

mikro≡világ

NEMZETKÖZI INFORMATIKAI MAGAZIN 4. ÉVF. 14. SZÁM 1988. JÚLIUS 6. ÁRA: 19,50 FT

GYORSÍTÁS

Az út-törő és a parancsolatok

Táblázatkezelők versenyfutása

Hogyan sakkozzunk a gép ellen?

ÉGI JELEK

VI. 9-től VI. 22-ig

SKY
CHANNEL

SUPER
CHANNEL

THE
ARTS CHANNEL

TV5

Lecke

Olvasom a Computerworld-Számítástechnikában, hogy kiválasztott szovjet állampolgárok a közeljövőben már a nyugati típusú gazdálkodásból is kaphatnak leckét egy olyan menedzserképzőben, amelyet a Hay angol-olasz tanácsadó cég állít fel. Az előkészületek rendben haladnak, ám a számítógépes programok adaptálása közben akadt néhány probléma: az orosz nyelvben ugyanis hiányoznak a piactudással kapcsolatos fogalmak...

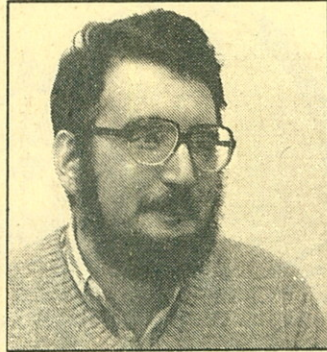
Az ember kétszer is elolvassa a hírt, hátha viccelnek. Pedig hát a dolog vérezen komoly: ennek a nagy országnak az jutott történelmi osztályrészül, hogy az erőteljesen feudális jellegű gazdálkodást mindjárt a szocializmus követte, s így nem születhetett meg – a dolgok természetéből fakadóan – néhány alapfogalom.

S a magyarban? Ha belegondolunk, hogy hány politikai gazdaságtan tankönyv készült abból az orosz nyelvből, amelyben most kap új értelmezést a „profit”, a „tőkebevétel”, a „szabad árképzés” és még sok egyéb, akkor nem lehet kétséges a válasz. De válaszol lapunk egyik beszámolója is: „Fontos alapfogalmak... tisztázódtak” azon a menedzserképzőn, amelyet a SZÁMALK rendezett Balatonkenesén.

A Balaton északkeleti csücske ideális hely az alapfogalmak tisztázására. Jómagam is itt, Kenesétől alig néhány kilométerre, az akarattyai strandon találkoztam egy menedzserrel, a legnagyobb számítástechnikai korszakvezető elnökével. Széles Gábor, aki, amint feltámadt a vállalkozásoknak kedvező szél, belevágott egy – a megszokottól merő-

ben eltérő szemléletű – gazdálkodásba, hajlandónak mutatkozott arra, hogy megossza velem szélvitorlás tudományát. Segítőkézségét köszönöm, s ingyen – mindennemű tanfolyami díj nélkül – közreadom:

– Ha fel akarsz állni a deszkára, akkor először is meg kell állapítani, hogy merről fúj a szél. Mindig az

uralkodó széljárás irányába kell befordítani a szörföt, mert így a legkönnyebb kiemelni a vitorlát, kezdeni csak így szabad. A következő lépés, hogy felkapaszkodsz és felállsz. Ne csinálj semmit, amíg meg nem vetted a lábad. Az egész szörfözés során megha-

tározó lehet az, hogy miképp helyezkedsz. Addig ne is próbálkozz a szélvitorlázással, amíg nem tanulsz meg biztosan állni ezen a meglehetősen ingatag talajon. Tétélezzük fel, hogy már felálltál, és szélirányban vagy. Nos, apránként ki lehet emelni a vitorlát a vízből. Ne akarj egyszerre nagyot fogni! Ha megbillensz, ne ijedj meg, eressz a kötélen egy kicsit, azután kezd elölről. Minél nyugodtabb a mozdulataid, annál kevesebbszer esel a vízbe. De ha végül is bukni kell, akkor sem mindegy, hogy merre. Ha már annyira tudod irányítani a dolgokat, hogy nem rántasz mindent magadra, az már jó, akkor könnyen ki tudsz mászni a vízből, és van esélyed az újrakezdésre. Ugye, nem is olyan egyszerű, mint amilyenek látszik? De feladni akkor sem szabad, ha már belefáradunk. Mert ha sokadszorra végül megindul a szörf, érzed, hogy az semmihez sem fogható, mámorító érzés.

Nézd, már el is engedhetlek, magadtól is haladsz előre!

V.J.A.

mikrovilág

Kiadja:

a Computerworld
Informatika Kft.

Felelős kiadó:

Futász Dezső

Felelős szerkesztő:

Nagy Elek

A szerkesztőség

és a kiadó címe:

Budapest

VII., Rákóczi út 16.

Telefon: 117-917

Levél cím: 1536 Budapest,
Pf.: 386.

Telex: 22-6307 cwih

Hirdetésfelvétel:

VII., Rákóczi út 10.

Telefon: 228-142

Készíti: Vörösmarty Nyomda,

Székesfehérvár, Irányi Dániel u. 6.

Telefon: (22) 12-550

Telex: 21-256

Telefax: (22) 12-170

1853414

Felelős vezető:

Papp Károly igazgató

HU ISSN 0238-4817

A lap szerkesztői:

Horváth Annamária (-ha)

Kiss Szabó Hédy (-dy)

Lónyai László (L.L.)

Mester Sándor (M.S.)

Tallér József (T.J.)

Vértés János Andor (V.J.A.)

Olvasószerkesztő:

Gams Judit (G.J.)

Szerkesztőségi titkár:

Kugyelka Ildikó

Fotó: Nyitrai Ferenc

Grafika: Frank János

Reklámgrafika:

Varga László

Tervezőszerkesztő:

Kalocsainé Doór Vilma

Terjeszti a Magyar Posta

Előfizethető: bármely hirlap-
kézbesítő postahivatalnál, a hirlap-
kézbesítőknél, a Posta hirlapüzletei-
ben és a Hirlapelőfizetési és Lapellátási
Irodánál (HELIR, Budapest XIII., Lehel
u. 10/a, 1900) közvetlenül vagy postau-
talványon, valamint átutalással a HELIR
215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Külföldön terjeszti a Kultúra Külkeres-
kedelmi Vállalat. Megjelenik minden
második szerdán.

Ára: 19,50 Ft

Előfizetési díj: 504 Ft/év

A Computerworld Informatika Kft. lapjaival – a *Computerworld-Számítástechnikával* és a *Mikrovilággal*, valamint tájékoztatóival (*Quick, compuTREND, Szoftver, Joint Venture*) – az IDG Communications céghez, a világ legnagyobb számítástechnikai kiadóhoz kapcsolódik. Az IDG Communications harmincnál több országban száz folyóiratot jelentet meg.

Az IDG Communications legfontosabb kiadványai:
 Ausztrália: *Computerworld Australia, PC Review*;
 Ausztria: *Computerwelt Österreich*;
 Dánia: *PC World, Computerworld Danmark*;
 Egyesült Államok: *Amiga World, Computerworld, Infoworld, PC World, MacWorld, RUN*;
 Franciaország: *Le Monde Informatique, InfoPC*;
 Hollandia: *Computerworld Nederland, PC World*;
 Japán: *Computerworld Japan*;
 Kína: *China Computerworld*;
 Mexikó: *Computerworld Mexico*;
 Nagy-Britannia: *Computer News, PC Business World*;
 Norvégia: *Computerworld Norge*;
 NSZK: *Computerwoche, PC Welt, RUN, PC Woche*;
 Olaszország: *Computerworld Italia*;
 Spanyolország: *Computerworld Espana, Commodore World*;
 Svájc: *Computerworld Schweiz*;
 Svédország: *Computer Sweden, Mikrodatorn, Svenska PC World*;
 Venezuela: *Computerworld Venezuela*.

Az IDG Communications tagvállalataival valamennyien hozzájárulnak az IDG nemzetközi hírszolgálatához, amely számítógépes hálózaton keresztül naponta küldi és fogadja a nemzetközi informatikai híreket. A hálózatból átvett híreket (IDG)-vel jelöljük.

4. évfolyam, 14. szám 1988. július 6.

Monitor

Friss hírek	4
Ami a BNV-összeállításunkból kimaradt	6

Riport

Tóparti kurzus	7
Az út-törő és a parancsolatok	8

Kaleidoszkóp

Várjuk a haladást	11
-------------------	----

Alkalmazás

Táblázatkezelők versenyfutása	14
Összeláncolt táblázatok	15
Igaz-e az időnyerés?	16

Video

Videoképek könyvtárak, iskolák tükrében	17
---	----

Program

Commodore- és Enterprise-programok	19
------------------------------------	----

Ötletbörze

Ötletek Commodore-gépekre	24
---------------------------	----

Játszóter

Miért van kereke a békegalambnak?	29
-----------------------------------	----

Észjáték

Hogyan sakkozzunk a gép ellen?	31
--------------------------------	----

Hátsó gondolatok

Érzelmi kötődés	
Szimlátok	
Túlélési képesség	
Fűjj és indíts!	32

Égi Jelek

Műholdas műsormelléklet

Címlapsztori Gyorsítás

„Bármilyen furcsának is tűnik, az utóbbi időben egyre népesebbé válik a PC-tulajdonosok tábora a Szovjetunióban.” A PC-peresztrojka szellemében folytatódik a *Lityerturnaja Gazetának* az a cikke, amelyben egy szakember ad jóindulatú tanácsokat. Bár lehet, hogy ezen a téren néhány kérdést nálunk már sikerült megválaszolni, a szovjet problémák szisztematikus felsorolása a magyar PC-gyártók és -felhasználók számára is szolgálhat tanulsággal.

(Címlapterv: Horváth Zoltán, Sáli Róza)

Következő számunk július 20-án jelenik meg

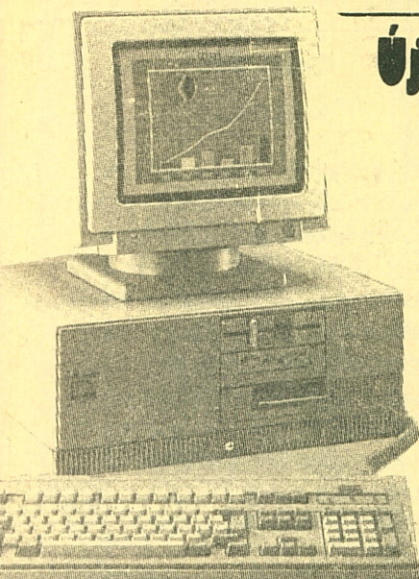
Kinn voltunk a vízből

Tóparti kurzus

Május végén „Gazdálkodási formák a számítástechnikában” címmel a SZÁ-MALK Management Laboratoriuma négynapos szemináriumot szervezett, külső előadók részvételével az éledező Balaton északkeleti csücskében. Balatonkenesén, a Dunamenti, főerőmű Vállalattól bérelt üdülőben, az új ismeretek befogadására, a közvetlen eszme- és tapasztalatcserére, valamint a napi hajszából való rövidke kiszakadásra kitűnően alkalmas környezetben, négy szakember ismertette meg a szeminárium hallgatóit a honunkban ma még mindennapnak egyáltalán nem mondható gazdálkodási formákkal.

Táblázatkezelők

Ez évi ötödik számunkban összeállítást közöltünk a PC-re írt táblázatkezelők régi és új generációjáról. Az elemzést folytatva most közzétesszük az *Infoworld* című szaklap értékelését ezekről a programokról, és ugyancsak az *Infoworld* nyomán eltűnődünk az új táblázatkezelők két új – ám csak módjával hasznos – tulajdonságáról, az újraszámítások minimalizálásáról és a számolóablak összeláncolásáról.

Új Olivetti PC-k

MHz órajel frekvenciával és 80 MB winchester tárolókapacitással. Az M380/XP3 az XP1 javított változata, 2 MB RAM-mal és 135 MB-os winchesterrel. Az M380/XP5 az XP3 „csúcsváltozata”. Ez a modell négy perifériát és egy merevlemez egységet integrál, melynek tárolókapacitása 300 MB. A 4 MB-os RAM 64 MB-ra bővíthető. Az M380 széria gépein futtatható az MS-DOS, az OS/2, a Xenix/386 vagy – a későbbiekben – a Unix V/386. A legolcsóbb a C modell (7500 dollár), a legdrágább az XP5 (12 ezer dollár).

Személyi számítógép családjának új modelljeivel kívánja megszilárdítani piaci pozícióit Európában az Olivetti. Az új számítógépeket a következők jellemzik:

Az M290 számítógép 12 MHz-es Intel 80286 mikroprocesszorral működik, 14 MB-ra bővíthető 2 MB RAM-mal. A keménylemez tároló kapacitása 100 MB-ig terjed. A lágylemez meghajtó 5,25" vagy 3,5"-os lehet. Az M290 egyik újdonsága a behelyezhető CPU lap, amellyel nagyobb teljesítményű processzor használata esetén a számítógép teljesítménye növelhető. A video szabályzó EGA és VGA típusú grafikákat tesz lehetővé. A felhasználó az MS-DOS, az OS/2 és a Xenix V/286 operációs rendszerek közül választhat. Alapkiépítésben, fekete-fehér monitorral 4360 dollárba kerül.

Az M380 széria négy modellből áll, amelyek 32 bites Intel 80386 processzorokkal működnek. Az M380/C órajel frekvenciája 16 MHz, RAM-ja azonban csak 1 MB-os; a fele annak, ami az OS/2 futtatásához szükséges. A memória 48 MB-ra bővíthető, a keménylemez legfeljebb 62 MB tárolható. Az M380/XP5 a C modell javított változata, 20

Az M15 Plus az Olivetti hordozható számítógépének javított változata, 4,77 MHz-es órajelű, 16 bites CMOS 80C88 mikroprocesszorral. Szabványos memóriája 512 kB. Európában 1988 májusától kapható 2950 dolláros áron.

Az Olivetti az IBM Personal System/2 klónjainak gyártásával kapcsolatban még bizonytalan. Miközben szakemberei azt állítják, hogy a cégnek nincs „speciális” licencszerződése az IBM-mel az amerikai cég Micro Channel architektúrájára, az ügyvezető igazgató szerint „az Olivetti és az IBM között évek óta érvényben van egy megállapodás a szabadalmak szabad cseréjéről. Ez a Micro Channel szabadalmakra is vonatkozik.”

Hozzáértők szerint az Olivetti kivárja, hogy az IBM milyen lépéseket tesz a klónok licenc nélküli gyártói ellen. „Ha biztosak lennének abban, hogy nem sértik meg az IBM licenceket, megcsinálnák a Micro Channel gépet” – mondja az egyik szakértő.

(IDG)

Forma-1

A számítógépek a Forma-1 világában is egyre jelentősebb szerepet kapnak. Ma már nem csupán időmérésre, eredmények összehasonlítására, a motorok beállítására használják őket, hanem az egész technika ellenőrzésére és irányítására is. A vetélytársakat meglepte a hír, hogy a Lotus csapat a Monacói Nagydíjon elektronikus kerékelfüggesztést alkalmazott a brazil Senna versenyautóján. Ez a csodafegyver, melynek központja százezer információt képes feldolgozni másodpercenként, irányítja és beállítja – elektronikus érzékelők segítségével – a kocsifutóművét, ezáltal a 900 lóerős topredó útfekvése anyagstabilitása, vagyis úton tartása minden pillanatban optimális. Ez elsősorban a technikásnak mondott pályákon komoly előny a hagyományos felfüggesztésű versenykocsikkal szemben.

Szenzációs billentyűzet

A Northgate cég kissé szerénytelenül szenzációs billentyűzetként hirdeti újdonságát. A 84, illetve 101 billentyűs változat IBM PC, XT, AT és az ezekkel kompatibilis gépekhez csatlakoztatható. A 12 legfontosabb utasítás beviteléről gondoskodó billentyűk mindkét változaton kiemelkednek a klaviatúrából. A CapsLock és a NumLock billentyűk érintésekor fény villan fel. Ugyancsak a felhasználó munkájának megkönnyítésére megnagyobbították a Shift, az Enter, a Control, az Alt és a Backspace billentyűket.

Kicsi a gép, de Sanyo

A kiváló minőségű szórakoztató elektronikai termékeiről ismert japán Sanyo egyre nagyobb hírnevet szerez magának a számítógépek világában is. Legújabb termékével a táskaszámítógépek versenyébe szállt be – komoly eséllyel. A Sanyo 16 LT 3,5 kilós súlyával az egyik legkönnyebb XT kompatibilis gép a piacon.

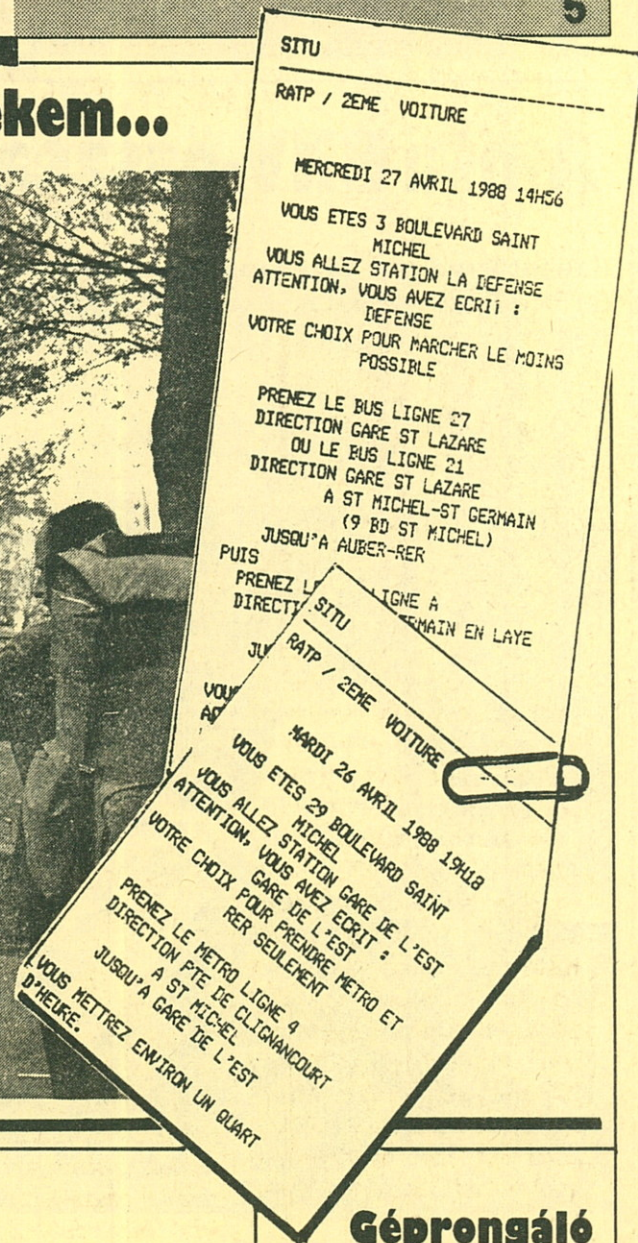
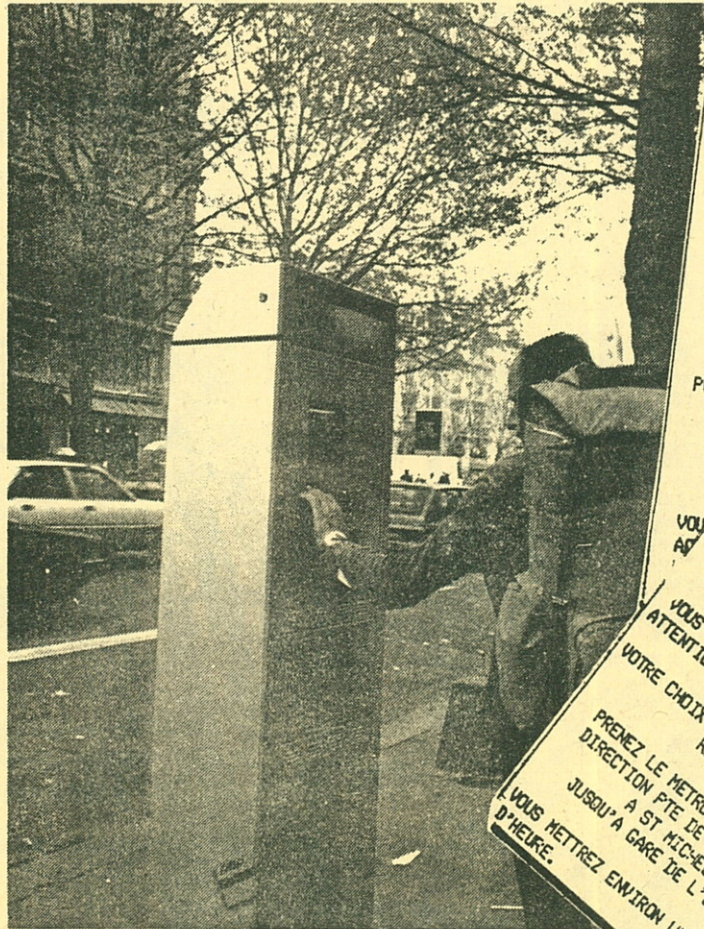

Komputerem, mondd meg nekem...

...hogyan juthatok el a legegyszerűbben a Defense negyedbe? Ezt a kérdést bárki felteheti Párizsban, az utcán felállított tájékoztató számítógépek valamelyikének.

Az izléselesen formatervezett, sárga-szürke oszlopba épített számítógépek használata roppant egyszerű: csak begépeljük az elérni kívánt célt, és egy billentyűvel jelezzük, hogy gyalog, autóbusszal, metróval vagy ezek kombinációjával akarunk-e eljutni valahova.

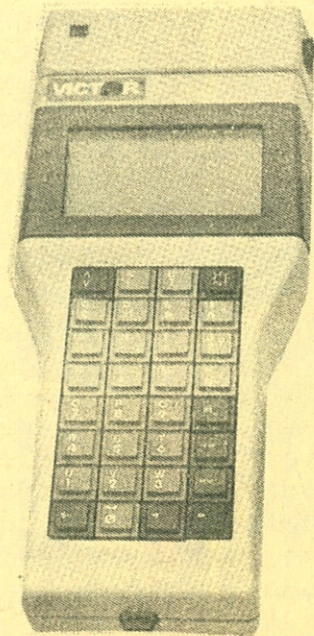
A többi már a központi számítógép dolga. A folyadékkristályos kijelzőn kiírja a követendő útvonalat, jelzi az átszállásokat, és ha tudja, megadja az utazási időt is. Az információkat ki is nyomtatja, nehogy elfelejtsük. És – ami egy kispénzű turistának cseppet sem mellékes – mindezt ingyen.

Mire jó a Micronic?

Mielőtt a címben feltett kérdésre felelnénk, egy másikra kell válaszolni: mi is az a Micronic? Nos, ez egy mikrokomputer a szó valódi és átvitt értelmében egyaránt. Mérete megegyezik egy komolyabb zsebszámológépével, de valódi mikro abban is, hogy egy CP/M-80 operációs rendszerű, 1 MB-os memóriájú, szabadon programozható számítógépet rejt a tok egy nyolcsoros, húsz karakteres kijelzővel együtt.

No de mire jó a Micronic-1000? A gyártó cég, a világszerte ismert amerikai Victor üzleti számításokra, leltározási adatgyűjtésre, vonalkódolvasásra, a csekkforgalom ellenőrzésére és minden olyan feladatra ajánlja, amire személyi számítógépet lehet használni, és nem szükséges grafikus képesség. Bőséges a periféria-választék is: nyomtató, vonalkódolvasó, csekkellenőrző, akusztikus modem és infravörös csatoló. Ez utóbbival kábel nélkül köthető össze egy kompatibilis személyi számítógéppel, hogy adatokat cserélhessenek egymással. A gyors munkát 960 kB-os RAM-diszk segíti, és az adatvesztéstől sem kell tartani: a beépített telep négyezer órán át látja el energiával a miniatűr óriást.

Géprongáló békeharcos

Heves felindulásában egymilliárd dollár értékű számítógépet tett tönkre egy San Francisco-i békeaktivista. Susan Komisaruk az Egyesült Államok vandenbergi légitámaszpontján lévő számítógépes rendszernek esett neki, mert azt hitte, hogy szovjetellenes atomtámadás elindítására szolgál.

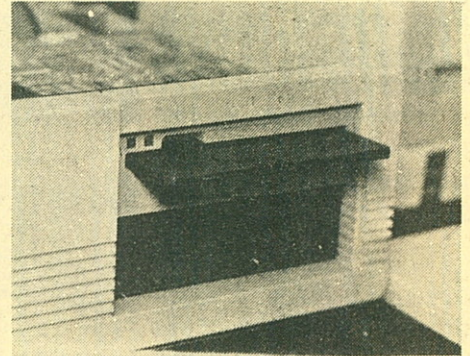
Első fokon ötévi börtönbüntetésre ítélte és 500 ezer dolláros pénzbírság megfizetésére kötelezte a bíróság. A védőügyvéd komoly esélyt lát Komisaruk asszony fellebbezésének elfogadására.

(The Times)

Ami a BNV-összeállításunkból kimaradt

Bár fotósunkat a vásáron több inzultus érte – nem verték meg, csak nem mindenhol engedték fényképezni –, mégis jóval több felvételt sikerült készítenie, mint amennyi előző számunkban helyet kaphatott.

Íme néhány további trófea.

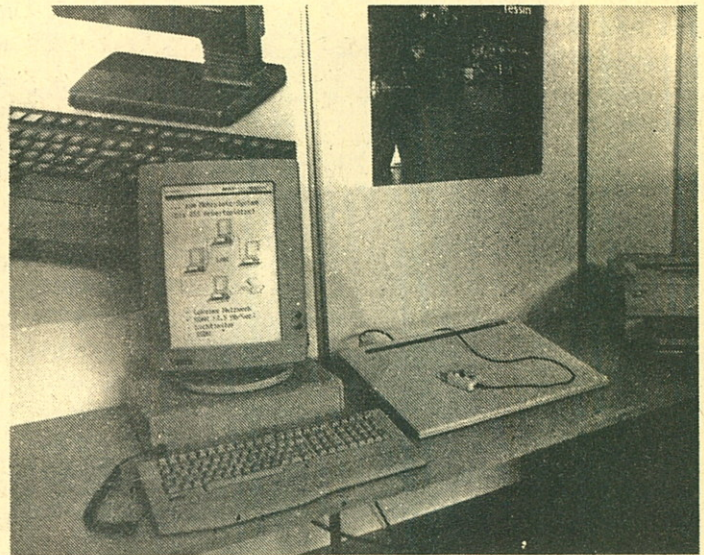

Végtelen kapacitás. A cserélhető kazettás winchesterlemez tároló a Microsystem standján volt látható

A Budapesti Híradástechnikai Gépgyár megkezdte egy vonalkódos, elektronikus pénztárgép sorozatgyártását a Datacoop licence alapján

Vonalas rajzok gyors rögzítésére alkalmas az SZKI Pigalle képi információs rendszere

A svájci Supertyper cég irodai kiadványszerkesztő rendszere hálózatba is köthető. Első magyar ügyfelük a Konsumex Külkereskedelmi Vállalat

Kinn voltunk a vízből

Tóparti kurzus

Május végén „Gazdálkodási formák a számítástechnikában” címmel a SZÁMALK Management Laboratoriuma négynapos szemináriumot szervezett, külső előadók részvételével az éledező Balaton északkeleti csücskében. Balatonkenesén, a Dunamenti Hóerőmű Vállalattól bérelt üdülőben, az új ismeretek befogadására, a közvetlen eszme- és tapasztalatcserére, valamint a napi hajszából való rövidke kiszakadásra kitűnően alkalmas környezetben, négy szakember ismertette meg a szeminárium hallgatóit a honunkban ma még mindennapinak egyáltalán nem mondható gazdálkodási formákkal.

Az első nap dr. Kun Tibor ügyvéd a fontosabb jogi alapfogalmakat (személy, jogi személy, felelőség, társulási formák stb.) értelmezte, majd tájékoztatást adott az új társasági törvény tervezetéről. Másnap dr. Eszes István, a FLEXYS Rt., vegyesvállalat ügyvezető igazgatója „Vegyesvállalatok Magyarországon” címmel tartott előadást. Borbás Máté, a Bonitas Rt. ügyvezető igazgatója a harmadik nap a leányvállalat alapításának folyamatát ismertette. Az utolsó nap Rényi Gábor, a Novotrade Rt. vezérigazgatója vállalkozásának történetéről és tapasztalatairól beszélt.

A kurzuson elhangzottakból Eszes István és Rényi Gábor előadásának néhány érdekesebb részletét ismertettük. Vállalkozunk a szeminárium minősítésére is, és egy beszélgetés keretében néhány vonással kíséreltet teszünk az egyik előadó, Rényi Gábor vezetői portréjának a megrajzolására.

Az is bolond?

A II. világháború után 1965-ig tartott a magyar gazdaság nyugati kapcsolatainak „mélyhűtése”. 1972-

ben megszületett a vegyesvállalati törvény. Hazánk 1973-ban belépett a GATT-ba, a nyolcvanas évek első felében több nemzetközi jelentőségű gazdasági, pénzügyi és kereskedelmi szervezetbe (IBRD, IMF, IFC, IDA), megteremtve ezzel a nemzetközi integrációban

való teljes jogú részvétel feltételeit.

A gazdasági, műszaki fejlődéshez pénz (is) kell. Egy ország számára általában a pénzszerzés két útja járható. Hitelt vehet föl, amely gyors megoldás, de a kockázatot teljes egészében a hi-

tel felvevője vállalja, s a hitelt – kamatostul – vissza kell fizetnie. Ráadásul a kapott pénzt nem ritkán csak bizonyos előre meghatározott célok megvalósítására használhatja föl. A második út a működő tőke befogadása. Ekkor többnyire nem csupán pénz érkezik az országba egy adott vállalkozás finanszírozására, hanem korszerű termelőeszközök, termelési kultúra, új szemléletű kereskedelemtechnika. A vállalkozás kockázata megoszlik a hazai és külföldi partnerek között.

Magyarországon 1972 és 1980 között négy, 1981 és 1984 között 28, 1985 és 1987 között 58, 1987-től napjainkig 40 vegyesvállalatot alapítottak. A beáramlott tőke 1972-től 1986-ig évente átlagosan 2 millió dollár, amely például Törökország 300 millió dolláros éves „tőkebefogadásával” összehasonlítva nem mondható kiugró értéknek.

A szomszédos Ausztriában a cégek egyharmada külföldi érdekeltségű, ettől mi még meglehetősen távol vagyunk. A tőkebeáramlás mértéke jellemzi az országok fejlődésre való készségét és nyitottságát. Az egy lakosra vonatkoztatott évenkénti tőkebeáramlás

Management Laboratorium

A múlt év októberében Havass Miklós, a SZÁMALK vezérigazgatója megbízta dr. Zárda Saroltát, a vállalat tudományos főmunkatársát azzal a feladattal, hogy hozzon létre egy korszerű menedzserképző központot. Management Support Center elnevezéssel indult a központ, a névvel is hangsúlyozni akarván, hogy nem az egykori SZÁMOK-nál elhalt vezetőképző tanfolyamok hagyományaira kívánnak építeni, hanem a korszerű menedzserformáló oktatási módszerekre és menedzsment technológiákra. A vezetést támogató informatikai eszközök, szolgáltatások és termékek a SZÁMALK kínálatában is megtalálhatók, ezért a kurzusok egyben akár „vevőképzők”-nek is tekinthetők.

A központ szándékosan idegenül hangzó neve a közelmúltban Management Laboratoriumra szelődött. (Ha már közismerten jóhírű lesz ez a laboratórium, talán megengedheti majd magának, hogy magyar szót is befogadjon nevébe.)

Az őszi tanulmányi időszakban – Balatonkenesén – öt tanfolyamot tart a laboratórium, mégpedig a projekt menedzsmentről, a kalkulációs folyamatokról (pénzügyi vezetőknek), a döntéselőkészítésről és -elemzésről, a marketing munka számítógépes támogatásáról, valamint a számítástechnika minőségi kérdéseiről.

Magyarországon a legintenzívebb „gründoló” években sem érte el a legfeljebb 1000 dollár/lakos GNP-vel rendelkező országok átlagértékét.

A vegyesvállalatok létrehozásának hazai jogi keretei Eszes István szerint korszerűnek mondhatók. Miként korszerű az a kormányzati stratégiai elképzelés is, hogy a működő tőkét be kell csalogatni az országba. Az eddigi tapasztalatok szerint azonban úgy tűnik, hogy a vegyesvállalatok alapítói gyakran kényszerülnek csatározásokra a végrehajtó hatalom kicsinyeskedő bürokrataival.

A világ tőkeáramlatai egyelőre elkerülik hazánkat, így gyakorta országos csinnadratta fogadja egy-egy vegyesvállalat létrejöttét. Azok a cégek, amelyeknek sikerül a gründolás, vol-

takeppen meg is érdemlik a közfigyelmet – a magyar gazdaságban játszott szerepüktől függetlenül. Az NSZK-ban két hétre, Svájcban, Ausztriában három napra, hazánkban (az eddigi gründolások történetét áttekintve) egy-másfél évre van szükség egy vegyesvállalat alapításához. S ha létrejön végre a hón áhitott „vegyesházasság”, hamar elmúlik a mézeshetek bődulata. Napjainkban az itthoni gazdasági környezet a hatékony működést sokféle módon nehezítheti, nem is szólva a valóságos infrastruktúra (telefon, telex, telefax, adatátviteli hálózatok) hiányáról, hiányosságairól.

Az is bolond, aki vegyesvállalat alapítására adja a fejét Magyarországon – szólhatna a sommás összegzés. A hazánkban működő közel 130 vegyesvállalat

(számuk napról napra nő) léte és fejlődése mégis arra enged következtetni, hogy végül is gyökeret verhet ez a gazdálkodási forma még a magyar gazdaság meliorációra szoruló szikes talaján is.

Eszes Tibor egy tucatnyi informatikával (vagy azzal is) foglalkozó vegyesvállalat alapításának körülményeit, tevékenységi körét és működésének tapasztalatait ismertette vázlatosan. Az OT, a PM és a KKM 1985-ben kiadott tájékoztatója szerint az elektronika az egyik olyan terület, amelyen szorgalmazni kell vegyesvállalatok létrejöttét.

A dinamikusan fejlődő országokban mindenütt az elektronika az előrehaladás motorja. Hazánkban reményteljes fordulat lenne

tehát, ha az informatikai vegyesvállalatok száma és jelentősége növekedne.

Megy a szekér

A nyolcvanas évek elején a részvénytársaságot választani egy újonnan induló vállalkozás gazdálkodási formájául csaknem eretnek gondolatnak számított. Rényi Gábor azonban nem volna az, aki, ha munkatársaival nem vág új ösvényt cégének. A kezdetben számítástechnikával nemigen foglalkozó vállalkozás napjainkban árbevételének 75 százalékát e tevékenység révén szerzi meg.

A Novotrade Rt. számítástechnikai tevékenységének története egy magyar elektronikai játék menedzselésével kezdődött, majd egy játékszoftver-pályázattal foly-

Az út-törő és a parancsolatok

Rényi Gábor, a Novotrade vezérigazgatója

Üzletember. Abból a fajtából való, amelyik kerüli a könnyed, elegáns mozdulatokat, nehogy közben véletlenül szem elől tévéssze a célt, amelyet a legrövidebb úton kíván megközelíteni. Ha nincs út, tör magának.

Egyesek szerint szent, mások szerint maga a nyughatatlan ördög. Egy biztos: mindig a cége felé hajlik a keze. Semmi sem jó, ami a cégének rossz.

Döntéseiben messzemenően racionális, és kérlelhetetlenül határozott a végrehajtás során. Szolgálja cégét, és hálás a sorsnak, hogy a dolog így alakult.

Szívesen lennék partnere egy üzletben, akár ellenfele is, beosztottja kevésbé.

– Szerencsésnek tartja magát? 1983-ban a legjobb időben kezdte a vállalkozást.

– Igen, szerencsés vagyok.

– Jó családból származik. Ez is szerencse?

– Ezt hogy érti?

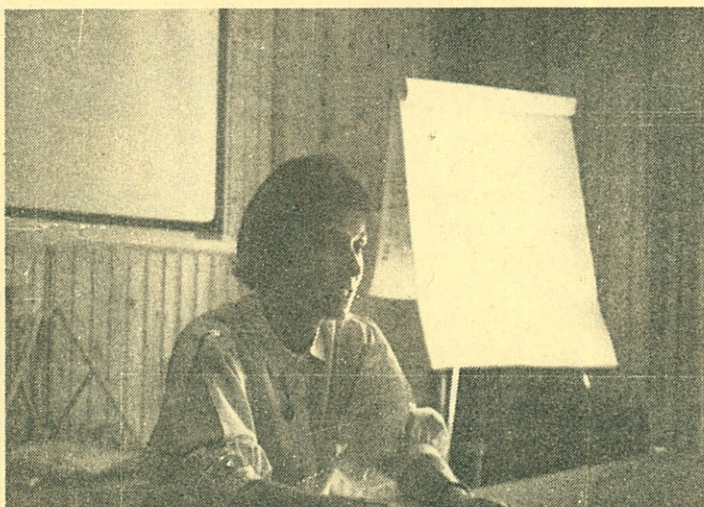
– Édesapja nem akárkí.

– Sokan vélik azt, hogy elért eredményeim édesapám közvetlen protekciójának köszönhetőek. Amikor leérettségiztem, és a jövőmről volt szó, apám megnyugtatóan, hogy az akkori építésügyi miniszternél van protekciója: szerezhetsz egy segédmunkási állást. Ez minden, amivel a pályám során „segíteni” próbált.

tatódott. E pályázat sok tanulsággal járt, többek között azzal, hogy a programozással foglalkozó fiatal magyar szakemberek tehetsége és ambíciója különös érték. A Novotrade ma 70 főállású, általában két diplomás, több nyelven beszélő számítástechnikusnak ad munkát, és számos külsős szoftverfejlesztővel áll kapcsolatban.

A Novotrade kiskereskedelmi és nagykereskedelmi formában egyaránt foglalkozik hardver és szoftver értékesítésével. Saját gyártóbázist épített ki kazetták és lemezek sokszorosítására. Részt vállal a számítástechnikai kultúra terjesztéséből (természetesen tisztes haszonnal) az oktatási és számítástechnikai könyvek kiadása révén is.

A Novotrade szoftverrel foglalkozó munkatársai szá-

Zárda Sarolta, a SZÁMALK tudományos főmunkatársa a tanfolyam záróbeszélgetésén

mára változatlan fontosságú az induláskor kitűzött cél: a szórakoztató és oktató szoftverek értékesítése a nyugat-európai és amerikai piacon. (Rényi Gábor szerint a hangsúlyt egyre inkább az amerikai piacra kell áthelyezni, mert ami ott eladható, az vevőre talál

az egész világon.) A cég szoftverstúdiója újabb professzionális szoftverek fejlesztésével is foglalkozik.

Az 1983-ban alapított Novotrade Részvénytársaság a múlt évben 50 százalékkal növelte nyereségét, a közgyűlés határozata alapján 14 százalékos osztalékot fi-

zetett részvényeseinek. Legutóbb a részvényesként újonnan jelentkezőket a 30 százalékos túljegyzés miatt a Novotrade sorolni kényszerült. Tehát – ahogy mondani szokás – megy a szekér. S a bakon biztos a helye Rényi Gábornak.

Kilences

A négynapos kurzust egy beszélgetés zárta, amelyen a hallgatók elmondták véleményüket a tanfolyamról, és írásban is válaszoltak a Management Laboratorium néhány kérdésére. A kérdőívben egytől tízig terjedő skálán lehetett minősíteni a tanfolyamot.

A többségükben középvezetői beosztású hallgatók nagyobb hányada kielégítőnek ítélte a kurzus színvonalát, szervezettségét. Az

– Végül is a Szovjetunióban végzett mérnök-közgazdász szakon. Mit ért ez a diploma itthon? Akkoriban a sztálinista közgazdasági szemléletet oktatták a szovjet felsőoktatásban.

– Nem tudom, mennyire volt az sztálinista közgazdasági szemlélet. Egyetemi éveimből arra emlékszem, hogy körülbelül hatvanféle tárgyat tanultunk, átlagosan egy félévet, a logikától a fizikán és a könyvelésen át a legkülönbözőbb mérnöki ismeretekig. Semmit sem tanultunk olyan mélységig ebben a mérnök-közgazdász képzésben, ami bármilyen nyomot hagyott volna az én életemben. Azt tanultuk meg, hogy milyen könyvet kell kinyitni, ha valamilyen problémánk van. Kifejezetten széles spektrumban oktattak és a dolog természetéből adóan felületesen. Amikor végeztem, képzésemmel nehéz lett volna gépet tervezni, vagy egy vállalat teljes könyvelési rendszerét fölállítani. A képzés célja az volt, hogy széles körű ismereteket adjon, és előkészítse a későbbi elmélyülést.

– Amikor hazatért, a szovjet diploma jó ajánlólevél volt?

– Nézze, én jól tanultam, az egyetemet kitűnő eredménnyel végeztem el. Akkoriban, 1968-ban vezették be az új gazdasági mechanizmust Magyarországon. Sokat szerepeltem tudományos diákkörben a szovjet egyetemen a mechanizmussal kapcsolatos ismeretek átadásában. Elég jó ismertem a magyar közgazdasági környezetet, nem a szovjet diplomám volt a döntő. Egyébként

az Építéstudományi Intézetben helyezkedtem el, tudományos segédmunkatársként, 2000 forintos fizetéssel, az itthon végzetekkel azonos feltételek szerint.

– Az ÉTI-ből hogyan jutott el a Novotrade-ig?

– Az ÉTI-ben nemzetközi kooperációval foglalkoztatott egy nyugatnémet cég, egy szovjet és egy magyar gyár háromlábú együttműködés keretében nagynyomású festékszóró berendezéseket kezdett gyártani. A termék bevezetésében, a tudományos-műszaki fejlesztő munkában vettem részt. Amikor a tömeges gyártás beindult, átmentem a magyar gyártóhoz, a Mechanikai Művekhez kereskedelmi fősztályvezetőnek.

– Közben szerzett-e második diplomát?

– Nem. Jártam különböző posztgraduális képzésekre és marxista esti egyetemre is.

– Hány nyelven beszél?

– Természetesen oroszul jól beszélek, hiszen kint éltem évekig, de angolul és németül is tudok. Mindhárom nyelvből van nyelvvizsgám. Ma az angol él igazán bennem, hisz ezt használom a legtöbbet.

– Ezen a tanfolyamon egyre erősebben foglalkoztat a kérdés: mikor jön el a szabadversenyes szocializmus kora? Ön szerint mikor?

– Nem tudom, hogy mire gondol, amikor a szabadversenyes szocializmusról kérdez.

– Mikor lesz a vállalkozók között esélyegyenlőség?

A tanfolyam hallgatói Rényi Gáborral az előadás szünetében

érdemjegyek között a hármas és a tízes is előfordult, az átlag 7,7. Meglepő, hogy szinte mindenki mást várt a tanfolyamtól. A hármas érdemjegyet adó hallgató a

rossz osztályzatot azzal magyarázta, hogy nem arról hallott előadásokat, amiért a tanfolyamra jelentkezett.

Félreértésre a tanfolyam címében szereplő két szó,

a „gazdálkodási formák” adhatott okot. A hallgatók közül többen (például a számítóközpont-vezetők) azt remélték, hogy a tanfolyam segítséget nyújt majd a na-

pi vezetési, gazdálkodási problémák megoldásában.

E sorok írója kilences osztályzattal minősítette a kurzust. A felkészült előadók arról beszéltek, amit a tanfolyam néhány soros tematikai ismertetője a meghirdetésekor ígért.

Fontos alapfogalmak és -elvek tisztázódtak. Elhangzottak háttérinformációk is, amelyek fogódzót adnak az ország jövőjét meghatározó döntések, köztük a társasági törvény most folyó előkészítő vitáinak a megértéséhez.

Efféle – szemlélet-megújító – tanfolyamok ajánlhatók mindenkinek, aki érez magában elég erőt és tehetséget a vállalkozásra, és azoknak is, akik az ország érdekeit kívánják szolgálni, amikor vállalkozók kis és nagy jelentőségű ügyeiben döntenek.

Mester Sándor

– Szerintem ilyen sohasem lesz. Úgy vélem, a szocializmusban nem alakulhatnak ki olyan szélsőséges helyzetek, mint a szabadversenyos kapitalizmus korában. Egyébként kérdésére azt is válaszolhatnám, hogy nem tudom. Csak olyan ügyekben tudok meggyőződéssel nyilatkozni, amelyeket alaposan ismerek, makroökonómiai kérdésekben nem érzem magam illetékesnek.

– A Novotrade makroökonómiai környezetben működik, ezért amikor a vállalkozás jövőjét tervezi, bizonyos várható tendenciákat számításba kell vennie.

– Az anyagi javak fejlesztésében, előállításában, értékesítésében tevékenykedők horizontját a termék és a piac kell hogy uralja, ezekre kell koncentrálniuk, nem pedig a várható tendenciák parttalan latolgatására.

– Kétfélmillió forintos indulótőkével kezdték a vállalkozást. Most hogy áll a Novotrade?

– A részvénytársasági tőke 124,5 millió forintra emelkedett. Idén márciusban újabb, 28 millió forint értékű részvényt bocsátottunk ki, amely 175 százalékon kelt el, tehát durván 49 millióért.

– Az ön magánvagyonra hogyan gyarapodott?

– A kétszobás tanácsi lakásból háromszobás tanácsiba költöztem a családommal, és van egy nagyon jó autóm, egy négyéves BMW, amire elég nehezen szedtem össze a pénzt.

– Ház, nyaraló?

– Nincs semmilyen ingatlanom.

– A Novotrade mintha az újra-vállalkozás korát élné. Vannak üzletágai, amelyek átalakulnak korlátolt felelősségű társaságokká. Merre tart a cég?

– A közelmúltban egy tréninget tartott munkatársaimnak a Los Angeles-i Egyetem professzora, Fred Massarik, aki humanisztikus szervezetfejlesztéssel foglalkozik. Tíz munkatársunkat leültette, és megkérte őket, rajzolják le, hogyan látják a vállalat jövőjét, mondjuk 2000-ben. Volt, aki lerajzolt egy utcát, ahol egymás mellett látható a fodrászat, a közért, a számítástechnikai üzlet, a vendéglő, a lakóház. Volt, aki egy naprendszerhez hasonlította a jövőbeni szervezetünket. Rajzoltak mindenfélét, s lassan rájöttek, hogy az amerikai professzor rávezet bennünket a fő kérdésekre: milyen parancsolatok szerint élünk és dolgozunk, mi is a fő cél, miért csináljuk, mik a prioritásaink? Látszódjunk minél erősebbnek a külvilág számára? Élvezzük minél jobban feladatainkat? Legyünk minél gazdagabbak, magánemberként és mint cég egyaránt? El kellett gondolkoznunk. Bennem ekkor fogalmazódott meg, hogy nem lehet önmagában cél a növekedés, nem lehet egyedüli cél a nyereség növelése sem. Előbbre való cél önmagunk megvalósítása, személyiséggé érése, a társadalmilag értékes tevékenység végzése. Cél az is, hogy bizonyos területeken világsúcsokat érjünk el, átgörjünk olyan akadályt, amin még ember nem jutott túl. Hát ezek a mi prioritásaink.

M. S.

VÁRJUK A HALADÁST!

Egy szovjet szakember jóindulatú tanácsai

Bármilyen furcsának is tűnik, az utóbbi időben egyre népesebbé válik a PC-tulajdonosok tábora a Szovjetunióban. Amikor úgy másfél évvel ezelőtt első cikkemet írtam a személyi számítógépekről, a főszerkesztő könyörtelenül kiírtott minden „bitet”, „bájtót” és „interfészt” a szövegből, mondván, hogy az egyszerű olvasó, de különösen a humán beállítottságú, úgysem értené, és egyébként is érdektelennek találná. Most pedig ugyanezek a humán érdeklődésű olvasók, köztük jó néhány barátom, egyre-másra azt kérdezik, milyen PC-t érdemes vásárolni? Milyen interfésszel? Az ember csak ámul-bámul, milyen nagyot változik a világ egyik napról a másikra!

Természetesen a mai értelemben vett személyi számítógép már nem pusztán egy doboz billentyűkkel, hanem egész rendszer. A legrugalmasabb, leguniverzálisabb eszköz, amellyel az embernek valaha is dolga volt. Megfelelő szoftverrel és nyomtatóval kiegészítve bármilyen szellemi alkotómunkához ideális partner: ha kell, szöveget szerkeszt, kijavítja a hibákat a képernyőn, mágneslemezen tárolja a szöveget, vagy kívánságra papírra nyomtatja ki. Speciális program és a hozzá csatlakoztatott videokamera segítségével retusálásra, rajzkiegészítésre alkalmas, a képernyőn tetszés szerint változtatható, alakítható a kép. Ha ráadásul még színes nyomtatónk is van, színes képet nyomtathatunk ki a papírra. Amennyiben lézernyomtatóval dolgozunk, csaknem nyomdai minőségű másolatot kapunk (természetesen jó nyomdai minőségre gondolok). Ha működnének az országban közös használatra létesített számítógépközpontok, ha rendelkezésünkre állnának számítógépes kommunikációs hálózatok – esetleg még a világhálózatba is bekapcsolódhatnánk, ha a házi telefonvonalakra számítógépeket lehetne csatlakoztatni, és a telefonvonalak minősége lehetővé

tenné, hogy mindezt a lehető legegyszerűbben bonyolítsuk le, ha... Akkor igazán sokra lennénk képesek!

Kit illet a magasztalás?

Nos, megállapítottuk, hogy a PC eszköz. S mint ilyennek, kényelmesnek kell lennie, gyakorlatilag az ember-gép kommunikáció valamennyi terhét magára kell vállalnia. Állandóan súgjon, mit kell csinálni, javítsa hibáinkat, figyelmeztessen, ha valamit helytelenül tettünk, hatékonyan gazdálkodjon időnkkel, energiánkkal. Végül is nem mi vagyunk érte, hanem ő értünk. Az ideális az lenne, ha miután megvásároltuk a számítógépet, nem maradna más hátra, mint kicsomagolni a berendezést.

Időről időre lelkes hangú tudósítások jelennek meg a különböző lapokban arról, hogy megint egy újabb zeneszerző vagy író kezdett PC-t használni, sőt még valamilyen programnyelvet is megtanult. Nem tudom, mi jogon illeti meg az elismerés az átlagfelhasználót (főleg ha kifejezetten humán érdeklődésű az illető), sokkal méltányosabb lenne, ha a számítógépfelhasználót, illetve a szoftverhátteret biztosító szakembert magasztalnánk. A PC-felhasználótól nem várható el, hogy bármit is megtanuljon, bármihez is alkalmazkodjon, vagy bármit is megjavítson. Az egyetlen, ami megkövetelhető tőle, hogy ki tudja választani a számára szükséges programot tartalmazó lemezt, behelyezze a meghajtóba, s lenyomjon egy billentyűt. A számítógéppel való további munkához elvileg már csak a saját szakterületével kapcsolatos ismeretekre lehet szüksége, legyen az illető zeneszerző, közgazdász vagy jégrevürendező.

Néhány évvel ezelőtt talán még túlzottnak tűnhetett volna az efféle felhasználói igény. A tökéletesen fel-

használóbarát számítógép megalkotása nem könnyű feladat: nagy teljesítményű, gyors, nagy tárkapacitású, sokféle és a legapróbb részletekig kimunkált szoftverrel ellátott konstrukció létrehozása a cél. Ehhez jön még a „felhasználóbarátság” egyik legfontosabb feltétele: a kellően alacsony ár. S máris biztos állíthatjuk, hogy a feladat megoldhatatlan. Az idő azonban rácaffolt erre. Nyugaton ma már tömegével hoznak forgalomba ilyen számítógépeket. Gondoljunk csak az amerikai Macintosh, Amiga vagy Atari ST modellekre! Az utóbbi különösen figyelemre méltó, hiszen a régi „játék” PC-knél olcsóbb áron kimagasló színvonalat nyújt.

Tehát a nem professzionális felhasználónak (de a professzionálisnak is) nagy teljesítményű, felhasználóbarát gépre van szüksége, s hozzá programok százaira, sőt ezreire. Feltétlenül szüksége van továbbá egy hajlékonylemezes egységre, még jobb, ha kettő van, de a legjobb a winchester-lemez (nagy tárkapacitású merevlemez). Micsoda kényelem, ha az első kérdésre pillanatok alatt hozzájuthatunk bármilyen adathoz olyan volumenű adattömegből, amely nyomtatott formában több tucat kötetre rúgna. S végül nem nélkülözhetjük az „egeret” sem. E „kábel-farkú” műanyag eszköz segítségével órákon át szerkeszthetünk szöveget, javíthatunk rajzokat anélkül, hogy egyetlen egyszer is a billentyűzethez kellene érnyünk.

Kapható, csak nem nálunk!

Valószínű, hogy a zeneszerzőnek elsősorban a zongorabillentyűzethez hasonló klaviatúrára van szüksége, a festő elektronikus „ecsetre” vágyik. Mindezt persze már régen megtervezték, legyártották, és ki tudja, mi-

óta árusítják. Csak nem nálunk. És ugyancsak nem nálunk kaphatók azok a speciális programokkal ellátott számítógépek, amelyek beszéd-szintetizálásra képesek: értelmezik a szóban kapott utasításokat, és udvarias, emberi hangon válaszolnak.

Egy fecsegő PC-t még csak-csak nélkülözhet az ember, de nyomtatót aligha. Végül is ceruzával nem másolhatjuk át a képernyő tartalmát, és nem fordíthatjuk le a számok nyelvére a képet. Sajnos nálunk nem gyártanak és nem is árusítanak nyomtatót az átlagfelhasználó számára. Nem gyártunk se gömbfejes, se margarétakerekes, se mátrix-, se tintasugaras, se lézer-, se folyadékkristályos nyomtatót. A lista felét már meg sem érdemes jegyezni, hiszen úgyis elavult modellekről van szó. Mégis csak kényelmesebb, ha nem szaladunk elébe a haladásnak: sok mindent egyáltalán meg sem kell csinálnunk.

Az „egyelőre” fokozása

Amikor hivatalos helyen ilyet mondok, mindig kijavítanak, mondván, hogy úgy illene fogalmazni, „egyelőre nem gyártunk”. Nos, figyelembe véve az észrevételt, EGYELŐRE nem

gyártunk tömeges felhasználásra lemezegységeket – sem a hagyományos, 5,25 inches, sem a legújabb, 3,5 inches lemezhez valót. Ez utóbbi, kifinomultabb és bonyolultabb termék esetében valahogyan fokozni kellene az „egyelőre” szót, például „nagyon egyelőre”. Vagy így nem lehet mondani?

Nem gyártanak nálunk (egyelőre?) egeret sem, pedig egészen kellemes elfoglaltsággá teheti a számítógéppel való kommunikációt. Az egér szerényebb képességű, előre-hátra, jobbra-balra mozgatható elődje, a botkormány, szintén nem kapható. Igaz, hogy a botkormány esetében ennek a mi „egyelőre” szavunknak már nincs akkora jelentősége, hiszen a közeljövőben valóban megkezdik a gyártását. Legkésőbb 1989-re készen kell lennie a projekt dokumentációnak.

Eddig csak a perifériákról esett szó. De a legnagyobb baj az, hogy az üzletekben PC sincs. Egyetlen modell kapható, az sem túl régóta – a BK-0010-es, 600 rubelért. Ha közelebbről megnézzük, kiderül, hogy nem is igazi számítógép, hanem inkább egy nagy, programozható számológép. Arra azonban tökéletesen alkalmas, hogy az informatika alapjainak elsajátításához szükséges első lépéseket megtegyük. Ehhez a géphez sincs viszont lemezegység, nor-

mális billentyűzet, a képminőség pedig enyhén szólva televízió-minőségű. Ezzel együtt, még a BK-0010 is részleges megoldást jelentene, ha lennének hozzá jó programok. Sajnos azonban ez a típus annyira elavult, hogy valószínűleg a jövőben sem születnek hozzá komoly programok.

A napokban láttam (természetesen nem az üzletekben) egy szimpatikus újdonságot – a PK 1103 számítógépet, amelyet úgy másfél évvel ezelőtt épített néhány jófejű moszkvai és kurgáni gyerek. Bár teljesen hazai alkatrészekből készült, kiállja a versenyt a jó minőségű nyugati modellekkel is. Sajnos ez a gép is „csupasz”: nincs hozzá lemezes egység, nyomtató, szoftver... S mire esetleg úgy döntenének, hogy megkezdik a gyártását, mire elkészítenék a dokumentációt, legyártanak a gépet, üzembe helyeznék, programokat írnanak hozzá, addigra el is avulna.

Mit tanácsoljak tehát azoknak, akik ma PC-t szeretnének vásárolni? Ha nem akarnak egy életre csalódní, jobban teszik, ha várnak, egészen addig, amíg olyan számítógéppel jövünk ki, amitől még az amerikaiaknak is leesik az álluk. (A kifejezés nem tőlem, hanem egy ismert akadémikustól származik). Valamikor minket is utolér a haladás. Csak az a kérdés, hogy mikor?

Sz. Pacsikov

(Lityerturnaja Gazeta)

COMPUTERWORLD SZÁMÍTÁSTECHNIKA

A 88/14. szám tartalmából

A leggyorsabb PC

Teszteljük a Compaq Deskpro 386/20-as gépét

Gépi nyelvújítás

Bill Gates véleménye a programozási nyelvek jövőjéről

A programozó életciklusa

Éppúgy, mint a számítógéprendszerek, a programozók is sajátos életutat járnak be, amely az egyetemi évekkel kezdődik és a nyugalomba vonulásig tart

Régi dallam új hangszerelésben

A Lotus cég piacra lépett a Symphony integrált programcsomag feljavított változatával

Keresse az újságárusoknál július 13-ától!

MEGRENDELŐLAP

Előfizetéssel megrendelem a SZÁMÍTÁSTECHNIKA című, kéthetente megjelenő folyóiratot egy évre, 852 forintért.

Nev (intézmény neve): _____

Cím (emelet, ajtó is): _____

Irányítószám: _____

(cegszerű) aláírás

A megrendelőlapot kitöltve az alábbi címre küldje:
COMPUTERWORLD INFORMATIKA KFT.
1536 Budapest, Pf. 386.

TRANSCOMP GT

Közlekedés Elektronika-Informatika
Alkalmazási Gazdasági Társaság
30 tagvállalat
GESZTOR:

SZPONZOR: KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
a PC/XT, AT kompatibilis hardvertermékek
és 3M kellékek áruválasztékán kívül
az alábbi szoftvertermékeket kínálja:

1. **KALMÁR** vevő-szállítói folyószámla PC szoftver a SZÖVETKEZETI SZÁLLÍTÁSI VÁLLALAT, mint a GT tagvállalat tulajdona.

2. A VIDEOTON COMPUTER-Leányvállalat és az ALBA VOLÁN PC/AT mágnesszalagos **ADAT-RÖGZÍTŐ** programcsomagja.

MÉRLEG főkönyvi könyvelési programcsomag (több mint 100 értékesítés) a Volán Elektronika Számítástechnikai Leányvállalat, mint a GT gesztor tagvállalatának tulajdona.

4. **SARC** bér- és adóelszámolási programcsomag PC/XT, AT gépekre.

Felvilágosítás és ártájékoztatás
a TRANSCOMP GT Számítástechnikai Szaküzletében:
Budapest XI., Bartók Béla út 124–126. Telefon: 820-309
Ugyanitt értékesítés, PC-szerviz és garanciavállalás is.

Ez évi ötödik számunkban összeállítást közöltünk a PC-re írt táblázatkezelők régi és új generációjáról. Az elemzést folytatva most közzétesszük az Infoworld című szaklap értékelését ezekről a programokról, és ugyancsak az Infoworld nyomán eltűnődünk az új táblázatkezelők két új – ám csak módjával hasznos – tulajdonságáról, az újraszámítások minimalizálásáról és a számolótáblák összeláncolásáról.

Táblázatkezelők versenyfutása

A PC-alkalmazások közül minden bizonnyal a táblázatkezelők a legfejlettebbek. A felhasználók több mint egy tucat programból választhatnak – már messze a múlté az a néhány évvel ezelőtti helyzet, amikor csak az 1–2–3, a Supercalc és a Multiplan között lehetett „mazsolázni”.

A fokozódó verseny ellenére – legálábbis az eladást tekintve – még mindig az 1–2–3 vezet. Hiába rendelkezik azonban HAL-, Speedup- és Learn-kiegészítőikkel, az Excel és a

Quattro szintjét nem éri el, ezért is folyik nagy erővel a munka a 3-as verzió elkészítése érdekében.

Az Excel fejlett felépítésével és „barátságosságával” tűnik ki – ezek a tulajdonságok a jövő PC-jét körvonalazzák. Arra azonban még várni kell, hogy a hardverfelszereltség az Excel kiváló ablaktechnikáját, grafikai és betűkezelő képességeit és az ablakokon keresztül végzett dinamikus adatcsere (Dynamic Data Exchange) lehetőségeit utolérje.

A Quattro nem igényel olyan grandiózus hardver-kiépítettséget, mint az Excel, és gyakorlatilag bármelyik MS-DOS rendszeren futtatható. Kiváló grafikai képességei és makrotulajdonságai vannak; módosítható interfésze miatt páratlan flexibilitással rendelkezik. Legnagyobb hátránya a többi szoftverhez képest a fejlett táblázat-összekapcsoló hiánya.

A Lucid 3D egyedülálló beépített RAM-ja miatt, amely különösen azoknak ideális, akik gyorsan akar-

MS-DOS táblázatkezelők értékelése az Infoworld alapján

Kritériumok	(súlyozva)	Boeing Calc 4.0 Minősítés	Microsoft Excel PC-hez 2.0 Minősítés	Lotus 1–2–3 kiegészítővel 2.01 Minősítés	Lucid 3D 1.05 Minősítés	Quattro 1.0 Minősítés	VP-Planner Plus 1.0 Minősítés
Végrehajtás							
Képletek/elemzés	(100)	nagyon jó	kiváló	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó
Makrók	(50)	nagyon jó	kiváló	jó	jó	kiváló	nagyon jó
Láncolás	(75)	kiváló	kiváló	kielégítő	nagyon jó	rossz	nagyon jó
Grafika	(75)	N/A	kiváló	kielégítő	N/A	kiváló	kielégítő
Adatbázis	(75)	N/A	kiváló	jó	N/A	kielégítő	kiváló
Üzenet	(50)	kielégítő	kiváló	kielégítő	jó	kielégítő	nagyon jó
Sebesség	(75)	rossz	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó
Kompatibilitás	(75)	nagyon jó	kiváló	kiváló	kielégítő	kiváló	kiváló
Dokumentálás	(75)	kielégítő	kiváló	kiváló	kielégítő	kiváló	kielégítő
Megtanulhatóság	(70)	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	jó	nagyon jó	kielégítő
Használhatóság	(70)	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	kiváló	nagyon jó
Adatintegritás	(50)	kiváló	kiváló	nagyon jó	nagyon jó	kiváló	kiváló
Hibaüzenetek	(10)	nagyon jó	kiváló	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó
Támogatás							
Támogató vezérelvek	(25)	nagyon jó	nagyon jó	kielégítő	nagyon jó	nagyon jó	kielégítő
Technikai támogatás	(25)	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó	nagyon jó
Érték	(100)	jó	kiváló	kielégítő	kiváló	kiváló	nagyon jó
Jutalompont	(100)	+ 0.5	–	– 1.0	–	–	–
Végső osztályzat	(0–10-ig)	5.8	9.3	6.9	6.0	8.0	7.3

D264: (F8) U [WS] +\$B264*GULOOKUP<C264,\$RATINGS,3)

CALC

+\$B264*GULOOKUP<C264,\$A\$9..\$A\$17,3)

FORMULA

F9 Next Step
HOME Restart
END Complete
ESC Cancel

\$B264 = 100
+\$B264 = 100
C264 = "UG"
\$A\$9..\$A\$17 = APZ7Z..ASZ88
3 = 3
GULOOKUP<C264..\$9..\$A\$17,3) = 0.75

CALCULATE

05/31/88 18:07

van, ár/teljesítmény arányában ez a legjobb a jelenlegi táblázatkezelők között.

A VP-Planner Plus kitűnő alternatívája az 1-2-3-nak. Adatbázis-kezelő képességei jobbak, grafikus és adat-egyesítő szövegszerkesztője bonyolult iratok készítését teszi lehetővé. Korlátja: a Lotus 1-2-3-mal készített nagyméretű táblázatok nem férnek el mellette. Am ha csak kis táblázatokat használunk, vagy ha a dBase-kompatibilitást és a többdimenziós adatokat kihasználva saját alkalmazást akarunk kifejleszteni, a VP-Planner Plus kiváló táblázatkezelő.

A Boeing Calc programot a legszemléletesebben egy ígáslóhoz hasonlíthatjuk. Nem elegáns, nem is gyors, de gyakorlott felhasználók könnyen kezelhetik, és irdatlan mennyiségű számot képes feldolgozni.

Párbeszédés úrlapszerkesztő

nak hozzáférni táblázat-információkhoz, mialatt más programmal is dolgoznak. Meglepően sok jó tulaj-

donságot zsúfol egy tömör és könnyen kezelhető programcsomagba. Kiskereskedelmi ára 100 dollár alatt

Összeláncolt táblázatok

Sok új táblázatkezelő versenyképes tulajdonságaként tüntetik fel, hogy táblázatokat tud összeláncolni. Vajon mit jelent ez a fogalom?

A felhasználók eddig kétféleképpen tudtak összekapcsolni vagy állandósítani adatokat a Lotus 1-2-3-mal. Az egyik, hogy ugyanabban a táblázat-fájlban azonos felépítésű munkalapokat készítek, és azokat elemenként adták hozzá egy másik kijelölt területhez. A másik megoldás, hogy minden részt azonos módon formattált, de külön táblázat-fájlba tettek, és ezután végrehajtották a File Combine Add műveletet. Ez utóbbi módszer jobb, mert az adatok külön fájlokba történő elkülönítésével a hibakeresést és a naprakész nyilvántartást is biztonságosabban lehet megoldani. Sokan meg is elégszenek e lehetőségekkel, nincs problémájuk az 1-2-3-mal és a Quattróval, amelyek támogatják az efféle összeláncolást.

Akik azonban jobban akarják ellenőrizni többszörös adatfájlaikat, rengeteg „összeláncoló” táblázatkezelőt találnak a piacon. Hogyan működnek a különböző programok, melyik a legjobb és milyen szempontból?

Nos, működésük igazán egyszerű: kitornek a két dimenzióból. A legjobb összeláncolási tulajdonsága a VP-Planner Plusnak van, amely lényegében adatbázis-kezelő táblázatkezelővel kombinálva. A VP-Planner ötdimenziós adatbázisához a felhasználó kétdimenziós szeletekben vehet ki információt, és ezt egy táblázatszerű médiumon meg tudja jelentetni. Ez a szolgáltatás áldás és átok is lehet – a felhasználó képzettségétől, felkészültségétől

függően. Az átlagfelhasználó valószínűleg zavarban lenne, ha a táblázatkészítésnek ezt a módját kellene választania, mert a strukturált, többdimenziós adatfájlok hatékony használatához előrelátó tervezés szükséges.

Mások – ha képesek tervezni – az öt dimenzió révén az összeláncolásban is új dimenziókat nyernek, a táblázat-szeletek tetszőleges módon kombinálhatók egy másikkal.

Ugyancsak különleges „összeláncoló” képességei vannak a Lucid 3D programnak, amely azt feltételezi, hogy a felhasználó csak néhány adatot akar kigyűjtteni a munkalapokról, amelyek azonban többszörösen függhetnek más munkalapoktól. A Lucidnál ezért minden kigyűjtendő cellát külön specifikálni kell. A kigyűjtés alatt a Lucid ellenőrzi azt a fájlt, amelyhez a kigyűjtött cellákat kapcsolni akarjuk, hogy nem függ-e más táblázatokhoz történő kapcsolódástól? Ha igen, akkor – tekintet nélkül arra, hány táblázathoz fogjuk hozzáláncolni a kigyűjtött cellákat – azokat is naprakész állapotba hozza, tehát a helyes végeredményt kapjuk.

Az összeláncolás arany középutját a Boeing Calc, a háromdimenziós táblázatkezelő testesíti meg. Mivel a Boeing Calc munkaterülete tulajdonképpen egy munkalapokból álló hatalmas könyv, hathatós segítséget jelent a közérthető és egyszerűen végrehajtható párhuzamos munkalapok állandósítása. Éppúgy mint a VP-Planner Plusnak, a Boeing Calcnak is nagy előnye, hogy minden adat azonos fájlban van.

Igaz-e az időnyerés?

Az assemblyben írt Lotus 1-2-3 számítási sebességét csak kevés hasonló szoftver képes felülmúlni. Ám az egyre nagyobb, bővített memóriát is igénylő táblázatoknál a program lelassul, jó néhány percre van szüksége a táblázatok újraszámításához. A Lotus 1-2-3 Achilles-sarka, hogy ha kell, ha nem, ellenőrzi és újraszámítja a táblázat minden egyes celláját.

Az újabb táblázatkezelők (ilyen például a Quattro) ezen próbálnak segíteni. Újraszámítási algoritmusukat minimalizálják, vagyis csak az utolsó számítás óta ténylegesen megváltozott, és az azoktól függő cellákat számítják újra. Mivel a leg-

több táblázatban a celláknak általában mindössze öt-tíz százalékát kell újraszámítani, óriási mértékben fel lehet gyorsítani a táblázatszámítási sebességet.

De mennyi időt nyerünk valójában a minimális újraszámítással? Az Infoworld tesztközpontjában végzett előzetes mérések szerint az új módszer meglepően kevés előnnyel jár az átlagfelhasználó számára.

Egy szabványos 250 kilobájtos fájl esetén az 1-2-3 hat másodperc alatt számolja újra az egész táblázatot. Ha a Lotus gyorsító (Speedup) kiegészítőjét használjuk, amely ugyanabban a fájlban a celláknak

csak a felét számolja újra, nyolc másodperc telik el – tehát két másodperccel több. Ennek oka a programátfedés. Ugyanis időbe telik, amíg a gyorsító ellenőrzi, hogy mely cellákat kell újraszámolnia, és kisebb táblázatoknál több időt veszít ezzel, mint amennyit a számolásnál nyer. (Szerencsére az 1-2-3-nál a gyorsítót könnyen lehet inaktíválni, és csak akkor használjuk, amikor valóban időt nyerünk vele.)

A gyakorlatban sokkal gyakrabban fordulnak elő kisebb táblázatok, mint nagyok. A többség általában 90-150 kilobájtos. Ezeknél az újraszámolási idő nem okoz gondot – az

1-2-3 és legfőbb vetélytársai rendkívül gyorsak. Ha az újraszámolási idő három-öt másodperc, akkor az sem jelent túl nagy hasznot, ha ez az idő a felére csökken.

Bár az újraszámítás minimalizálása nem újdonság, sokan elemezni kívánják e szoftver-tulajdonságot. Amelyik táblázatkezelő programban tehát csak megengedett, de nem kötelező az újraszámítás minimalizálása, az esetek többségében felejtjük el. Csak nagyméretű, a memóriabővítést is kihasználó táblázatoknál élünk ezzel a lehetőséggel.

(Infoworld)

mikrovilág

MEGRENDELŐ

Előfizetéssel megrendelem a kéthetente megjelenő (lapszámonként 19,50 Ft-ba kerülő) Mikrovilág című újságot, egy évre 504 forintért.

Név: _____

Cím: _____

Aláírás

A MEGRENDELŐLAPOT KITÖLTVE
AZ ALÁBBI CÍMRE KÜLDJE:

**Computerworld
Informatika Kft.**
1536 Budapest Pf. 386

TRANSODE

SONY SERVICE

1111 Budapest, Budafoki út 35.

Telefon: 668-684

Telex: 22-3029 tcode h

- Videomagnetofonok, színes televíziók javítása és átalakítása hazai normára
- TELETEX beépítése
- URH-áthangolás, digitális URH-rádiók OIRT/CCIR átalakítása

vevőszolgálat, szerviz
TANDEX

Kiadónk keres
gépírní
(gyorsírni)
tudó
titkárnot.

Jogositvány szükséges,
saját autó előny.

Érdeklődni lehet
telefonon a 117-917-es
számon
Farkas Jánosnál

Szeretne Ön a leggyorsabban tájékozódni
a számítástechnika
rohamosan fejlődő világában?

FIZESSEN ELŐ

a Computerworld Informatika Kft.
vezető híforrásaira,

a **compuTREND**, a **Szoftver**
és a **Quick*** hírlevelekre!

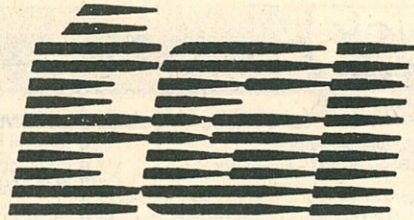
- Havonta 150 hír és hírmagyarázat a technikai újdonságokról és a piac alakulásáról.
- Hazai kínálat, termékösszehasonlítások.
- Előrejelzések.

Érdeklődni lehet Farkas János Gábornál vagy Horváth Róbertnél a 117-917-es telefon 12-es mellékén.

Megrendelhető: 1536 Budapest, Postafiók 386.

* angol nyelven

A Mikrovilág műholdas és kábeltelevíziós műsormelléklete

**SUPER
CHANNEL**

július 9-től 22-ig

Július 9., szombat

07.00 SUPERTIME CLUB – Műsor gyerekeknek: rajzfilmek, videoklipek
11.00 MUSIC BOX – Rockműsor a londoni Music Box stúdióból
14.55 SPORTING CHANCE – Híres emberek sebtiben megtanulnak egy új sportágat
15.30 SPORT – Sport hírek
16.30 SPORTWORLD – Amerika sportjának múltjáról és jelenéről
17.30 THE EUROPEAN TOP 40 – Toplista
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat az Idő Uráról, társairól és kalandjaikról
19.00 PUNKY BREWSTER – Az árva kislány, Punky Brewster és egy kölyökkutya kalandjai Chicagóban
19.30 THE PROFESSIONALS – Krimisorozat – A főszereplőkben: Gordon Jackson és Lewis Collins. Ma: „Futás a vakvilágba”. Bodie-nak és Doyle-nak egy névtelen arab diplomát kell őrizniük, akit ismeretlen gyilkosok üldöznek.

20.30 WRESTLING – Pankráció
21.20 FEATURE FILM: RACHEL AND THE STRANGER – „Rachel és az idegen” 1948-ban készült western. Rendezte: Norman Foster. Főszereplők: Robert Mitchum, William Holden, Loretta Young és Tom Tully.
23.05 SPITTING IMAGE – Szatirikus bábsorozat, melynek célpontjai híres emberek, politikusok és a királyi család tagjai
23.35 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 10., vasárnap

07.00 SUPERTIME CLUB – Műsor gyerekeknek: rajzfilmek és videoklipek
11.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.55 EUROPEAN BUSINESS WEEKLY – Az európai üzleti élet legfrissebb eseményei
14.30 SUPER SPORT – Sport hírek
15.00 MOBIL ONE GRAND PRIX REPORT – Autóversenyzés a világ minden tájáról. Ma: A francia Grand Prix.
15.30 SPORT – Sport hírek
16.00 GAELIC FOOTBALL '88 – Futball hírek Írországból
16.30 MOON STALLION – Sorozat
17.00 THE ORCHESTRA – Vigjátéksorozat egy zenekarról és örült karmesterükről
17.30 THE WORLD TOMORROW – A világ eseményei villásos szemmel
18.00 THE MUPPET SHOW – Mai vendég: Debbie Harry
18.30 JIM'LL FIX IT – Jimmy Savile segítségével valóra válhatnak álmaink
19.00 CAPITOL – Washingtonban játszódó sorozat két előkelő, nagyratörő és egymással viszálykodó családról
19.30 JOHN DENVER IN PERSON – A világhírű popsztrár szólókoncertje
20.30 COVER STORY – Híres emberek életének kulisszatitkai. A mai vendég: Rita Coolidge.
21.00 FEATURE FILM: DINNER AT THE SPORTING CLUB – „Vacsora a sportklubban”. – Játékfilm – Rendezte: Brian Gibson. Főszereplők: John Thaw, Billy McColl és Patrick Durkin. Egy kicsi és elég sikertelen ökölvívőklub menedzserének teljesülhet élete álma: felajánlják, hogy benevezheti legjobb játékosát egy mérkőzésre. A játékos éppen rossz passzban van, de még három nap hátravan a nagy eseményig!
22.15 EUROPEAN BUSINESS WEEKLY – Az európai üzleti élet legfrissebb eseményei
22.45 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 11., hétfő

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek – Videoklipek, rajzfilmek és a hétvégi Supertime Club legizgalmasabb pillanatai
09.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat két viszálykodó családról
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Sorozat
19.30 SAY AH – Angol feliratos, holland vigjátéksorozat egy háziorvosnőről
20.00 GAME FOR A LAUGH – Vidám műsor beugratásokkal
20.30 SOME MOTHERS DO'AVE'EM – Vigjátéksorozat lélegzetelállító kaszkadőrmutatványokkal
21.00 SHOESTRING – Krimisorozat egy lemezlovásról, aki a rádióban játszott telefonos kívánságműsora kapcsán bukkan kinyomozni való esetekre. A mai epizód címe: „A kapcsolat”.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 MONDAY NIGHT FOOTBALL WITH TOYOTA – Futball-összeállítás

23.35 WRESTLING – Pankráció
00.25 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 12., kedd

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek: rajzfilmek és videoklipek

08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 ONEDIN LINE – „Az Onedin család” – Sorozat
20.30 THE KENNY EVERETT SHOW – Kenny Everett egyszemélyes vídám műsora
21.00 OUTSIDER – Egy nagyravágyó újságíró a kisvárosi cselszövések és botránnyok nyomába ered. Ma: „Haláleset a családban”.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 MOTOR CYCLING EVENTS – Nemzetközi motorkerékpár-verseny
23.35 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 13., szerda

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 LIVING PLANET – Ma: „Fölöttünk az égbolt” – David Attenborough azokat a különböző

Felhívjuk a figyelmet, hogy lapunk bármely részének másolása, a másolatok terjesztése jogsértés.

szárnyakat, speciális felületeket vizsgálja, amelyek lehetővé teszik, hogy a virágpör szemcséi, a magvak, a rovarok és a madarak hosszú időn át a levegőben tudjanak maradni
20.30 POLICE AROUND THE WORLD – A Police együttes világ körüli útján készült film, sok zenével
21.30 TALES OF THE UNEXPECTED – „Meghökentő mesék” – Horror, rejtély és izgalom. Ma: A házineni. Egy fiatalember végre otthonra talál, de kezd kellemetlenül érezni magát, amikor rájön, hogy a házban már több mint két éve nem lakott senki.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 THE WORLD OF GOLF WITH CANON EOS – Golf hírek
22.40 SUPER SPORT – Sport hírek
23.40 BEATS OF THE HEART – Ma: „Mindig lesznek az égen csillagok” – India filmzenéje tönkretette a hagyományos szórakoztató zenét. Miért?
00.35 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 14., csütörtök

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
18.55 SPORTING CHANCE – Híres emberek sebtiben megtanulnak egy új sportágat
20.00 MAJOR LEAGUE BASEBALL '88 – Baseball Amerikából
21.00 ASSASSINATION – „Gyilkos roham” – Az angol hírszerzés nyugalomba vonult emberét német terroristák kényszerítik, hogy öljön meg egy nyugatnémet sajtómágnást. Vagy megteszi, vagy meggyilkolják a feleségét...
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 PRO CELEBRITY GOLF – Profi golfozók híres emberekkel mérkőznek
23.35 THE WORLD OF GOLF WITH CANON EOS – Golf hírek
23.40 GAELIC FOOTBALL '88 – Futball Írországból
00.40 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 15., péntek

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 GAME FOR A LAUGH – Vidám műsor beugratásokkal
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
17.30 BLAKES 7 – Sci-fi sorozat – Ma: „A párbaj”
19.30 ALLO ALLO – A vigjátéksorozat a második világháború idején játszódik a megszállt Franciaországban. Főszereplők: Gordon Kaye, Carme Silvera.
20.00 NURSE – Kórházban, orvosok és ápolónők körében játszódó sorozat

21.00 BOUQUET OF BARBED WIRE – „Egy csokréta szögesdrót” – Sorozat – Főszereplők: Frank Finlay, Susan Penhaligon. Ma: „A hazatérés” – Peter Manson és felesége, Cassie látszólag boldog házasként, de a vidám felszín mögött heves indulatok rejtőznek
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 SPORTSWORLD – Amerika sportjának múltjáról és jelenéről
23.35 LITTLE RIVER BAND – Az ausztrál rock-együttes koncertje
00.35 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 16., szombat

07.00 SUPERTIME CLUB – Rajzfilmek és videoklipek
11.00 MUSIC BOX – Rockműsor
14.55 SPORTING CHANCE – Híres emberek sebésében megtanulnak egy új sportágat
15.30 SPORT – Sporthírek
16.30 SPORTSWORLD – Amerika sportjának múltjáról és jelenéről
17.30 THE EUROPEAN TOP 40 – Toplista
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 PUNKY BREWSTER – Amerikai vígjátéksorozat
19.30 WHO PAYS THE FERRYMAN – „Ki fizeti a révészt?” – Romantikus krimisorozat – A mai epizód címe: „Visszatérés a tegnapi” – Haldane visszatér Krétára, s ott megtudja, hogy van egy leánya, Elena
20.30 WRESTLING – Pankráció
21.20 FEATURE FILM: A FAREWELL TO ARMS – „Búcsú a fegyverektől” – Hemingway regényének 1932-ben készült játékfilmváltozata. Rendezte: Frank Borzage. Főszereplők: Gary Cooper, Helen Hayes, Adolphe Menjou. Az első világháború idején egy amerikai katona és egy angol apólonó egymásba szeret.
22.45 SPITTING IMAGE – Szatirikus bábsorozat, melynek célpontjai híres emberek, politikusok és a királyi család tagjai
23.15 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 17., vasárnap

07.00 SUPERTIME CLUB – Rajzfilmek és videoklipek
11.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.55 EUROPEAN BUSINESS WEEKLY – Az európai üzleti élet legfrissebb eseményei
14.30 SUPER SPORT – Sporthírek
15.00 MOBIL ONE GRAND PRIX REPORT – Autóversenyzés a világ minden tájáról. Ma: az angol Grand Prix.
15.30 SPORT – Sporthírek
16.00 GAELIC FOOTBALL '88 – Futball Írországból
16.30 MOON STALLION – Sorozat egy vak lányról, akinek különleges érzéke van a lovakhoz
17.00 THE ORCHESTRA – Vígjátéksorozat egy zenekarról és örült karmesterükről
17.30 THE WORLD TOMORROW – A világ eseményei vallásos szemmel

18.00 THE MUPPET SHOW – Mai vendég: Kenny Rogers
18.30 JIM'LL FIX IT – Hogyan válhatnak valóra az álmok?
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 JOHN DENVER SERIES – John Denver életét és pályáját bemutató zenés műsor
20.30 COVER STORY – Híres emberek életének kulisszatitkai. A mai vendég: Jermaine Jackson.
21.00 FEATURE FILM: SARAH – „Sarah” – 1977-ben készült tévéfilm a legendás francia színésznő, Sarah Bernhardt életéről. A címszerepben: Zoe Caldwell; rendezte: Waris Hussein.
22.30 EUROPEAN BUSINESS WEEKLY – Az európai üzleti élet legfrissebb eseményei
23.00 MUSIC BOX – Rockműsor

A-1070 Wien, Lindengasse 29.
 ☎ /222/939411, Telex 135042

Július 18., hétfő

07.00 SUPERTIME – Rajzfilmek és videoklipek, valamint a hétvégi Supertime Club legizgalmasabb pillanatai
09.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 SAY AH – Holland vígjátéksorozat
20.00 GAME FOR A LAUGH – Vidám műsor beugratásokkal
20.30 SOME MOTHERS DO'AVE'EM – Vígjátéksorozat lélegzetelállító kaszkadőrmutatványokkal
21.00 SHOESTRING – Krimisorozat – Ma: „Keresd a hölgyet” – Egy gitáros azt állítja, hogy barátjánőjét, a szépségkirálynőt meggyilkolta egy helybéli üzletember. Shoestring hozzálat, hogy kiderítse az igazságot.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.25 MONDAY NIGHT FOOTBALL WITH TOYOTA – Futball-összeállítás
23.35 WRESTLING – Pankráció
00.25 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 19., kedd

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 ONEDIN LINE – „Az Onedin család” – Sorozat
20.30 THE KENNY EVERETT SHOW – Kenny Everett egyszemélyes vidám műsora
21.00 OUTSIDER – Sorozat – A mai epizód címe: „Az örökség”
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – A nemzetközi és üzleti élet hírei
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek

22.35 MOTOR CYCLING EVENTS – Nemzetközi motorkerékpár-verseny
22.35 MUSIC BOX – Rockműsor

Július 20., szerda

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX – Rockműsor
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
19.00 CAPITOL – Amerikai sorozat
19.30 LIVING PLANET – Ma: „Édesvíz” – A természetfilm az Amazonas folyó útját követi forrásvidékétől a deltatorolatig
20.30 CHAKA KHAN – Egy 1985-ös koncertfelvétel
21.30 TALES OF THE UNEXPECTED – „Meghökentő mesék” – Horror, rejtély, izgalom – Ma: „A kártyavető”. Myra azt olvassa ki a kártyából, hogy Charlie nagy vagyont örököl, ezért elhatározza, hogy hozzámegy.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 THE WORLD OF GOLF WITH CANON EOS – Golfhírek
22.40 SUPER SPORT – Sporthírek
23.40 BEATS OF THE HEART – A popzene hatása a világ különböző társadalmaira. Ma: „A reggae gyökerei” – ismerkedés a jamaicai zenével
00.35 MUSIC BOX

Július 21., csütörtök

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 CAPITOL – A tegnapi epizód ismétlése
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 DR WHO – Sci-fi sorozat
18.55 SPORTING CHANCE – Híres emberek sebésében megtanulnak egy új sportágat
19.30 THE LENNY HENRY SHOW – A fiatal angol komikus show-műsora vendégstárokkal
20.00 MAJOR LEAGUE BASEBALL '88 – Baseball Amerikából
21.00 ASSASSINATION RUN – Krimi – A brit hírszerzés emberét egy német terrorista csoport kényszeríti, hogy öljön meg egy nyugatnémet sajtómágnást.
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 PRO CELEBRITY GOLF – Profi golfjátékosok híres emberekkel mérkőznek
23.35 THE WORLD OF GOLF WITH CANON EOS – Golfhírek
23.40 GAELIC FOOTBALL '88 – Futball Írországból
00.40 MUSIC BOX

Július 22., péntek

07.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
08.00 MUSIC BOX – Rockműsor
13.00 GAME FOR A LAUGH – Vidám műsor beugratásokkal
13.30 SONS AND DAUGHTERS – Ausztrál sorozat
14.00 MUSIC BOX
16.00 SUPERTIME – Műsor gyerekeknek
18.30 BLAKES 7 – Sci-fi sorozat – A mai epizód címe: „Az Avalon terv”
19.30 ALLO ALLO – Vígjátéksorozat

Felhívjuk a figyelmet, hogy lapunk bármely részének másolása, a másolatok terjesztése jogsértés.

20.00 RIVER JOURNEYS – Dokumentumsorozat, melyben híres írók és újságírók számolnak be a világ nagy folyóin tett utazásairól. Ma: a Kongó.
21.00 BOUQUET OF BARBED WIRE – Sorozat – Ma: „Bemutatások”. Prue rájön valamire...
22.00 SUPER CHANNEL NEWS – Nemzetközi és üzleti hírek
22.15 SUPER CHANNEL NEWS – Európai hírek
22.35 SPORTS WORLD – Amerika sportjának múltjáról és jelenéről
23.35 MARVIN HAMLISCH – Koncert Marvin Hamlisch zeneszerző dalaiból. Vendégstárok: Gladys Knight, Liza Minelli, Johnny Mathis és Caryl Simon.
00.35 MUSIC BOX – Rockműsor

július 9-től július 22-ig

Július 9., szombat

08.00 FUN FACTORY – A Sky gyermekprogramja: Popeye; Lady Lovely Locks; Inspector Gadget; Rock'n' wrestling; Pound Puppies; He-Man; Mask; Braveheart; The flying Kiwi; Transformers
12.00 COUNTDOWN – Popzene sztereóban
13.00 UK DESPATCH – Zenés interjúk
13.30 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
14.30 NEW MUSIC – Magazinműsor a fiatalok kultúrájáról és zenei irányzatairól
15.30 V.F.L AUSTRALIAN RULES FOOTBALL – Ausztrál foci
16.30 INTERNATIONAL MOTOR SPORTS – A világ motorsportja
17.30 THE NESCAFE UK TOP 40 SHOW – Angol slágerlista
18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS – A nemzetközi élet főbb hírei
18.30 LOST IN SPACE – Sci-fi – A Robinson család kalandjai 1997-ben
19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
19.30 EMERGENCY – Kalandfilmsorozat egy orvoscsoportról
20.30 WWF SUPERSTARS OF WRESTLING – Pankráció
21.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
21.30 TRANS WORLD SPORT – Sportmagazin
22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
22.30 V.F.L AUSTRALIAN RULES FOOTBALL – Ausztrál foci
23.30 CANADA CALLING – Észak-amerikai slágerlista
00.00 THE NESCAFE UK TOP 40 SHOW – Angol slágerlista

THE ARTS CHANNEL

01.00 MACBETH – A Lincoln Centre Theatre Company háborzongató stúdióelőadása – közben beszélgetések a kulisszák mögött

03.00 MODERN FEMALE WRITERS – Modern írónők – Fay Weldon
03.30 MŰSORZÁRÁS

Július 10., vasárnap

07.30 THE WORLD TOMORROW – A világ eseményeiről vallásos szemmel
08.00 FUN FACTORY – Gyermekműsor – Popeye; Lady Lovely Locks; Inspector Gadget; Rock'n'wrestling; Pound Puppies; He-Man; Mask; Bra-vestarr; The flying Kiwi; Transformers

ANDY SHELDON WITH FUN FACTORY FAN MAIL

12.00 COUNTDOWN – Popzene sztereóban
13.00 HEARTLINE – Kivánságműsor
14.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
15.00 THE VOLVO TOUR – MONTE CARLO OPEN – GOLF – A Monte Carló-i golfversenyéről
16.00 TRANS WORLD SPORT – Sportmagazin
17.00 CANON FASHION TV – Divathírek Párizstól Tokióig
17.30 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
18.30 SWISS FAMILY ROBINSON – Egy hajótörést szenvedett család harca a túlélésért egy elhagyott szigeten 200 évvel ezelőtt
19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
19.30 THE BIONIC WOMAN – Sorozat – A bionikus erejű Jamie újabb kalandjai
20.30 DEATHCHEATRES – Két egykori kommandós egy olyan céget vezet, amely játék- és reklámfilmek veszélyes mozzanatainak felvételében vesz részt. Egy monumentális középkori csatajelenet gyakorlati közben felfigyel rájuk az ausztrál titkosszolgálat, és egy lehetetlennek tűnő megbízást kínál számukra a Fülöp-szigeteken.
22.18 THE TIMES HEADLINE NEWS
22.20 THE BI-CENTENNIAL GOLD CUP – FOOTBALL – Beszámoló az Ausztrália 200 éves évfordulójára július 6. és 17. között megrendezett Aranykupáról. A résztvevő csapatok Ausztrália, Argentína, Szaud-Arábia és Brazília. A torna folyamán a játékosok körforgásban játszanak: mindegyikük játszik egyszer a másik csapatában, ahol a győzelemhez vagy döntetlenhez szerezhet pontot. A két legmagasabb pontszámot elért csapat játszik a döntőben, amelyet a Sky augusztus 28-án sugároz.
23.18 THE TIMES HEADLINE NEWS
23.20 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
00.20 HEARTLINE – Popzene

Felhívjuk a figyelmet, hogy lapunk bármely részének másolása, a másolatok terjesztése jogsértés.

THE ARTS CHANNEL

01.00 COSI FAN TUTTE – Mozart vigoperájának előadása Stockholm csodálatosan restaurált XVIII. századi színházából, a Drottningholm Palace-ból
03.20 MŰSORZÁRÁS

Július 11., hétfő

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – DJ Kat és Linda de Mol gyermekműsora sok zenével és vetélkedővel
08.35 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor
09.35 THE NESCAFÉ UK TOP 40 – Angol poplista
10.35 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
11.05 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
12.05 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény – Négy család életének, küzdelmeinek története
14.00 A HAPPY 200TH – Dokumentum-sorozat Ausztrália 200. születésnapja alkalmából
15.00 A FOOTBALL RODEO – Rövidfilm a Chicago Bears és Dallas Cowboys amerikai csapatokról
15.30 NFL THE MOST VALUABLE PLAYER – A legértékesebb játékos kiválasztása hat döntős közül
16.00 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
16.30 UK DESPATCH – Zenés interjúk
17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
19.30 BLACK SHEEP SQUADRON – A II. világháborúban egy vadászgép pilótája harcstársaisal tűzön-vízen át a győzelemre tör
20.30 RUSH – Aranyláz Ausztráliában 1860 táján
21.30 POLICE STORY – Rendőrtörténetek egy volt Los Angeles-i rendőrmester tollából
22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
22.30 MOBIL MOTORSPORTS NEWS – Hírek a motorsport világából
22.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
23.00 MONROE INDY/C.A.R.T. WORLD SERIES '88 – Az együletes autóverseny emlékeztető pillanatai
00.00 THE NESCAFÉ UK TOP 40 – Angol poplista

THE ARTS CHANNEL

01.00 ROAD TO THE STAMPING GROUND – A „döngölő”, törzsi táncosok előadásában
02.00 AVANT-GARDE IN RUSSIA – Avantgárd Oroszországban
03.30 MŰSORZÁRÁS

Július 12., kedd

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
08.35 HEARTLINE – Popzenei műsor
09.35 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
10.35 COUNTDOWN – Holland popzenei műsor
11.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
12.05 THE NESCAFÉ UK TOP 40 – Angol slágerlista
13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés hollywoodi hírességekkel

14.30 MOBIL MOTOR SPORTS NEWS – Hírek a motorsport világából
15.00 THE BIGGEST CAT RACE IN THE WORLD – A világ legnagyobb katamarán-versenye, amelyet tavaly rendeztek meg a Hollandia északi partjánál lévő Texel sziget közeléből indulva
16.00 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
19.30 THE LIFE AND TIMES OF GRIZZLY ADAMS – Folytatódik Adams, a hegyi ember története
20.30 HAWK – John Hawk rendőrtiszt szerepében Burt Reynolds. Hawk éjszakai őrzőjén szembekezd a Park Avenue gazdagjaival és a West Side szegényeivel egyaránt.

HAWK
BURT REYNOLDS & WAYNE GRICE

21.30 US GOLF OFFICIAL FILM – A június 16. és 19. között Brooklynban megrendezett golfverseny négy fordulójának eseményei
22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
22.30 EURO COUNTRY MASTERS – Countryzene-verseny Hollandiában 1987-ben
23.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
23.30 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
00.30 UK DESPATCH – Zenés interjúk

THE ARTS CHANNEL

01.00 BERLIOZ: Fantasztikus szimfónia – A Concertgebouw zenekarának előadása Amszterdamból
02.00 PENDERECKI VIOLIN CONCERTO – Penderrecki hegedűversenye Isaac Stern előadásában
03.00 MŰSORZÁRÁS

Július 13., szerda

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
08.35 SOUL IN THE CITY – Kanadai soulzenei válogatás
09.35 NEW MUSIC – Zenés magazinműsor a fiatalok kultúrájáról, divatjáról és művészeti irányzatairól
10.35 LOVE IN THE MORNING – Romantikus zene
12.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés hollywoodi hírességekkel
14.30 ASK DR RUTH – Szexuális élet, házasság, kapcsolat

DAVIS CUP TENNIS

15.00 WIGAN V MANLY RUGBY UNION LEAGUE – A világ két legjobb rögbicsapatának, az angol Wigannek és az ausztrál Manlynek a mérkőzése, amely az idén megrendezendő első hivatalos világbajnokság előmérkőzése volt
16.00 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor
17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
19.30 THE LEVKAS MAN – Az eltűnt archeológus fia apja keresésére indul, aki Görögországban egy csempészbandába keveredett
20.30 CASH AND CO – Folytatásos tévéfilm – Ausztráliában, az aranyláz korrupt világában három ártatlan ember szembeszáll a rendőrséggel és a gyarmati kormányzattal
21.30 GHOST STORY – Modern szellemtörténetek
22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
22.30 INTERNATIONAL MOTOR SPORTS 1988
23.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
23.30 ROVING REPORT – Tallózás a nagyvilág időszakos eseményeiből
00.00 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 TREASURE HOUSES OF BRITAIN – Angliai kincsházák – A múlt felidézése
01.55 BANKS FLORELL! M – A csendes-óceáni partvidék virágzása – A film nyomon követi Cooks kapitány felfedező útját Madeirába, Rio de Janeiróba, Tahitiba, Új-Zélandra, Ausztráliába és Indonéziába. Útjára elkísérte Joseph Banks és botanikus társa Carl Daniel, akik 700 ismeretlen növényfajtát gyűjtöttek be.
02.55 MŰSORZÁRÁS

Július 14., csütörtök

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
08.35 COUNTDOWN – Rockzenei videoműsor
09.35 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
10.05 HEARTLINE – Romantikus zene
11.05 THE NESCAFÉ UK TOP 40 – Angol poplista
12.05 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor
13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés hollywoodi hírességekkel

TELEKÁBEL = TÖBB MŰSOR, JOBB KÉP

TELEKÁBEL Híradás és Vegyesipari K. SZ. • 1089 Bp., VIII., Diószeghy S. u. 18. ☎ 138-017

14.30 ROVING REPORT – Tallózás a nagyvilág időszerű eseményein
 15.00 THE MILITARY – EQUESTRIAN EVENT – A Hollandiában tavaly megrendezett löverseny eseményei: díjujratás, tereplovaglás, díjlovaglás, akadályverseny
 16.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
 18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 THE INCREDIBLE HULK – Egy különös kísérlet során hatalmas zöld szörnyévé vált tudós gyógyulást keres bajára
 20.30 CANON FASHION TV – Divathírek
 21.00 WWF SUPERSTARS OF WRESTLING – Pankráció
 21.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.00 THE PALL MALL PRO WORLD CUP – Beszámoló az 1987-es Zandvoort-i szőrf-világbajnokságról
 22.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 00.00 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 TRIOS AND DUOS – Triók és duók – 1. rész – Stern/Zuckerman/Rose
 02.00 DE KOONING ON DE KOONING – Amerika egyik legtekintélyesebb művésze tekint vissza hosszú pályafutására
 03.00 MŰSORZÁRÁS

A-1070 Wien, Lindengasse 29.
 ☎ /222/939411, Telex 135042

Július 15., péntek

07.30 DJ KAT HOLIDAY SHOW – Gyermekműsor
 08.35 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 09.35 SOUL IN THE CITY – Kanadai soulzenei műsor
 10.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 11.05 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 12.05 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés hollywoodi hírességekkel
 14.30 CANON FASHION TV – Divathírek
 15.00 THE PALL MALL PRO WORLD CUP – Beszámoló az 1987-es Zandvoort-i szőrf-világbajnokságról
 16.00 COUNTDOWN – Popzenei műsor
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – Gyermekműsor

18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 LAND OF THE GIANTS – Sci-fi – Egy űrhajó legénységének kalandjai az óriások földjén
 20.30 ETERNALLY YOURS – Örökké a tiéd – 1939-ben készült amerikai filmvígjáték. A szerelmes mágnus elveszti feleségét, mert nem hajlandó felhagyni veszélyes varázslataival. Megpróbálja visszaszerezni az asszonyt...
 22.13 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.15 JOURNEY TO THE UNKNOWN – Utazás az ismeretlenbe – Hetente új történettel jelentkező sorozat az élet ismeretlen, sötét oldalairól
 23.13 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.15 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
 00.00 COUNTDOWN – Popzenei műsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 STEPHANE GRAPELLI – A hegedű francia mesterének hangversenye New Orleans-ban
 02.00 AFRICA – DIFFERENT BUT EQUAL – Basil Davidson Afrika-történezt sorozata
 03.00 MŰSORZÁRÁS

Július 16., szombat

08.00 FUN FACTORY – A Sky gyermekprogramja – Popeye; Lady Lovely Locks; Inspector Gadget; Rock'n' wrestling; Pound Puppies; He-Man; Mask; Bravestarr; The flying Kiwi; Transformers
 12.00 COUNTDOWN – Popzene sztereóban
 13.00 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 13.30 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
 14.30 NEW MUSIC – Magazinműsor a fiatalok kultúrájáról, divatjáról és zenei irányzatairól
 15.30 V.F.L. AUSTRALIAN RULES FOOTBALL – Ausztrál foci
 16.30 INTERNATIONAL MOTOR SPORTS – A világ motorsportja
 17.30 THE NESCAFE UK TOP 40 SHOW – Angol slágerlista
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS – A nemzetközi élet főbb hírei
 18.30 LOST IN SPACE – Sci-fi – A Robbinson család kalandjai 1997-ben
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 EMERGENCY – Kalandfilmsorozat tűzoltókról
 20.30 WWF SUPERSTARS OF WRESTLING – Pankráció
 21.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 21.30 TRANS WORLD SPORT – Sportmagazin
 22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.30 V.F.L. AUSTRALIAN RULES FOOTBALL – Ausztrál foci
 23.30 CANADA CALLING – Észak-amerikai slágerlista
 00.00 THE NESCAFE UK TOP 40 SHOW – Angol slágerlista

THE ARTS CHANNEL

01.00 OTELLO – A National Theatre klasszikus előadása. Otello szerepében Laurence Olivier, Desdemónát Maggie Smith alakítja.
 03.20 MODERN FEMALE WRITERS – Modern írónők – Wendy Perriam
 03.25 MŰSORZÁRÁS

Július 17., vasárnap

07.30 THE WORLD TOMORROW – A világ eseményeiről vallásos szemmel
 08.00 FUN FACTORY – Gyermekműsor – Popeye;

Lady Lovely Locks; Inspector Gadget; Rock'n' wrestling; Pound Puppies; He-Man; Mask; Bravestarr; The flying Kiwi; Transformers
 12.00 COUNTDOWN – Popzene sztereóban
 13.00 HEARTLINE – Kívánságműsor
 14.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 15.00 SOFT 'N' ROMANTIC – Romantikus popzene
 16.00 TRANS WORLD SPORT – Sportmagazin
 17.00 CANON FASHION TV – Divathírek Párizstól Tokióig
 17.30 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 SWISS FAMILY ROBINSON – Sorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 THE BIONIC WOMAN – Sorozat – A bionikus erejű Jamie újabb kalandjai
 20.30 JANE EYRE – Charlotte Brontë regénye alapján 1971-ben készült amerikai film. Megkapó szerelmi történet egy becsületes, szegény lányról, aki beleszeret gazdag munkaadójába.

JANE EYRE
 GEORGE C SCOTT & SUSANNAH YORK

22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.30 THE BI-CENTENNIAL GOLD CUP – FOOTBALL – Beszámoló az Ausztrália 200 éves évfordulójára július 6. és 17. között megrendezett Aranykupa labdarúgó-bajnokságról. A résztvevő csapatok Ausztrália, Argentína, Szauz-Arábia és Brazília.
 23.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.30 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 00.30 HEARTLINE – Popzene

THE ARTS CHANNEL

01.00 LA CENERENTOLA (Hamupipóke) – Rossini operájának címszerepében Kathleen Kuhlmann. A Londoni Filharmonikus zenekart Donato Renzetti vezényli, rendezte John Cox.
 03.35 MŰSORZÁRÁS

Július 18., hétfő

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
 08.35 MADE IN GERMANY – Német popzenei műsor
 09.35 THE NESCAFE UK TOP 40 – Angol poplista
 10.35 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
 11.05 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 12.05 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 A HAPPY 200TH – Dokumentum-sorozat Ausztrália 200. születésnapja alkalmából

15.00 DAVIS CUP BY NEC – Részletek a februárban lejátzott Davis-kupa teniszeverseny NSZK-Brazília mérkőzéséből (Boris Becker, Carl-Uwe Steeb, Patrick Kuehnen, Cassio Motta, Luiz Mattar és Ricardo Acioly)
 16.00 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
 16.30 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
 18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 BLACK SHEEP SQUADRON – A II. világháborúban egy vadászgép pilótája harcostársaival tüzön-vízen át a győzelemre tör
 20.30 RUSH – Aranyláz Ausztráliában 1860 táján
 21.30 POLICE STORY – Rendőrtörténetek
 22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.30 MOBIL MOTORSPORTS NEWS – Hírek a motorsport világából
 22.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.00 SOUL IN THE CITY – Soulzene
 00.00 THE NESCAFE UK TOP 40 – Angol poplista

THE ARTS CHANNEL

01.00 MOSES PENDLETON PRESENTS MOSES PENDLETON – Moses Pendleton bemutatja Moses Pendletont. A táncos eddigi alakításai és új műve, amelyet e műsor számára készített.
 02.00 ANTONIO SAURA – A művész a festészetről, a halál és a groteszk ihletéséről beszél
 02.50 DAVID PUTTNAM
 03.30 MŰSORZÁRÁS

Felhívjuk a figyelmet, hogy lapunk bármely részének másolása, a másolatok terjesztése jogsértés.

Július 19., kedd

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
 08.35 HEARTLINE – Popzenei műsor
 09.35 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 10.35 COUNTDOWN – Holland popzenei műsor
 11.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 12.05 THE NESCAFE UK TOP 40 – Angol slágerlista
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés hollywoodi hírességekkel
 14.30 MOBIL MOTORSPORTS NEWS – Hírek a motorsport világából
 15.00 DAVIS CUP BY NEC – Részletek a februári Davis-kupa teniszeverseny Franciaország-Svájc mérkőzéséből
 16.00 MONSTERS OF ROCK – Rockműsor
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekműsora
 18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 THE LIFE AND TIMES OF GRIZZLY ADAMS – Folytatódik Adams, a hegyi ember története

TELEKÁBEL = TÖBB MŰSOR, JOBB KÉP

KÁBELTELEVÍZIÓS MŰSORSZOLGÁLTATÁS – MŰHOLDAS TV-VEVŐBERENDEZÉSEK

20.30 HAWK – John Hawk rendőrtiszt éjszakai őrzője New Yorkban
 21.30 TOM JONES – Tom Jones showmúsora
 21.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.00 GRP LIVE IN SESSION – A JVC '85 dzsesszfesztiválról készült film
 22.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.00 NEW MUSIC – Zenés magazinmúsor
 00.00 MONSTERS OF ROCK – Rockmúsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 CZECHOSLOVAK PHILHARMONIC ORCHESTRA – FUCIK – A Cseh Filharmonikus Zenekar Julius Fucik indulókat és polkákat ad elő a prágai Smetana teremben
 02.00 BEETHOVEN VIOLIN CONCERTO PLAYED BY ISAAC STERN – Beethoven hegedűversenye Isaac Stern előadásában
 02.50 HAYDN CREATION AND BEETHOVEN SEPTET PLAYED BY THE HANOVER BAND – A Hanover Band egy Haydn-művet és egy Beethoven-szeptettet ad elő
 03.10 MŰSORZÁRÁS

Július 20., szerda

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekmúsora
 08.35 SOUL IN THE CITY – Kanadai soulzenei válogatás
 09.35 NEW MUSIC – Zenés magazinmúsor a fiatalok kultúrájáról, divatjáról és művészeti irányzatairól
 10.35 LOVE IN THE MORNING – Romantikus zene
 12.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 HOLLYWOOD CLOSE UP – Beszélgetés Hollywoodi hírességekkel
 14.30 ASK DR RUTH – Szexuális élet, házasság, kapcsolatok
 15.00 DAVIS CUP BY NEC – Részletek a februári Davis-kupa tenisverseny Mexikó–Ausztrália mérkőzéséből
 16.00 MADE IN GERMANY – Német popzenei mŰsor
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekmúsora

18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 CUSTER – Kalandfilmsorozat az indiánok ellen harcoló legendás George Custer tábornokról
 20.30 CASH AND CO – Folytatásos tévéfilm – Ausztráliában, az aranyláz korrupciójában három ártatlan ember szembeszáll a rendőrséggel és a gyarmati kormányzattal
 21.30 GHOST STORY – Modern szellemtörténetek
 22.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.30 INTERNATIONAL MOTOR SPORTS 1988
 23.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.30 ROVING REPORT – Tallózás a nagyvilág időszéri eseményeiből
 00.00 MADE IN GERMANY – Német popzenei mŰsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 AFRICA – DIFFERENT BUT EQUAL – Basil Davidson Afrika-történelem sorozata
 02.00 ROMANTIC V CLASSIC ART – Romantikus kontra klasszikus művészet – 1. rész. – Jacques Louis David
 02.25 THE MOGULS – A háromrészes filmsorozat a Mogul dinasztia életét eleveníti fel. A mogulok

India északi részén éltek a XVI. és XVII. században.
 03.10 MŰSORZÁRÁS

Július 21., csütörtök

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekmúsora
 08.35 COUNTDOWN – Rockzenei videomúsor
 09.35 CANADA CALLING – Észak-amerikai popzene
 10.05 HEARTLINE – Romantikus zene
 11.05 THE NESCAFE UK TOP 40 – Angol poplista
 12.05 MADE IN GERMANY – Német popzenei mŰsor
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 CITY LIGHTS – Beszélgetés hírességekkel
 14.30 ROVING REPORT – Tallózás a nagyvilág időszéri eseményeiből
 15.00 NORWAY AND THE BEAUTIFUL GAME – Diego Maradona pályafutásának talán legszokatlanabb mérkőzésén: norvég ificsapatok játékvezetőjeként láthatjuk a híres csatárt
 15.30 THE BIGGEST CAT RACE IN THE WORLD – A világ legnagyobb katarán-versenye
 16.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – A Sky gyermekmúsora

18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western
 18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 THE INCREDIBLE HULK – Egy különös kísérlet során hatalmas zöld szörnyévé vált tudós gyógyulást keres bajára
 20.30 CANON FASHION TV – Divathírek
 21.00 WWF SUPERSTARS OF WRESTLING – Pankráció
 21.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.00 MONROE INDY/C.A.R.T. WORLD SERIES '88 – Beszámoló az észak-amerikai együletes autóversenyéről
 22.58 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.00 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 00.00 MONSTERS OF ROCK – Rockmúsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 TRIOS AND DUOS – Triók és duók – 2. rész – Stern/Zuckerman/Rose
 02.00 PIERRE BONNARD – Bonnard nem az életet akarta megfesteni, hanem a festészetnek akart életet adni. A párizsi Pompidou központban nemrég bemutatott festményeiből megismerhetjük a művész életét és munkáját.
 02.50 MŰSORZÁRÁS

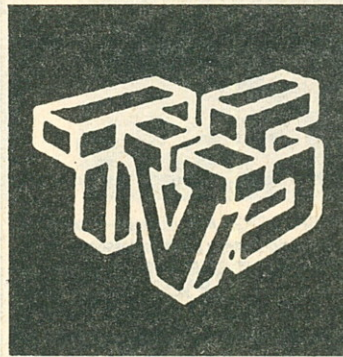
Július 22., péntek

07.30 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – GyermekmŰsor
 08.35 THE GREAT VIDEO RACE – Videoklipek
 09.35 SOUL IN THE CITY – Kanadai soulzenei mŰsor
 10.35 UK DESPATCH – Zenés interjúk
 11.05 THE COCA-COLA EUROCHART TOP 50 – A Sky eurolistája
 12.05 MADE IN GERMANY – Német popzenei mŰsor
 13.05 ANOTHER WORLD – Amerikai teleregény
 14.00 CITY LIGHTS – Beszélgetés hírességekkel
 14.30 CANON FASHION TV – Divathírek
 15.00 THE PERTH CHALLENGE – CRICKET – Anglia-Ausztrália krikett-mérkőzés
 16.00 COUNTDOWN – Popzenei mŰsor
 17.00 THE DJ KAT HOLIDAY SHOW – GyermekmŰsor
 18.00 GUNS OF WILL SONNETT – Western

18.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 18.30 THE GHOST AND MRS MUIR – Vigjátéksorozat
 19.00 HAZEL – Vigjátéksorozat
 19.28 THE TIMES HEADLINE NEWS
 19.30 LAND OF THE GIANTS – Sci-fi – Egy űrhajó legénységének kalandjai az óriások földjén
 20.30 STAND IN – 1937-ben készült amerikai film-vigjáték. Főszerepben: Humphrey Bogart, Leslie Howard, Joan Blondell és Alan Mowbray. Egy pénzügyi zseni megpróbál megmenteni egy csőd szélén álló hollywoodi stúdiót.
 22.13 THE TIMES HEADLINE NEWS
 22.15 JOURNEY TO THE UNKNOWN – Utazás az ismeretlenbe – Hetente új történettel jelentkező sorozat az élet ismeretlen, sötét oldalairól
 23.13 THE TIMES HEADLINE NEWS
 23.15 MONSTERS OF ROCK – Rockmúsor
 00.00 COUNTDOWN – Popzenei mŰsor

THE ARTS CHANNEL

01.00 CHEAT BAKER – Cheat Baker trombitán játszik
 02.00 AFRICA – DIFFERENT BUT EQUAL – Basil Davidson Afrika-történelem sorozata
 03.00 MŰSORZÁRÁS

Július 9-től 22-ig

Július 9. szombat

15.00 LE MONDE DU CINEMA – A mozi világa
 15.55 STRIP TEASE – A belga társadalomról valószínű – Információs magazin
 16.55 JEUNES SOLISTES – Ifjú szólisták versenye
 18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
 19.00 JEUNES SOLISTES – Ifjú szólisták versenye – Második nyolcadöntő. Zongorakísérettel közreműködik: Serge Bemont. Első kategória: Gregory Paol (harmonika) és Antoine Meresch (zongora); második kategória: Adrien Lapp (zongora) és Kyung Min Lee (hegedű); harmadik kategória: Kette Renard (zongora) és Antoine Acquistio
 20.00 SANDRA KIM AUX USA – Sandra Kim az Egyesült Államokban – Utazás Észak-Amerika lenyűgöző nyugati vidékeire
 20.40 UNE CHOPE DANS TOUS SES ETATS – Sörözöt minden országba – Riportfilm – A Közös Piacon belül jogi vita alakult ki az NSZK és más országok sörözői között, hiszen a sörfalgalmazásból milliárdokat lehet keresni...
 21.20 CARGO DE NUIT – Éjszakai hajó – Szórakoztató mŰsor – Interjú; film; színház; szonon

22.00 JOURNAL TELEVISION – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
 22.30 MINUTE PAPILLON – A pillangó pillanata – Riportfilm a gyerekkórházakról – Ki fogit leküzdeni a fájdalmat és a félelmet?
 23.30 MŰSORZÁRÁS

Július 10. vasárnap

15.00 APOSTROPHES – Bernard Pivot irodalmi mŰsora – Mai vendégek: Marcel Bislaux; Catherine Jojolet, Jean Ferniot, Yann Queffelec, José-Louis de Villanga és Maryse Wallinski
 16.15 AUJOURD'HUI EN FRANCE – Információs magazin – Csordák konzervben; Matematikai kutatások; A történelem előtti kor
 16.30 SPORTS MAGAZINE – Visszatekintés nagy pillanatokra
 18.30 BONJOUR BON APPETIT – Jó napot, jó étvágyat – Michel Oliver elmondja, hogyan készül a sült borjúszellet kukoricaleppénnyel
 18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
 19.00 SACRE SOIREE – Egy remek este – Pierre Fucault mŰsora vasárnaponta jelentkezik, s ebben mindig egy hírességet lát vendégül – A mai díszvendég: Sophie Marceau
 20.00 SANTE A LA UNE – Fő az egészség – Egészségügyi magazin az öregedés elkerüléséről
 21.30 HISTOIRES NATURELLES – Történetek erdőkről, vizekről
 22.00 JOURNAL TELEVISION – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
 22.30 7/7 – Heti politikai magazin – Franciaországból és a világból
 23.30 MŰSORZÁRÁS

Július 11., hétfő

16.05 ROCK ETC – Videoklipek
 16.30 PAUL, MARIE ET LES ENFANTS – Téveregény egy quebeci család életéről
 17.00 DOMINIQUE – Folytatásos tévéregény – In flagranti – Dominique elutazik két hétre az Antillákra. Jean Pault tetten éri egy szállodában
 17.30 FELIX ET CIBULETTE – Ifjúsági mŰsor
 17.45 TELEFRANCAIS – Nyelvművelő mŰsor
 18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
 18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtorójáték
 18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
 19.00 NOUVEAU MONDE – Újvilág – Heti kanadai hírösszefoglaló
 19.30 BEAU ET CHAUD – Szép és meleg – Nyári szórakoztató mŰsor
 20.30 PAUL, MARIE ET LES ENFANTS – Téveregény egy quebeci család életéről
 21.00 ROCK ETC – Videoklipek
 21.30 INCURSION – Behatolás – Tudományos magazin
 22.00 JOURNAL TELEVISION – TV-Híradó – A francia esti híradó ismétlése
 22.30 LES DOMPTEURS DE VENT – A szél megszelídítői – Dokumentumfilm két francia vidék szelmalmairól
 23.30 MŰSORZÁRÁS

Felhívjuk a figyelmet, hogy lapunk bármely részének másolása, a másolatok terjesztése jogsértés.

TELEKÁBEL = TÖBB MŰSOR, JOBB KÉP

TELEKÁBEL Híradás és Vegyesipari K. SZ. • 1089 Bp., VIII., Diószeghy S. u. 18. ☎ 138-017

Július 12., kedd

16.05 SANTE A LA UNE – Orvosi magazin
17.35 TRENTE MILLIONS D'AMIS – „Harmincmillió barát” – Dokumentumfilm társainkról, az állatokról
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 LAHAYE D'HONNEUR – Tiszteletbeli tagok – Szórakoztató műsor – Mai díszvendég: Claude Nouguro
20.30 SPORTS – Az év első hat hónapjának eseményei
21.30 LES ANIMAUX DU MONDE – A világ állatai – Ma: Európa
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 ENTRETIEN... Beszélgetés ALAIN CUNY-val – 1. rész
22.40 RUDE JOURNEE POUR LA REINE – A királyné nehéz napja – A filmklubban René Aillo pszichológiai drámája Simone Signoret-vel a főszerepben – Jeanne élete szürke, szomorú. Férje elégedetlen éjjeliőr, hűga erkölcsstelen, szülei és anyósa elviselhetetlenek, unokaöccse – aki terhebe ejtette egy kereskedő lányát – börtönben van... Jeanne takarítani jár és álmodozik.
24.15 Műsorzárás

VIDELCO
VIDELCO
Video
Elektronika
Videó
Computer
VIDELCO
VIDELCO
VIDELCO

A-1070 Wien, Lindengasse 29.
 ☎ /222/939411, Telex 135042

Július 13., szerda

16.05 TELESCOPE – Tudományos magazin
17.00 CARABINE FM – Szórakoztató műsor
17.25 JAZZ A MONTREUX – Dzsessz Montreux-ból
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 LA SUISSE INSOLITE – A furcsa Svájc – Nino Strocchio, a barlangok szakállas embere – R riportfilm a szicíliai származású naiv festőről
19.50 TELESCOPE – Tudományos magazin – Évente hat százalékkal több „szemetet” termelünk. Ezzel a mennyiséggel csak akkor tudunk megbirkózni, ha a hulladékokat újra feldolgozzuk, különben eltemet bennünket. A másik téma a telekommunikáció. Az új távközlési rendszerek forradalmasítják az információáramlást.
20.55 CARABINE FM – Szórakoztató műsor egy képzelt rádióadó életéből – Közreműködik: a holland Les Nits együttes
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése

22.30 CONTINENTS FRANCOPHONES – Francia ajkú vidékek – Haiti naiv festészet; Tunézia, a civilizáció földje
23.30 Műsorzárás

Július 14., csütörtök

16.05 ENTRETIEN... – Beszélgetés Alain Cuny-vel – Második rész
16.15 LES CAMISARDS – Az ellenállók – A filmklubban René Aillo filmje Philippe Clevénot, Jacques Debary, Gérard Desarthe, Dominique Labourier, François Marthouret főszereplésével – A Nantes-i dekrétumot az emberek különbözőképp fogadták. Sokan emigráltak, egyesek megtértek, néhányan harcoltak. Kialakultak az ellenállás gócai. Gédéon Laporte csapata is harcol a királyi seregek ellen...
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 CHAMPS ELYSEES – Művészeti hírek
20.30 APOSTROPHES – Bernard Pivot irodalmi műsora
21.45 AUJOURD'HUI EN FRANCE – Franciaország ma – Tradíciók: Marianne, a köztársaság szimbóluma; a Bastille tér; Marseillaise
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 EDITION SPECIALE – Különkiadás az 1968-as tüntetésekről s az események további alakulásáról
23.30 Műsorzárás

Július 15., péntek

16.05 DECIBELS – Szórakoztató műsor rockzenével
16.55 SPITZBERG – A Spitzbergák – R riportfilm – Az expedíció elérte az északi szélesség 80. fokát
17.20 LA LIBERTE STEPHANIE – Stephanie szabadsága – Filmsorozat 30/23. rész – Darsonville úr nem tudta visszanyerni felesége szerelmét; az asszony féltékeny és nyomoz...
17.50 CALIBRE – Heti összefoglaló arról, hogy melyik krimi hány kaliberes?
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló

19.00 MONTAGNE – Hegymászók magazinja
19.30 LA DAME DE COEUR – Kór dáma – A kártyavetőnő meghal és unokahúga áll a helyébe. Ő ugyan nem ért a mesterséghez, de gazdag a fantáziája...
21.10 CENT ANS DE JAZZ – 100 év dzsessz – „A bop forradalma”
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia esti híradó ismétlése
22.30 DIVAN – Az esti csevegés vendége: Patrick Sabatier
22.50 SPORTS LOISIRS – Sport, szabadidő
23.30 Műsorzárás

Július 16., szombat

15.00 CARGO DE NUIT – Éjszakai hajó – Szórakoztató műsor – Interjú; film; színház; szonon
15.40 UNE CHOPE DANS TOUS SES ETATS – Sörözöt minden országba – R riportfilm – A Közös Piacon belül jogi vita alakult ki az NSZK és más országok sörfőzői között, hiszen a sörforgalmazásból milliárdokat lehet keresni...
16.20 SANDRA KIM AUX USA – Sandra Kim az

Egyesült Államokban – Utazás Észak-Amerika lenyűgöző nyugati vidékein
17.00 JEUNES SOLISTES – Ifjú szólisták versenye
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 JEUNES SOLISTES – Ifjú szólisták versenye – Harmadik nyolcaddöntő. Első kategória: Elisabeth Wibou és Johanna Bramil; második kategória: Damien Perrel és Adrien Lapp; harmadik kategória: Hugues Kolp és Maryline Rose.
20.00 COEUR ET PIQUE – Szórakoztató műsor
21.10 INEDITS – Ki nem adott dokumentumok – Belgium történelmének kiadatlan lapjai: 1938, 1939, 1940.
21.45 MOBILES – Járművek – A motoros gördeszka – Egy New York-i fiú ötlete: motort épített a gördeszkájára és azzal száguldozik a városban
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 RENCONTRE – Találkozás André Gertlerrel, aki szülővárosáról, Budapestről mesél. Szó lesz a Liszt Ferenc Zeneakadémián végzett tanulmányairól és általában a zeneoktatásról.
23.30 Műsorzárás

Július 17., vasárnap

15.00 APOSTROPHES – Bernard Pivot irodalmi műsora
16.15 AUJOURD'HUI EN FRANCE – Franciaország ma – Információs magazin – A régmúlttól a műholdakig; Modern idők katedrálisai
16.30 SPORTS MAGAZINE – Visszatekintés nagy pillanatokra
18.30 BONJOUR BON APPETIT – Jó napot, jó étvágyat – Michel Oliver elmondja a narancsos gyöngygyűk receptjét
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 SACRE SOIREE – Különleges este – Díszvendég: Eddy Mitchell
20.00 SANTE A LA UNE – Fő az egészség – Orvosi magazin – A fiatalság és a kábítószer
21.30 HISTOIRES NATURELLES – Történetek erdőkről, vizekről – Duborgel atya, a pecás
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 7/7 – Heti politikai magazin – Franciaországból és a világból
23.30 Műsorzárás

Július 18., hétfő

16.05 ROCK ETC – Zene – Francia nyelvű kanadai énekesek műsorából
16.30 PAUL, MARIE ET LES ENFANTS – Tévéregény egy quebeci család életéről
17.00 DOMINIQUE – Folytatásos tévéregény – Váratlan fordulat egy hóvihárban
17.30 FELIX ET CIBULETTE – Ifjúsági műsor
17.45 TELEFRANCAIS – Nyelvművelő műsor
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 NOUVEAU MONDE – Újvilág – Heti kanadai hírosszefoglaló
19.30 BEAU ET CHAUD – Szép és meleg – Nyári varietéműsor

Felhívjuk a figyelmet,
 hogy lapunk bármely részének másolása,
 a másolatok terjesztése jogsértés.

20.30 PAUL, MARIE ET LES ENFANTS – Egy quebeci család mindennapjai
21.00 ROCK ETC – Videoklipek Kanadából
21.30 INCURSION – Behatolás – Tudományos magazin
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 NORD/SUD – André Payette a fejlődő országok és a világ többi része között kialakult új kapcsolatokat boncolgatja
23.30 Műsorzárás

Július 19., kedd

16.05 SANTE A LA UNE – Orvosi magazin – A fiatalság és a kábítószer
17.35 TRENTE MILLIONS D'AMIS – 30 millió barát – R riportorozat barátainkról, az állatokról
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 LAHAYE D'HONNEUR – Tiszteletbeli tagok – Mai díszvendég: Pierre Perret
20.30 TV5 SPORTS – Sporthírek
21.30 LES ANIMAUX DU MONDE – R riportorozat a világ állatairól – „Öreg néne, erdőszélén”
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia esti híradó ismétlése
22.30 ENTRETIEN... Beszélgetés Alain Cuny-vel – Második rész
22.40 LES CAMISARDS – Az ellenállók – A filmklubban René Aillo filmje Philippe Clevénot, Jacques Debary, Gérard Desarthe, Dominique Labourier, François Marthouret főszereplésével – A Nantes-i dekrétumot az emberek különbözőképp fogadták. Sokan emigráltak, egyesek megtértek, néhányan harcoltak. Kialakultak az ellenállás gócai. Gédéon Laporte csapata is harcol a királyi seregek ellen...
24.20 Műsorzárás

Július 20., szerda

16.05 LA SUISSE INSOLITE – A furcsa Svájc – R riportfilm egy naiv festőről
16.50 JAZZ A MONTREUX – Dzsessz Montreux-ból – Katie Webster
17.25 CARABINE FM – Szórakoztató műsor – Közreműködik: a Les Nits együttes
18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program
18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték
18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló
19.00 LA SUISSE INSOLITE – A furcsa Svájc – Kálvin városa legrégibb (1303) épületének felújítására az Európai Tanács külön alapot létesített. A Tavel ház 5 éves felújítási programjáról szól a műsor.
19.55 TELESCOPE – Tudományos magazin – A csontváz; Áltatás vagy érzéstelenítés
21.00 CARABINE FM – Szórakoztató műsor egy képzelt rádióadó életéből
21.25 JAZZ A MONTREUX – Dzsessz Montreux-ból – Az 1987-es fesztiválon Gen E. King
22.00 JOURNAL TELEVEISE – TV-Híradó – A francia televízió esti híradójának ismétlése
22.30 CONTINENTS FRANCOPHONES – Francia ajkú vidékek – A kongói televízió filmje a bennszülöttek életéről
23.30 Műsorzárás

Július 21., csütörtök

16.05 ENTRETIEN... – Beszélgetés Alain Cuny-vel. Harmadik rész.

TELEKABEL = TÖBB MŰSOR, JOBB KÉP

KABELTELEVÍZIÓS MŰSORSZOLGÁLTATÁS – MŰHOLDAS TV-VEVŐBERENDEZÉSEK

SUPER-nyár, szupersztárokkal

A Super Channel július 1-jétől Musix Box címmel naponta több ízben sugároz pop- és rockzenei műsorokat. A Super „zenebona” voltaképpen nem más, mint a csatorna népszerű szórakoztató műsorainak (Chart Attack, Video Pix, Boggie Box, Tracking, Off The Wall, European Top 40, Formula One, Rockin In The UK, Nino Firetto, The Rock Of Europe, Power Hour) kincsesládája, amelyből a szerkesztők változatos összeállításokat készítenek.

Liza Minelli

Világhírű előadók, együttesek önálló showműsorai is helyet kapnak a Super nyári kínálatában. Július 10-én, 19 óra 30 perces kezdettel az amerikai John Denver koncertműsorát sugározza a csatorna. A ma már negyvenöt éves country-énekes és dalszerző 1969-ben tört be az élvonalba, Leaving On A Jet Plane című szerzeményével, amelyet a Peter, Paul and Mary trió vitt sikerre az Egyesült Államokban. 1971-ben már énekesként is népszerű, ez idő tájt komponálja másik nagy slágerét, a country-műfaj egyik legszebb dalát, melynek címe: Take Me Home, Country Roads.

Július 13-án, 20 óra 30 perces kezdettel a Police együttes világ körüli koncertturnéjáról készült filmet sugározza a Super. Az új hullám egyik leg-

népszerűbb együttese, a „rendőrtíró” (Sting – basszusgitár, Andy Summers – gitár, Stewart Copeland – dob) 1977-ben alakult, és 1978-ban már slágerlistán szerepelt néhány daluk (Next To You, Can't Stand Loving You, Roxanne). A Regatta de Blanc című második nagylemezük hozta meg számukra a világhírt. 1983-ban jelentették meg a Shynchromicity című albumukat, amelyet egy világ körüli turnén népszerűsítettek. A Super által sugárzott filmben elhangzanak a nagy Police-slágerek, közöttük a „Do Do Do De Da Da Da”, a „Don't Stand So Close To Me”, „Walking On The Moon” és a „Message In A Bottle”.

Július 15-én 23 óra 35 perckor kapcsolja át a tévéjét a Superre az, aki is-

CHART ATTACK

VIDEO PIX

BOOGIE BOX

TRACKING

OFF THE WALL

EUROPEAN TOP 40

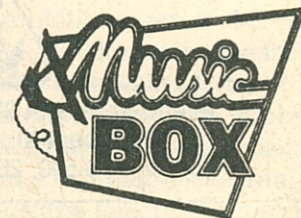
FORMULA ONE

ROCKIN IN THE UK

NINO FIRETTO

THE ROCK OF EUROPE

POWER HOUR

meri és szereti a Little River Band zenéjét. Ausztráliában alakult ez a rockcsapat, de a hírnévért és a sikerért az amerikai kontinensen harcoltak meg, a kritikai elismerés pedig Európából érkezett. A műsorban elhangzik a „Reminiscing” is.

Július 20-án 20 óra 30 perces kezdettel sugározza a Super Chaka Khan 1985-ös koncertfilmjét. A kitűnő hangú énekesnő elénekli az „I Fell For You” és a „This Is My Night” című dalokat is, amelyekkel meghódította rajongói millióit. Július 22-én 23 óra 35 perckor kezdődik Marvin Hamlisch műsora. A világhírű zeneszerző számainak Gladys Knight, Liza Minelli, Johnny Mathis és Carl Simon éneklő a hollywoodi Dorothy Chandler Pavillionban rendezett koncerten.

M.S.

16.15 LES BEAUX SOUVENIRS – A filmklubban Francis Mankiewicz filmje Julie Vincent, Monique Spaziani és Paul Hébert főszereplésével. Egy ifjú asszony éjszaka érkezik haza apja orleansi házába. Hüga kitörő örömmel fogadja, az apja viszont nem siet üdvözölni...

17.45 AUJOURD'HUI EN FRANCE – Franciaország ma – Robotszolgálat; Mi van a zongora mögött; Numerikus tervrajz

18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program

18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték

18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló

19.00 CHAMPS ELYSEES – Művészeti hírek

20.35 APOSTROPHES – Bernard Pivot irodalmi műsora

21.50 AUJOURD'HUI EN FRANCE – Franciaország ma – Jean Vilar: az Avignon-i Fesztivál atyja; Maria Cesares: a színészi mesterség

22.00 JOURNAL TELEVISION – TV-Híradó – A francia esti híradó ismétlése

22.30 L'OEIL EN COULISSES – A kulisszák mögött – Színházi magazin

23.30 Műsorzárás

Július 22., péntek

16.05 DECIBELS – Szórakoztató rockzene

16.55 SPITZBERG – A Spitzbergák

17.20 LA LIBERTE STEPHANIE – Stephanie szabadsága – Filmsorozat 30/24. rész: Stephanie és Jean Marc a Fontaine házaspár példáján látják, hogy a boldogság titka a házasság...

17.50 CALIBRE – Heti összefoglaló arról, hogy melyik krimi hány kaliberes?

18.00 RECREATION – Kikapcsolódás – Ifjúsági program

18.40 DES CHIFFRES ET DES LETTRES – Számok és betűk – Nyelvi fejtörőjáték

18.55 LES BREVES – Röviden – Nemzetközi hírösszefoglaló

19.00 THALASSA – Tengeri magazin – A szörföző bácsik

19.30 JULES ET JUJU – Dráma a nyugdíjas pedagógusról és a nyugalmazott berepülő pilótáról, akik néhány napot együtt töltenek el unokáik társaságában

21.00 CENT ANS DE JAZZ – 100 év dzsessz

22.00 JOURNAL TELEVISION – TV-Híradó – A francia esti híradó ismétlése

22.30 DIVAN – Az esti csevegés vendége: François Nourissier

22.50 SPORTS LOISIRS – Sport, szabadidő

23.30 Műsorzárás

TV5

Titokzatos est címmel vasárnapként 19 órakor Jean-Pierre Foulcault műsora látható a francia csatornán, amelyben a színházi világ néhány híres személyisége és a showműfaj egy-egy híres csillaga szerepel.

Keddenként 19 órai kezdettel sugározza a TV5 Jean-Luc Lahaye showműsorát. Az adás lehetőséget kínál az egyelőre még ismeretlen csoportoknak és szólóistáknak a nyilvánosság előtti megmérettetésre.

Kiemelt kategóriájú nagyvállalat

keres

SZÁMÍTÓKÖZPONTJÁBA
ESZR nagyszámítógépre
rendszer szoftverest,
valamint másfél műszakos
munkarendben dolgozó

**operátorokat és
vezető operátort**

OS/VS1 + GUTS környezetbe,
továbbá

adatrögzítőket

TPA-1148-alapú csoportos
adatrögzítő gépre.

A SZÁMÍTÓKÖZPONT a XI. kerület,
Móricz Zsigmond körtéртől 10 percre van.
Bérezés: megegyezés szerint.

Jelentkezés: MAGYAR KÁBEL MŰVEK
Budapest XI., Budafoki út 60.
Telefon: 813-590, 265-ös mellék; 665-000.

TÉNYEK UTAZÓKNAK 1988

Merre? Mivel? Mikor? Hol? Mennyiért?

Az utazók legfontosabb kérdései ezek. S jó, ha már indulás előtt tudják a választ. De hennan lehet megtudni? Sok forrásból: menetrendekből, díjtáblázatokból, külföldi szállásjegyzékekből, útikönyvekből, eseménynaptárakból.

Újra megkérdezhetjük: Hol, mennyiért, mikor találja meg az utazó ezeket a forráskiadványokat, s főként: mennyi ideje megy veszendőbe, míg mindent összerakosgat?

Két tapasztalt utazó, Lipovecz Iván és Baló György szerkesztésében ezert adja közre a Computerworld Informatika Kft. a Tények utazóknak című kötetet, amely megkíméli Önt az időrabló kutatástól. Ez a könyv a szerkesztők szándéka szerint tartalmazza mindazt a friss, 1988-as információt, amelyre utazása megtervezéséhez, majd pedig külföldön feltétlenül szüksége lehet, s egyébként csak hosszas utánjárással vagy egyáltalán nem hozzáférhető.

Nemzetközi vasúti, autóbusz- és repülőmenetrendek, fontos tengeri kompáratok, autópályák és határátkelők, napi 25 dollárnál olcsóbb európai és izraeli szálláshelyek hosszú listája, lényeges tudnivalók 47 országról, nemzetközi sport- és kulturális eseménynaptár, a magyar külképviseletek címei, útlevelel-, deviza- és vámszabályok.

Mindaz egy kötetben — az utazók kézikönyvében.

TÉNYEK UTAZÓKNAK 1988
Baló György és Lipovecz Iván szerkesztésében

Kiadja a Computerworld Informatika Kft.

Megjelent május elején — ára 99 forint.

COMPUTER-M

HARDVER, SZOFTVER,
ADATHORDOZÓ?
VÁSÁROLJA NÁLUNK!

Kínálatunkból:

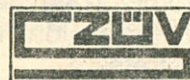
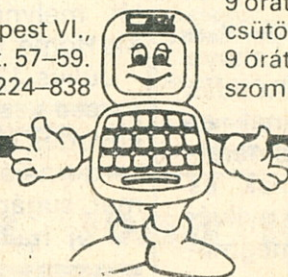
- IBM PC/XT-, AT-kompatibilis számítógépek (640–1024 kB RAM, 360 kB és 1.2 MB lemezegység, 20–40 MB merevlemez egység, színes vagy monokrom monitor 150 000 forinttól)
- Mannesmann Tally nyomtatók:
MT 86 110 000 forint
MT 330 370 000 forint
MT 80 PC 73 300 forint
- EPSON FX 1000 120 000 forint
- DIMIT-K fényújság 87 500 forint
- DIMIT-N fényújság 96 035 forint
- PARROT 5.25"-os hajlékony mágneslemezek 96 forinttól
- PARROT 8"-os hajlékony mágneslemezek 180 forinttól

AZONNALI SZÁLLÍTÁS
ÜZEMBE HELYEZÉS,
EGY ÉV JÓTÁLLÁS

„TÖBBET TUD A COMPUTERE,
HA SEGÍT A COMPUTER-M!”

Cím: Budapest VI.,
Lenin krt. 57–59.
Telefon: 224–838

Nyitva tartás
munkanapokon:
9 órától 17 óráig,
csütörtökön:
9 órától 19 óráig,
szombaton zárva.

Sorozatunkat újabb érdekes hozzászólásokkal folytatjuk. Ezúttal **Bíró Ferenc**, az Országos Széchényi Könyvtár főmunkatársa, **Ronga József**, a KÖNYVÉRT áruforgalmi igazgatóhelyettese, **Kálmán András**, a Közművelődési Információs Intézet osztályvezetője és **dr. Tóth Dezső**, az Országos Oktatástechnikai Központ osztályvezetője mondja el véleményét.

Videoképek könyvtárak, iskolák tükrében

MIKROVILÁG: A szép Budavárban, nemzeti könyvtárunkban mindenféle sajtótermék, könyv, kiadvány, dia, lemez, kép, brosúra köteles példányait őrzik...

BÍRÓ F.: Mindenfélet, kivéve a videót (és persze a filmet). Ha valaki a jövőben a közelmúltat akarja kutatni, a modern technika, az elektronika korában visszanez és egy nagy semmit talál. Legjobb esetben elolvashatja mindannak a katalógusát, ami a magyar videokultúra legnagyobb részét alkotta egy-két évtizedig, különösképpen a szórakoztató művekre gondolok. Sem hozzánk, sem a Magyar Filmintézethez nem adnak le köteles példányokat. Pedig a kazetta nem olyan drága, nem foglal el sok helyet, igaz, az időálló technológia lényegesen drágább. Minden mást kötelező leadni: amikor pél-

dául 1954-ben megindult a hazai filmgyártás, akkor azonnal hoztak egy rendeletet a köteles példányról – a videóról nincs ilyen.

MIKROVILÁG: Végül is, ma egy videokazetta olcsóbb, mint sok külföldi könyv. Köteles példány nélkül nem képzelhető el a gyűjtés?

BÍRÓ F.: Néhány városi könyvtár, például Szolnokon és Kiskőrösön – részben a könyvvásárlás rovására –, úgy alakított ki szép videogyűjteményt, hogy a város több intézménye befizetett bizonyos összegeket és a könyvtárban lévő anyagot közösen használják. Iskolák esetében ez nagyon szerencsés. A könyvtárak így is jobban állnak videóval, mint filmmel, de csak néhány száz könyvtárról van szó, és általában alig háromszáz az állomány. Az igaz, hogy a könyvtárban ingyenes a video, olykor haza is lehet vinni a kazettákat. Viszont anyagi helyzetünk egyre rosszabb, mert a könyvek ára is emelkedik, ezért az egyik megoldás az lenne, hogy mondjuk a **MOKÉP VIDEOTEKA** és mások nem forgó példányait, elfekvő készleteiket ingyenesen vagy olcsón tudnák átadni a könyvtáraknak. A video sok szempontból családi vagy egyéni, s ilyen értelemben közel áll az olvasáshoz, a könyvtári munkához. Mi úgy látjuk, hogy a

kereskedelmi forgalomban amúgy sem nagyon keresett értékesebb művek sokkal jobban érvényesülnének a könyvtári hálózatban, de arra nincs pénzünk, hogy mindegyikről több száz példányt megvásároljunk. Mivel jelenleg hazánkban nincs audiovizuális központ, országos közgyűjtemény, köteles példány, a helyi erőktől és lehetőségektől függ, hogy valamit lemásolnak-e hobbiból, megőrzik-e, vagy sem.

Első a VUK

MIKROVILÁG: A Könyvértékesítő Vállalat látja el a könyvtárakat videoanyagokkal is. Tudomásunk szerint ezek inkább értékkerjesztő, ismeretterjesztő, és nem a keresett tömegszórakoztató művek.

RONGA J.: Mi valóban az értékek terjesztői vagyunk, csak az a kérdés, hogy van-e

erre piac. 1985-ben kezdtünk videoszalagokat terjeszteni, akkor nyolcmillió volt a forgalom, ez 1986-ra tízmillióra emelkedett, de 1987-ben csökkent, mert kimerülőben van a készletünk. Csak akkor növelhetnénk a forgalmat, ha magánembereknek is többet adhatnánk el, ennek azonban a képmagnók száma, a műsoros kazetták ára szab határt. 1987-ben a legnagyobb példányszámban a VUK fogyott: novemberig száztizenöt példány, 1650 Ft-os áron. Egy három kazettából álló ismeretterjesztő sorozat, az Állatokról gyerekeknek 4200 forintba került, de így is elkelt száz-négy darab.

Régebben elsősorban ismeretterjesztő műsorokat kínáltunk, most már növelni kell a tömegszórakoztató anyagok arányát. Mi csak a **MOKÉP** és a **TELEVIDEO** kínálatából árulunk, s ezeket más vállalatok is terjesztik. A példányszámnál ördögi körben mozgunk: ha egy kevésbé sikeres, de azért sokak által keresett műsort, filmet vásárolunk meg, azaz kevés kópiát rendelnek, akkor nem is érdemes beindítani a sokszorosító gépet – mondjuk harminc példány alatt. Ezért azokat a rétegigényeket, amelyeket például egy amerikai, ausztrál, angol, kanadai, francia, német vállalat még mindig nyereséggel elégít

ki, leszűkített nyelvtérületen, ennyi képmagnótulajdonossal, ilyen áron nem tudjuk kielégíteni, még akkor sem, ha a lakosság arányában ez esetleg magasabb, mint mondjuk az Egyesült Államokban, ahol más angol nyelvű országokra is számíthatnak.

MIKROVILÁG: És ráadásul 1988-tól még nehezebb anyagi helyzetbe kerül a video.

RONGA J.: Nem csak a video! Éppen most nyirbálták meg százmillióval a könyvterjesztési támogatást – marad háromszázmillió, infláció mellett, és állítólag jövőre semmi. A könyv is ugyanolyan megítélés alá esik, mint a zöldség vagy a csavar. Mi a könyvtárakat látjuk el. Erre azt javasolták, hogy adjuk nekik a könyvet drágábban, mint a magánvásárlóknak. Indokolás? A paprika is drágább Miskolcon, mint Szegeden, hát legyen nekik drágább a könyv, mint másoknak.

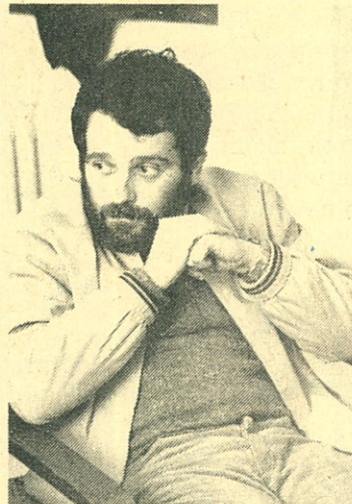
A kultúra fekete báránya

MIKROVILÁG: A Közművelődési Információs Intézet kifejezetten a közművelődési videózásra (és a közhasznú, humanista mikroszámítógépesítésre) alakult intézmény. Talán ez lesz nemsokára az ismeretterjesztő anyagok országos központja?

KÁLMÁN A.: Nemrég jelent meg első katalógusunk, s egy szép kiadványban az intézet tevékenységének bemutatása. A katalógus 236 műsoros kazettát tartalmaz, nagyrészt ismeretterjesztő műveket, ez közel ötszáz program. Van ebben népi tánc, nyelvtanfolyam, Encyclopaedia Britannica sorozat, mikroszá-

mitógépes oktatás, rajzfilm, a Magyar Televízió néhány műsora és sok más. Terveink szerint a legszegényebb intézményeket, a közművelődési hálózatot látnánk el, s ennek megfelelően kölcsönzési áraink majdnem formálisak. Ezzel szemben az előállítási ár természetesen nálunk sem alacsonyabb, mint amennyi ma hazánkban a minimum lehet. Ez a minimális ár viszont túl magas ahhoz, hogy a jogdíjakat is beszámítva majdhogynem ingyenesen kölcsönözzünk, vagy túl olcsón adjuk el a kazettákat. Most például itt van a Soros Alapítvány segítségével vásárolt Encyclopaedia Britannica sorozat. Ha a Magyar Televízió is vásárolna tőle, akkor a beruházás kis része megtérülne; a közművelődési intézményektől sohasem.

MIKROVILÁG: Úgy tudom, hogy bizonyos anyagoknak ez az intézet a kizárólagos jogtulajdonosa, legalábbis ami a magyarországi forgalmazást illeti.

KÁLMÁN A.: Ez jogilag igaz, de éppen nemrég olyan elutasítással is találkozottunk, hogy a szakmailag legilletékesebb intézmény, amikor felkínáltuk a szakmailag legjobban odaillő anyagokat, közölte: sajnálják, de mi kizárólagos meg-

állapodást kötöttünk másokkal, s így hiába kínáljuk azt, ami nekik a legszükségesebb, nem vették át. Ettől függetlenül, és figyelembe véve az 1988 januárjától minket is terhelő adókat, csak azt mondhatom, hogy mi vagyunk a kultúra fekete báránya. Ugyanazt az ismeretterjesztést kínáljuk, amit évtizedek óta más médiumon keresztül mások nyújtottak, de mi már olyan hátrányos besorolásban dolgozunk, mintha nem is közművelődési intézmény lennénk, hanem valamiféle üzleti vállalkozás. Pedig amit mi kínálunk, az nagyrészt érték, oktatási és ismeretterjesztő anyag, áron alul.

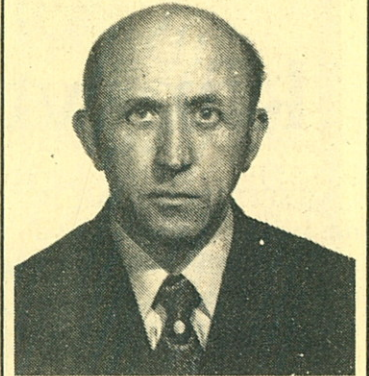
Vásárlás vagy kölcsönzés?

MIKROVILÁG: A kulturális jellegű videoterjesztés fő intézménye az iskola. Mi a helyzet az iskolák készülék- és kazetta-ellátásával?

TÓTH D.: Az általános és középiskolák harminc-nyolcvan százaléka rendelkezik legalább egy videomagnóval; ez országosan ezeröttszáz iskolát jelent. Őket a TANÉRT, a TELEVIDEO és a KÖNYVÉRT látja el. A TANÉRT 1986-ban mindössze négyszáz kazettát adott el, ebből a legsikeresebb a Földrajz I (160), Az ember tragédiája (135) és az Antigoné (135) volt. Tőlünk, az Országos Oktatástechnikai Központtól is csak 641-et vásároltak. A TELEVIDEO-TANÉRT ötven kazettája egy-egy példányban hetvenezer forintba kerül. Ezt szinte egyetlen iskola sem képes megfizetni. Tehát az iskolák vásárlással nem képesek megoldani a kazettaellátást, pedig a pedagógusok

számára az lenne az ideális, ha több száz kazettát ugyanúgy helyben tárolhatnának, akár a könyveket.

MIKROVILÁG: Ha nincs pénz vásárlásra, akkor nyilvánvalóan a kölcsönzés a megoldás.

TÓTH D.: Ehhez a közgyűjtemények állományát kellene tudatosan koordinálni, fejleszteni és ki kellene építeni egy jól működő kölcsönzési hálózatot. Az iskolák többségének nincs képmagnója, ha meg vásároltak, akkor az elvitte a pénzüket: kazettákra már nem futja, így a kölcsönzés a megoldás. Nálunk az OOK-ban a Médiatár 1985-ben nyolcvankét műsört másolt át VHS-re, katalógust is készítettünk és ingyenesen kölcsönöztünk. 1986-ban kétezeröttszáz kölcsönzés volt. Az ország egész területére postán küldjük el a kért anyagokat. A jelenlegi gazdasági helyzetben és még jó néhány évig az iskolák számára a kölcsönzés legalább annyira fontos, mint a vásárlás. Gondolom, hogy sok lelkes tanár saját anyagaiból is bemutat diákjainak, illetve az iskolában is vesznek át anyagokat. A leggazdaságosabb a közgyűjteményi kölcsönzés, hiszen számos műsört egy-egy iskolában csak évente néhány alkalommal néznek meg. És persze minden iskolának szüksége lenne képmagnóra.

Szekeres Péter

Rutingyűjtemény

Horváth Ákos, miután többször olvasta lapunkban a felhívást – hadd ismételjük meg itt is: várjuk olvasóink programjait, hiszen csak akkor tudunk jó programokat közölni, ha kapunk is –, elszánta magát, és elküldte rutingyűjteményét. A program C-64-esen készült, de a rutinok egy-két kivételtől eltekintve futnak minden Commodore-gépen. (Ezekre a kivételekre a részletes bemutatásnál felhívjuk a figyelmet.)

Kár volt ilyen sokáig várnia, a hasonlóan színvonalas és sokat tudó programokat mindig örömmel mutatjuk be. Közel százoros ugyan, de ez ne riasszon vissza senkit a begépeléstől, megéri a fáradságot, ugyanis mintegy harmincöt olyan funkciót teljesít, amire nap mint nap szükségünk lehet saját programjaink írásakor. Ezeket az „apróságokat” szubrutinként hívhatjuk meg programjainkból.

Hívás előtt a legfontosabb lépés a leggyakrabban használt változók aktivizálása. Ezt a 62-es sor végzi. Közvetlenül ezután, a 63–64-es sorokban a hangjelzés beállítása következik. Az utóbbit csak egy rutin használja, így külön kell hívni. És most lássuk lépésről lépésre, szinte sorról sorra, hogy mit is tudnak a rutinok!

1–2: Ezeket az adatokat csak a 35–37-es sorok használják, ezért ott részletezzük.

3–18: Saját input-rutin, ami többféleképpen felhasználható. Egyszerre csak egy karaktert vesz be, ezért ciklusmagból érdemes hívni. Előzőleg csak a 62-es sor hívását kell elvégezni. Mivel a hibás adat bevitelét hangjelzés kíséri, célszerű a 63-as sort is meghívni – ez természetesen csak a C-64-esre érvényes. Különböző típusú adatok bevitelére:

- GOSUB 3 – számjegyek bevitelére alkalmas
- GOSUB 5 – hexa és decimális számjegybevitel
- GOSUB 7 – tetszőleges karakter, kivéve a vezérlőkódokat és a grafikus jeleket
- GOSUB 9 – itt már csak a vezérlőkódok bevitelére tilos.

Közös bennük az, hogy egyik sem engedi meg az idézőjelek bevitelét, a RETURN, DEL és F7 lenyomására pedig visszatérnek a főprogramba.

17–18: Egyszerű várakozóciklus (billentyűzet)

19–20: A billentyűzetpuffer törlése

21–23: Oktatóprogramban vagy katalógusprogramban, név bevitelénél lehet hasznos. Tömöríti a B\$-et – eltünteti a szóközöket –, de a D változóban megmondja, hogy az első és a második szó között hol a határ.

24–25: Független kurzorpozicionálást tesz lehetővé. Inputként az A változóban a sor számát kell megadnunk, outputként a H\$ a megfelelő számú „kurzor le” karaktert adja.

26: Vízszintes kurzorpozicionálás. Input: A oszlop; output: V\$ „kurzor jobbra”.

27: Az A\$ hosszának megfelelő számú „kurzor balra” karaktert helyez el a C\$-ben. Akkor lehet hasznos, ha egy ismeretlen hosszúságú szöveget villogtatni akarunk.

28–31: Érdekes sortörölő szubrutin. Input: A – kezdősor, B – törölni kívánt sorok száma. Látványossága kárpótól lassúságáért. Mivel egy 40 karakteres szöveg kiírásán alapul, a 25. sort nem tudjuk ezzel a módszerrel törölni, mert feljebb tolódna a képernyő.

32–34: Hatása ugyanaz, mint az előzőé, csak a törlési algoritmus más. Leglátványosabb formája: A = 10; B = 5: PRINT „RVSON”: GOSUB 32: PRINT”RVSOFF”: GOSUB 32

35–37: Ennél a rutinnál van szükség az 1–2-es sorok adataira. A rutin az A\$ szöveget villogtatja a színekkel, megadott ideig. Input: A – a villogás ideje. Ha A = 0, akkor a V\$-ben tárolt betű lenyomásáig vár. A DATA-sorokban a színek kódok vannak.

38: Tetszőleges szöveg betűnkénti nyomtatása. Input: A\$ – a szöveg, Z – a nyomtatás sebessége.

39: Kiszámítja, hogy egy adott sor első bájtja hányadik bájt a memóriában. Képernyőmemóriába való írásnál hasznos: Input: A – sor száma, output: A – bájt címe.

40: Megadott sorba, adott kódú karakterrel csíkot húz. Input: A – sor száma, B – képernyőkód, F – szín. Előtte: GOSUB 62

41: Ugyanaz, mint az előző, csak inverz csíkot húz.

42: Adott sorban, adott pozíciótól adott pozícióig invertál. Input: A – sor száma, B – kezdőpozíció, F – végpozíció.

43–45: Megadott sortól kezdve adott karaktert beolvas az A\$-be. Input: mint az előbb, output: A\$

46: Szövegvillogtató rutin – az A\$-ben elhelyezett szöveget A-szor villogtatja.

47–48: A rutin tetszőleges számrendszerbe számol át egy 10-es számrendszerbeli számot. Input: V – a szám, B – az új számrendszer alapszáma. Output: A\$ – az átszámolt új szám.

49: Ez a rutin az előbbi ellentéte. Input: A\$ – a szám, tetszőleges számrendszerben; B – a számrendszer alapszáma. Output: D – a szám tízes számrendszerbeli megfelelője.

50: Egy tetszőleges decimális szám alsó és felső bájtjának kijelzésére szolgál. A két értéket megkapjuk decimálisan és hexadecimálisan is. Input: D – az átszámolni kívánt szám decimális értéke. Output: HB – a felső bájt decimálisan, LB – az alsó bájt decimálisan, HB\$ – a felső bájt hexadecimálisan, LB\$ – az alsó bájt hexadecimálisan.

51–52: Egy stringbe elhelyezett számot balról kezdve nullákkal tölt fel egy megadott határig. (Formázott kiírásnál lehet hasznos.) Input: B\$ – az átalakítani kívánt szám, szöveges változóként, V – a feltöltés határa. Output: B\$ – a kész „szöveg”.

53–61: Várakozás. A képernyőn egy „TOVÁBB” felirat jelenik meg, amely addig marad látható, míg le nem nyomunk egy billentyűt. (Eközben villan néhányszor a szöveg.)

62: A kezdőértékek beállítása. Az adatok sorrendben: képernyőkeret, –háttér, hangkimenet, képernyőmemória kezdete és vége – ezeket a Plus/4-en és a C-16-on, illetve a VC20-on a megfelelő értékekkel kell helyettesíteni.

63–64: Egy hangot állít be, amit ezután bármikor bekapcsolhatunk a hangerőszabályzóval és a SID chip 4. regiszterével – ebben a formájában csak a C-64-esen működik.

65: Lassítás. Input: Z – a lassítás ideje.

66: A háttér és a keret színét állítja be. Input: A – keret, B – háttér.

67: Két véletlen egészet állít elő, megadott határok között. Akkor lehet hasznos, ha pl. a képernyőmemóriába szeretnénk elhelyezni néhány „véletlen” karaktert. Ilyenkor szükségünk lehet a színmemóriára is – ezért jó, hogy rögtön két véletlenszámot kapunk. Input: B – kezdőérték 1, C – végérték 1, E – kezdőérték 2, F – végérték 2. Output: A – véletlenszám 1, D – véletlenszám 2.

68–71: A numerikus rendezőrutin az A tömb elemeit állítja növekvő nagyságrendbe. Meglehetősen lassú – inkább csak jobb híján használható. Input: A – a tömb mérete, A(i) – a tömb eleme.

72–73: Azonos számokat keres egy tömbben. Ha talál, akkor az FM változó értéke 1 lesz. Input: mint az előbb.

74: A képernyő színét adja vissza, CHR\$-kódban. Output: F – a szín kódja.

75–79: Megadott karakterekből rajzol ki egy keretet. Input: V\$ – a keret alsó és felső sávját alkotó karakter, C\$ – a jobb és bal oldali csíkot alkotó karakter, A – a kiírás kezdetének sora és oszlopa. (Ha a 77-es sort elhagyjuk a rutinból, akkor a keret kirajzolása a kurzor pillanatnyi pozíciójától kezdődik.)

80: A képernyő tartalmát olvassa be soronként a BI\$(i) tömbbe. (Vigyázat! Ez elég sok időt igényel!)

81–82: Az előző rutin fordítottja: a BI\$(i) tartalmát a képernyőmemóriába tölti.

83: Az A\$-ben lévő szöveget a kiírás után törli. Input: A\$ – a visszatörölni kívánt szöveg.

84: Egy „komolyabb” várakozórutin, amely a TI\$-et használja. Input: V – a várakozási idő másodpercben.

100–102: Ez a rutin egy 22 bájttal hosszúságú gépi kódú programot tölt a memóriába, a 49152-es címtől kezdve. A program bárhol „megél” – így más gépen tetszés szerinti szabad területre tölthetjük – és akkor célszerű használni, ha valamiért zavaró, hogy néhány képernyősor „dupla”, azaz 80 karakteres. A rutinnal beállíthatjuk a képernyőtörölés utáni állapotot. Hívása SYS 49152.

```

0 DIMBI$(25) <79
1 DATA 156,149,28,31,30,151,152,129, <F1
  159,1544150,155,153,158,5,158,153,
  155,150
2 DATA 154,159,129,152,151,30,31,28, <44
  149,156,144,1
3 GOSUB 11:IF A<>13 AND A<>136 AND A <02
  <>20 THEN IF A<48 OR A>57 OR A=34
  THEN 3
4 RETURN <AB
5 GOSUB 11:IF A<>13 AND A<>136 AND A <38
  <>20 THEN IF A<48 OR A>57 THEN IF
  A<65 OR A>70 OR A=34 THEN 5
6 RETURN <EB
7 GOSUB 11:IF A<>13 AND A<>136 AND A <9C
  <>20 THEN IF A<32 OR A>95 OR A=34
  THEN 7
8 RETURN <2B
9 GOSUB 11:IF A<>13 AND A<>136 AND A <7C
  <>20 THEN IF (A>0 AND A<32) OR A=3
  4 OR (A>127 AND A<161) THEN 9
10 RETURN <FF
11 R=1:S=20:U=0:POKE P,0 <FD
12 PRINT "[C=/O][LEFT]";:U=U+R:GET A$ <C3
  :IF A$="" AND U<S THEN 12
13 U=0:IF A$<>"" THEN PRINT " [LEFT]" <0C
  ;:A=ASC(A$):POKE P,PP:RETURN
14 PRINT " [LEFT]";:U=U+R:GET A$:IF A <2C
  $="" AND U<S THEN 14
15 IF A$<>"" THEN PRINT " [LEFT]";:A= <A8
  ASC(A$):POKE P,PP:RETURN
16 GOTO 11 <21
17 GET A$:IF A$<>"" THEN A=ASC(A$):RE <90
  TURN
18 GOTO 17 <85
19 FOR T=1 TO 11:GET A$:NEXT :IF PEEK <5E
  (203)<>64 THEN 19
20 RETURN <B0
21 C$="":C=2:V=0:D=0:A=0 <B7
22 FOR T=1 TO LEN(B$):IF MID$(B$,T,1) <FF
  <>" " THEN C$=C$+MID$(B$,T,1):A=T+
  1:V=V+1
23 B=-<(T>C)*1:B=-<(T=A)*B:B=-<(C=2)*B:C <DC
  =C-<(B=1)*255:D=D-<(B=1)*V:NEXT :B$=
  C$:RETURN
24 H$="[HOME]" <9A
25 FOR T=1 TO A:H$=H$+"[DOWN]":NEXT : <55
  RETURN
26 V$="":FOR T=1 TO A:V$=V$+"[RIGHT]" <FE
  :NEXT :RETURN
27 C$="":FOR T=1 TO LEN(A$):C$=C$+"[L <4C
  EFT]":NEXT :RETURN

```



```

28 A$="[40SPC]":B$=" T E C - I M E X I G" <D1
45 PRINT "[HOME]";:B$=B$+" E R - S O F T ":IF A=0 THEN PRINT "[HOME]"A$ "[HOME]";:GOTO 31
30 FOR T=1 TO A:PRINT "[DOWN]";:NEXT <CD
:IF B=25 THEN FOR T=1983 TO BE:POKE T,32:NEXT :B=24-A
31 FOR T=1 TO B:PRINT B$;:NEXT :PRINT <40
"[UP]";:FOR T=1 TO B:PRINT A$"[2U P]";:NEXT :RETURN
32 Z=10:C$="[UP]":PRINT "[HOME]";:IF <EB
A>0 THEN FOR I=1 TO A:PRINT "[DOWN ]";:NEXT :C$=""
33 FOR V=1 TO 5:FOR I=1 TO B:PRINT "[ <5C
4SPC][DOWN][4LEFT]";:GOSUB 65:NEXT :PRINT "[UP][4RIGHT]";:FOR I=1 TO B
34 PRINT "[4SPC][UP][4LEFT]";:GOSUB 6 <5E
5:NEXT :PRINT "[DOWN][4RIGHT]"C$;: NEXT :RETURN
35 GOSUB 74:GOSUB 27:FOR T=0 TO A:GET <3D
B$:IF A=0 AND B$<>V$ THEN T=-1
36 D=B:READ B:B=(B=F)*D-(B<>F)*B:IF <FD
B=1 THEN RESTORE
37 PRINT CHR$(B)A$C$;:NEXT :RETURN <01
38 FOR I=1 TO LEN(A$):PRINT MID$(A$,I <31
,1);:GOSUB 65:NEXT :RETURN
39 GOSUB 62:C=40:D=128:A=-(A>25)*25-( <A4
A<26)*A:A=BA+(A*C)-(A=0)*40:A=A-C: RETURN
40 GOSUB 39:FOR T=A TO A+39:POKE T,B: <BE
POKE T+BF,F:NEXT :RETURN
41 GOSUB 39:FOR T=A TO A+39:POKE T,B+ <EA
D:POKE T+BF,F:NEXT :RETURN
42 GOSUB 39:A=A+B:FOR T=A TO A+F-1:B= <CD
PEEK(T):POKE T,B-(B<127)*D+(B>127) *D:NEXT :RETURN
43 A$="":GOSUB 39:IF A+B+F-1>BE OR B+ <F4
F>254 THEN RETURN
44 FOR T=A+B TO A+B+F-1:E=PEEK(T):E=E <25
+(E>127)*D
45 E=E-(E>-1 AND E<32 OR E>95)*64-(E) <38
63 AND E<96)*32:A$=A$+CHR$(E):NEXT :RETURN
46 GOSUB 27:FOR I=1 TO A:PRINT "[RVSO <D5
N]"A$C$"[RVSOFF]";:GOSUB 65:PRINT A$C$;:GOSUB 65:NEXT :RETURN
47 A$="":FOR P=0 TO 0:V=V/B:S=(V-INT( <F6
V))*B:A$=CHR$(55+S+7*(S<10))+A$:P=-V:NEXT
48 RETURN <52
49 D=0:FOR S=1 TO LEN(A$):H=ASC(MID$( <5C
A$,S))-48:D=D*B+H+7*(H>9):NEXT :RE TURN
50 HB=INT(D/256):LB=D-HB*256:B=16:V=H <13
B:GOSUB 47:HB$=A$:V=LB:GOSUB 47:LB $=A$:RETURN
51 A$=B$:B$="":FOR T=V TO 1 STEP -1:I <2D
F LEN(A$)<T THEN B$="0"+B$
52 NEXT :B$=B$+A$:RETURN <22
53 I=0:V=0:GOSUB 19:C$="[8LEFT]" <3A
54 PRINT " TOVABB "C$;:GET W$:IF W$<> <6B
"" THEN 61
55 I=I+1:IF I<9 THEN 54 <47
56 PRINT "[RVSON] TOVABB [RVSOFF]"C$; <DA
:GET W$:IF W$<>"" THEN 61
57 I=I+1:IF I<18 THEN 56 <68
58 I=0:V=V+1:IF V<5 THEN 54 <99
59 GET W$:V=V+1:IF W$="" AND V<888 TH <87
EN 59
60 IF W$="" THEN 53 <EA
61 PRINT "[8SPC]"C$;:RETURN <17

```

```

62 CR=53280:CH=53281:BF=54272:BA=1024 <E9
:BE=2023:LA=BF+24:P=BF+4:PP=65:RET
63 POKE LA,15:POKE BF+5,0:POKE BF+3,8 <0A
:POKE BF+2,0:POKE BF+1,100
64 POKE BF,162:RETURN <D1
65 FOR T=1 TO Z:NEXT :RETURN <E9
66 POKE CH,A:POKE CR,B:RETURN <A9
67 A=INT(RND(B)*C)+1:D=INT(RND(E)*F)+ <5F
1:A=A-(A<B)*B:D=D-(D<E)*E:RETURN
68 FOR T=A TO 1 STEP -1:IF A(T)<A(T-1) <9E
) THEN F=A(T):A(T)=A(T-1):A(T-1)=F :FM=1
69 NEXT :FOR T=1 TO A-1:IF A(T)>A(T+1) <29
) THEN F=A(T):A(T)=A(T+1):A(T+1)=F :FM=1
70 NEXT :IF FM=1 THEN FM=0:GOTO 68 <5D
71 RETURN <13
72 FM=0:FOR T=0 TO A:FOR I=0 TO A:IF <68
T<>I THEN IF A(T)=A(I) THEN FM=1:I =A:T=A
73 NEXT :NEXT :RETURN <6D
74 C$="[BLK][WHT][RED][CYN][PUR][GRN] <41
[BLU][YEL][ORANGE][BROWN][LT.RED][ GREY1][GREY2][LT.GRN][LT.BLU][GREY 3]":D=PEEK(CH) AND 15:F=ASC(MID$(C $,D+1,1)):RETURN
75 A$="":B$="":A=-(A>12)*12-(A<13)*A: <C9
FOR T=40-(2*A) TO 1 STEP -1:A$=A$+ V$:NEXT
76 FOR T=23-(2*A) TO 1 STEP -1:B$=B$+ <AC
"[DOWN][LEFT]"C$:NEXT :IF A=0 THE N A=PEEK(646):GOTO 79
77 PRINT "[HOME]";:FOR T=1 TO A:PRINT <8F
"[DOWN][RIGHT]";:NEXT
78 PRINT A$B$"[HOME][RIGHT]";:FOR T=1 <C7
TO A:PRINT "[DOWN][RIGHT]";:NEXT :PRINT B$"[DOWN][LEFT]"A$"[HOME]": RETURN
79 PRINT "[HOME]"A$B$"[HOME][RIGHT]"B <BA
$"[DOWN][LEFT]"LEFT$(A$,39)"[HOME] ";:POKE BE,PEEK(BE-1):POKE BE+BF,A :RETURN
80 FOR I=1 TO 25:A=I:B=0:F=40:GOSUB 4 <A0
3:BI$(I)=A$:NEXT :RETURN
81 PRINT "[HOME]";:FOR T=1 TO 24:PRIN <FF
T BI$(T);:NEXT :PRINT LEFT$(BI$(25 ),39)"[HOME]"
82 A=ASC(RIGHT$(BI$(25),1)):POKE BE,A <09
:POKE BE+BF,PEEK(646):RETURN
83 B$="":GOSUB 27:FOR I=1 TO LEN(A$): <A7
B$=B$+" ":NEXT :PRINT C$B$C$;:RETU RN
84 T=VAL(RIGHT$(TI$,4))+V-1:FOR D=0 T <C0
O 1:D=-(T<VAL(RIGHT$(TI$,4)))*1:NE XT :RETURN
99 READ X:IF X<>1 THEN 99 <A2
100 DATA 173,136,2,9,128,168,169,0,170 <3A
,148,217,24,105,40,144,1,200,232,2 24,26
101 DATA 208,243,96 <15
102 FOR A=0 TO 22:READ X:POKE A+49152, <EE
X:NEXT :RETURN
105 ***** <E9
106 ** <41
107 *TEC-IMEXTIGERSOFT* <D0
108 *,*,* <25
109 *H OR VATHAKOS* <1F
110 ** <80
111 *RUTINGYUJTEMENY* <9D
112 ** <01
113 *1988.BUDAPEST* <D7
114 ** <81
115 ***** <D6

```


Magnókezelő

Az Enterprise megbízhatóan tárolja ugyan magnókazettán a programokat, de ezek használata elég kényelmetlen, a betölteni kívánt program megkeresése körülmenyes, sokáig tart. Ezt könnyíti meg Nagy János rutinja, amely a keresett programot másodpercek alatt megtalálja. Begépelése és elindítása után nincs más dolgunk, mint kiválasztani egy programnevet a képernyőn megjelenő kazetta-tartalomjegyzékből, majd a kiírt felszólításoknak megfelelően lenyomni a magnó gyorscsévézés, illetve lejátszás billentyűjét. A keresés után a kívánt program automatikusan be is töltődik.

```

10 !*****
20 !*          MAGNOKEZELŐ          *
30 !*          ENTERPRISE 128      *
40 !*          NAGY JÁNOS         *
50 !*****
110 GOTO 170
120 ENVELOPE NUMBER 1;-12,63,63,8;
    12,0,0,8;-12,0,0,8;12,0,0,8;-12,
    0,0,8;12,0,0,8
130 FOR I=1 TO 8
140   SOUND PITCH 84,LEFT 255,RIGHT
    255,DURATION 20,ENVELOPE 1
150 NEXT I
160 RETURN
170 TEXT:SET INTERRUPT STOP ON:SET
    STATUS OFF
190 SET CHARACTER 32,0,0,0,0,8,0,0,
    0,0
200 SET CHARACTER 97,0,0,0,31,16,16,
    16,16,16
210 SET CHARACTER 98,0,0,0,255,0,0,
    0,0,0
220 SET CHARACTER 99,0,0,0,248,8,8,
    8,8,8
230 SET CHARACTER 100,16,16,16,16,16,
    16,16,16,16
240 SET CHARACTER 101,8,8,8,8,8,8,8,
    8,8
250 SET CHARACTER 102,16,16,16,16,16,
    31,0,0,0
260 SET CHARACTER 103,0,0,0,0,0,255,
    0,0,0
270 SET CHARACTER 104,8,8,8,8,8,248,
    0,0,0
280 SET BORDER CYAN
290 SET VIDEO MODE 0:SET VIDEO
    COLOUR 0
300 SET VIDEO X 35
310 SET VIDEO Y 27
320 OPEN #1:"VIDEO:"
330 DISPLAY #1:AT 1 FROM 1 TO 27
340 PRINT #1,AT 1,1:"
    abbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbbb
    bbc"
350 PRINT #1,AT 2,1:"d EZ A KAZETTA
    OLDAL          e"
360 PRINT #1,AT 3,1:"d NEGY
    PROGRAMOT TARTALMAZ          e"

```

Bemutatott formájában négy programot tud kezelni a rutin, de könnyen bővíthetjük igényeink szerint. Ehhez először is a 340–560-as sorokba – amelyek a tartalomjegyzéket jelenítik meg – be kell írni a kazettán tárolt programok neveit. Ezután a 820–950-es, illetve a 990–1250-es sorok eljárásgyűjteményét kell kiegészítenünk a meglévőkhöz hasonlóakkal – a WAIT utasítások paramétereiként az előrecsévélés időtartamát megadva.

```

370 PRINT #1,AT 4,1:"d VALASSZ
    KOZULUK!          e"
380 PRINT #1,AT 5,1:"d
    e"
390 PRINT #1,AT 6,1:"d 1-----> ASMON
    e"
400 PRINT #1,AT 7,1:"d
    e"
410 PRINT #1,AT 8,1:"d 2-----> COPY
    e"
420 PRINT #1,AT 9,1:"d
    e"
430 PRINT #1,AT 10,1:"d 3----->
    LORIGRAPH          e"
440 PRINT #1,AT 11,1:"d
    e"
450 PRINT #1,AT 12,1:"d 4-----> ORA
    e"
460 PRINT #1,AT 13,1:"d
    e"
470 PRINT #1,AT 14,1:"d
    e"
480 PRINT #1,AT 15,1:"d
    e"
490 PRINT #1,AT 16,1:"d
    e"
500 PRINT #1,AT 17,1:"d
    e"
510 PRINT #1,AT 18,1:"d
    e"
520 PRINT #1,AT 19,1:"d
    e"
530 PRINT #1,AT 20,1:"d
    e"
540 PRINT #1,AT 21,1:"d
    e"
550 PRINT #1,AT 22,1:"d
    e"
560 PRINT #1,AT 23,1:"
    fgggggggggggggggggggggggggggggggg
    ggh"
570 GOTO 790
580 PRINT #1,AT 15,3:"NYOMD LE A
    GYORSCSEVELES GOMBOT,"
590 PRINT #1,AT 16,3:"MAJD A
    SZAMITOGEPEN IS EGY BILLENTYUT!"
600 DO
610 LOOP UNTIL INKEY$<>""
620 RETURN

```



```

630 PRINT #1, AT 18, 3: "MOST A
LEJATSZAS GOMBOT NYOMD LE, "
640 PRINT #1, AT 20, 3: "MAJD A
SZAMITOGEPEN IS EGY BILLENTYUT!"
650 DO
660 SET STATUS OFF
670 DEF STATUS(A$)
680 FOR I=1 TO LEN(A$)
690 SPOKE 255, 16055+I, ORD(A$(I))
700 NEXT I
710 END DEF
720 LET A$=" NAGY JANOS
DUNAUJVAROS 2400
730 CALL STATUS(A$)
740 SET STATUS ON
750 WAIT 3
760 SET STATUS OFF
770 LOOP UNTIL INKEY$<>"
780 RETURN
790 SET STATUS OFF
800 DO
810 LET A$=INKEY$
820 SELECT CASE A$
830 CASE "1"
840 EXIT DO
850 CASE "2"
860 CALL B
870 END
880 CASE "3"
890 CALL C
900 END
910 CASE "4"
920 CALL D
930 END

```

```

940 CASE ELSE
950 END SELECT
960 LOOP
965 GOSUB 630
970 SET INTERRUPT STOP OFF:RUN"
980 END
990 DEF B
1000 GOSUB 580
1010 SET REM1 ON:SET BORDER BLUE
1020 WAIT 11
1030 SET REM1 OFF:SET BORDER CYAN
1040 GOSUB 120
1050 GOSUB 630
1060 TEXT:CLEAR FONT:RUN"
1070 END DEF
1080 DEF C
1090 GOSUB 580
1100 SET REM1 ON:SET BORDER BLUE
1110 WAIT 13
1120 SET REM1 OFF:SET BORDER CYAN
1130 GOSUB 120
1140 GOSUB 630
1150 TEXT:CLEAR FONT:RUN"
1160 END DEF
1170 DEF D
1180 GOSUB 580
1190 SET REM1 ON:SET BORDER BLUE
1200 WAIT 24
1210 SET REM1 OFF:SET BORDER CYAN
1220 GOSUB 120
1230 GOSUB 630
1240 TEXT:CLEAR FONT:RUN"
1250 END DEF
1260 END

```

ADOK- VESZEK- CSERÉLEK

Egy gépelt sor – 36 karakter – ára
50 forint

48 kilobájtos SPECTRUM számítógép botkormánnyal, magnóval, programokkal eladó. Tel.: 474-682.

C-64 + 1541-es lemezegység + 80 mágneslemez + programok + könyvek + botkormány – 35 000 forint MPS 802 nyomtató – 7500 forint Zöld monitor – 7500 forint Pásztor György, Mád, Batthyány út 65. 3909

Vadonatúj CITIZEN 210 D nyomtató + Commodore interfész sürgősen eladó. Francia Imre, 6400 Kiskunhalas, Kilián u. 63/D. Telefon: 77/21-655/78 mellék

Enterprise 128 K-ra játékprogramot vennék, kizárólag eredeti másolatlan kazettákról. Ki kéresemet teljesítené, írja meg eladandó játékprogramja nevét. Farkas Erik 8713 Kéthely, Május 1. utca 1.

C-64-re 1987–1988-as játékprogramok eladók! 20 forint/darab Balogh Zsolt, 1026 Budapest, Fillér utca 47/B. Telefon: 168-840. Kérésre listát küldök!

SELTRON, VZ 200, LASER 210 memóriabővítő építési-, nyák-dokuk és disassembler-, univ. trafoszámító nyelvoktató programok eladók. Telefon: 370-484, 16–20-ig.

A szöveget és a befizetést igazoló nyugtát (rózsaszín postautalványon) az alábbi címre küldjék:
Computerworld Informatika Kft.
1536 Budapest, Postafiók 386.
Bankszámlaszámunk:
MKB 203–30055

Az év könyve:

TÉNYEK KÖNYVE '88

Tények, adatok, dátumok. A számítástechnika történeti áttekintése. A mikroelektronika forradalma. Táblázatok a csúcstechnológiáról. Számítástechnikai berendezések: termelés, gyártók, forgalom. Nagy, közepes, kis és személyi számítógépek. Az IBM legfontosabb modelljei. Az európai szocialista országok számítógépei. Magyarország: számítógépek és alkalmazásuk. Robotok. Távközlés, hírközlés. A jövő már elkezdődött – kistanulmány. Számítástechnikai miniszotár...

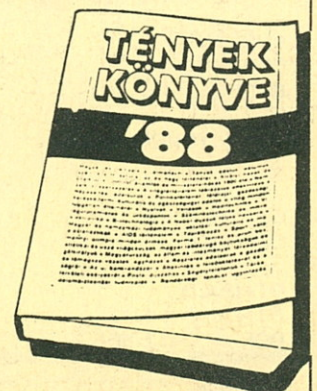
...mindez a Tények könyve '88-ban. S ezenkívül: technika, tudományok. Világúpremierek és úrközpontok. Biotechnológia. A Nobel-díjasok teljes névsora. Adatok a világ minden független államáról. Sport: olimpiák, világbajnokságok, Forma-1, tenisz, labdarúgás – érmesek és világcúcsok. Részletes adatsorok a magyar gazdaságról.

Szerkesztette:
Baló György és Lipovecz Iván

Kapható
a könyvesboltokban

Computerworld
Informatika Kft.

Tippek játékrájonőóknaő

A Plus/4-es hosszú ideig a Commodore-gépek fekete báránya volt. Nem váltotta be a fejlesztők hozzá fűzött reményeit: mivel nem volt kompatibilis a mindmáig legnépszerűbb C-64-essel, a vártnál jóval kevesebben vásárolták meg, így kevesebb programot is írtak hozzá, ezért kevesebben vásárolták meg... S az ördögi kör majdnem bezárult. Szerencsére csak majdnem, hiszen ma már a Plus/4-eshez is több ezer program kapható – és hogy ezek közül jó néhány Magyarországra is eljutott, azt igazolja olvasónk, *Dakó Csaba* levele is, melyben közel kétszáz örökélet-POKE-ot és indítási címet küldött, kérve, hogy közöljük azokat – „több márkatárs öröme talán”.

Kérésének örömmel teszünk eleget – és várjuk a hasonló gyűjteményeket más géptípusra is. Annyit azért

hozzá kell fűznünk olvasónk listájához, hogy egy-egy játékprogramnak több, többé vagy kevésbé tömörített változata is közkézen forog. Így lehetséges, hogy ugyanahhoz a programhoz több POKE-utasítás is tartozhat. A program betöltése után – és elindítása előtt – gépeljük be valamelyiket. Ha szerencsénk van, ennek segítségével a veszedelmektől megszabadulva végigjátszhatjuk a játékot – ha nem, akkor önállóan kell végigügyeskedni magunkat a pályákon.

Az indítási címek akkor lehetnek hasznosak, ha a program nem töltődik be tökéletesen – hibás a felvétel, vagy rossz a magnónk fejállása. Ilyenkor megpróbálhatjuk a megfelelő SYS vagy G utasítással indítani a játékot – a SYS-t természetesen BASIC-ból, a G-t monitorból adjuk ki.

A játék címe	Indítási cím	POKE cím, érték
APOLLO MISSION		12961, 255
ARENA 3000	SYS 6708	4794, 0
ASTRO PLUMBER		5435, 234
ATLANTIS		14988, 234
AURIGA	SYS 5222	
AUTOBAHN	SYS 16029	13972, 0
BANDITS	SYS 8112	11100, 226
BABY BERKS I.	SYS 6144	9364, 0
BERKS		9759, 0
BERKS III.	G 108A	9846, 0
BIATLON	G 4C4A	
BIG MAC	SYS 7000	12992, 234
	G 1B58	12993, 76
		12994, 201
		12995, 50
BLAGGER ALLIGATA	SYS 9242	3066, 48
	G 241A	
BLAZE	SYS 9728	8787, 226
	G 2600	8789, 220
BMX RACER	SYS 16288	9096, 220
BONGO C.S.	SYS 4109	
BRIDGE HEAD	SYS 8192	8830, 240
	G 2000	11446, 226
CATACOMB	SYS 4352	4443, 255
CHUTBERT IN TOMBS	G 100E	4561, 173
		4552, 173
COMMANDO	G 2673	13197, 220
	SYS 9843	
CORMAN	SYS 4112	4948, 226
CYBORG	SYS 11103	10692, 220
CUOMO	SYS 6500	
DKS	SYS 4128	
DARK TOWER	SYS 7744	14433, 226
		11519, 255
		8138, 173
DEATH RACE	G 392A	8851, 234
DEFENCE (XZAP)	SYS 4352	14433, 226
	SYS 4346	
DIABOLO		5889, 226
DIAGON	SYS 12888	9606, 0
DORKS DILEMMA	SYS 6501	11531, 255
		13058, 220
ENIGMA		8933, 234

A játék címe	Indítási cím	POKE cím, érték
EXORCIST	SYS 4576	16214, 19
		6875, 226
		6438, 226
FALCON	G 2000	
FANTATRON		4657, 48
FINDERS KEEPERS		28508, 173
FINGERS MALONE	SYS 23176	10187, 0
FIRE ANT	SYS 6915	7199, 226
	G 1B01	7201, 226
FLIGHT PATH 737	SYS 16124	
FLING A.C.E.	SYS 18625	
FURY	SYS 4120	
G-MAN		13507, 220
GALAXIANS	SYS 12960	9635, 234
		9635, 226
		9636, 255
GHOSTS IN GOBLINS	SYS 4343	4136, 226
GOLD RUSH	SYS 4100	
	G 1004	
GOST TOWN	SYS 7042	
GRAPHIC MASTER	SYS 4128	
GREEN BERET	G 1B00	
GRUNCHER	SYS 8448	
GULWING FALCON	SYS 8192	10364, 255
GURLINGER		12665, 255
GWNN	SYS 14336	
HARBOUR ATTACK		6506, 0
HEKTIK		5951, 255
ICICLE WORKS		4540, 225
IN THE COOCER	SYS 4352	
INVADERS	SYS 4110	
JACKPOT	SYS 8192	
JET SET WILLY	SYS 10752	10874, 173
		12922, 173
		10772, 39
KICKSTART	SYS 8192	10404, 255
		10403, 226
KNOK	SYS 8448	
KUNG FU KID	SYS 8112	11014, 225
		8192
LAS VEGAS	SYS 8192	8226, 96
		8231, 56

A játék címe	Indítási cím	POKE cím, érték
LASER ZONE	SYS 12928	
LAWN TENIS	SYS 9950	
LEAPER	G 4001	25740, 234 8076, 234
LEGIONAIRE	SYS 4112	10416, 220
LOCO CO-CO	SYS 5342	12546, 220
	SYS 5389	5259, 255
	SYS 4128	
LOCOMOTION	SYS 4352	
	G 1100	
MAIL TRAIL	SYS 4098	
MAJOR BLINK		10636, 0
MANIC MINER		10766, 255 14386, 96
MARS MISSION		4224, 173
MATRIX	SYS 4122	
MAYHEM		6624, 234 6625, 234 6626, 234
MILITARY	SYS 4608	
MONKEY MAGIC		7540, 255
MONTHY ON THE RUN		11730, 240
MOON BUGGY		12002, 220
MR. PUNIVERSE	G 1AF4	12949, 255 12929, 255
MYRIAD 16	G 1A00	12700, 226
NETRUN 2000	SYS 4100	7008, 76
NINJA MASTER	SYS 15104	
ONE MAN'S DROID	SYS 5273	6725, 0
OUT-ONA LIMB 1.	G 1004	5041, 255
	SYS 5883	
OUT-ONA LIMB 2-4.	SYS 4100	
PACMAN	SYS 4112	
PACMANIA	SYS 4113	
	G 1011	
PANCHO	SYS 4112	7458, 226
PETALS OF DOOM	SYS 15593	15719, 220
PIRATES	SYS 9142	
POD		9467, 220
POTTIT	SYS 5728	
PROSPEKTOR PETE		6280, 0 7077, 173
PURPLE TURTLES		9841, 220
PULSAR	SYS 10072	9847, 121
		4144, 255
PUNCHY	SYS 4112	
R.F.T. SKY	SYS 8192	
RAFFLES	SYS 15216	9777, 220 10103, 220
RAID	SYS 6928	
RAIDER		6346, 226
RAILING	SYS 8446	
RED MOON	SYS 4128	
ROBIN	SYS 9984	7357, 48 8808, 226 4126, 234
ROBO KNIGHT		9757, 255
ROCKMANN	SYS 4144	9783, 255
	SYS 4102	
ROCKMANN II.	SYS 4112	
RUNNER		8992, 34 8993, 35
SETTING	SYS 6400	
SHAOLIN	G 2000	
	SYS 8192	

A játék címe	Indítási cím	POKE cím, érték
SKIER	SYS 16192	10370, 0 10371, 0 10372, 0 10373, 0 9592, 255
SKRAMBLE	SYS 14848	14977, 255
	G 1E40	
SKYHAWK	G 1061	7811, 255
	SYS 4178	
	SYS 4176	
SLIRP		13258, 143
SOLAR	SYS 8448	
SOLO		11033, 255
SPACE FREKS	SYS 4224	
	G 1080	
SPACE SWEP	G 2000	
	SYS 8192	
SPECTPEDE	G 127A	6791, 226
SQUIRM	SYS 9220	9446, 255
STAR COMMANDER	SYS 4120	
STELLAR WARS	SYS 4110	
STROM A.B.	G 5100	
STREET OLYMPICS	SYS 13100	
SUPER CRAN	SYS 4950	
TERRA COGNITA	SYS 8192	11749, 220
TIMESLIP	SYS 4158	
TOWER OF EVIL	SYS 5120	
TRAIL BLAZER	SYS 9408	8787, 226 8789, 220 11989, 220 12167, 96 6029, 173
TREASURE ISLAND		
TURBO RACER	SYS 9506	
TUTTI FRUTTI	G 2000	8016, 220
	SYS 8192	
TICOON TEX	SYS 6144	6183, 255
VIDEO MEANIES		10684, 220
WATER G.P.	G 100E	
WHO DARES WINS 2.		4162, 57 4163, 57 4167, 57 4168, 57
WILD CUP	SYS 14100	
	G 3714	
WILD WESTERN	SYS 4112	4263, 0
WOX	SYS 16199	10575, 234 10576, 234 10577, 234 12450, 220 10575, 220
XARGON WARS	SYS 7296	7302, 255
XZAP	SYS 4346	11519, 255
YIE AR KUNG FU I.	SYS 12900	
YIE AR KUNG FU II.	SYS 10795	
ZAPP'EM	SYS 13152	12368, 173
ZAXON	SYS 6972	
ZODIAC	SYS 7748	8146, 0
ZONE CONTROLL	G 1002	8323, 220

Gyors stop

A program C-64-re készült. Hatására a RESTORE billentyűtől minden programfutás azonnal „lefagy”. Ez vonatkozik a programok listázására is, így hosszú listáinkat jól tudjuk a képernyőn vezérelni. A „fagyasztás” a SPACE billentyűre azonnal oldódik. Jól használható még FOR ciklusok és különböző játékprogramok leállítására és folytatására is.

```

1 REM *** GYORS-STOP *** <BC
5 : <EA
10 FOR I=828 TO 911:READ A:POKE I,A:C <7C
   K=CK+A:NEXT
20 IF CK<>8139 THEN PRINT "HIBA A DAT <2C
   A-SORBAN":END
30 SYS 828:END <57
40 DATA 169,71,141,24,3,169,3,141,25, <E7
   3,96,72,138,72,152,72,169,135,160,
   3,141,24
50 DATA 3,140,25,3,173,0,4,141,52,3,1 <57
   73,0,216,141,53,3,173,143,3,141,0
60 DATA 4,169,3,141,0,216,88,32,228,2 <40
   55,201,32,208,249,173,52,3,141
70 DATA 0,4,173,53,3,141,0,216,32,60, <C8
   3,76,188,254,72,138,72,152,72
80 DATA 76,188,254,144 <50

```

Prímszám

Prímszámvizsgáló valamennyi Commodore gépre. A BASIC-ben írt program nagy gyorsasággal megvizsgálja, hogy a beírt pozitív egész szám prímszám-e. Gyorsaságára jellemző, hogy a 9999973-as számról 45 sec alatt megállapítja, hogy az prímszám.

```

10 REM *** PRIMSZAM VIZSGALO *** <4F
15 : <95
20 A$="NEM PRIMSZAM" <41
25 B$="PRIMSZAM !!!" <88
30 PRINT "[CLR]" <51
35 X=.5:PRINT "[2DOWN]KEREK EGY POZIT <6F
   IV EGESZ SZAMOT":INPUT X:IF X=0 TH
   EN END
40 IF X<>INT(X) OR X<0 THEN 35 <13
45 Z=SQR(X) <C8
50 IF X/2=INT(X/2) AND X>2 THEN PRINT <E6
   A$:GOTO 35
55 FOR Y=3 TO Z STEP 2:D=X/Y:I=INT(D) <51
   :S=D-I+INT(3/X)/100
60 IF S>0 THEN NEXT <26
65 IF S=0 THEN PRINT A$:GOTO 35 <4C
70 PRINT B$:GOTO 35 <DF

```

Menü

Menüválasztó Commodore típusú gépekre. A választandó menük között a kurzorgombokkal mozoghatunk le-fel. A választás a RETURN billentyűvel történik. Ha a programot szubrutinként használjuk, akkor természetesen a 80-as sorban lévő hivatkozási sorszámokat megfelelően megválasztjuk. A 20-as sor, amely a képernyő színeit adja meg, C-64-re íródott. PLUS/4 és C-16-os gépekre ezt megfelelően megváltoztatjuk. Például 20 COLOR 4,1:COLOR 0,2 <Fc

```

10 REM *** MENU *** <22
15 : <95
20 POKE 53280,2:POKE 53281,5 <0F
30 S=9:DIMM$(S):SP$="[3RIGHT]":HL$="[ <59
   BLK]":X=1
40 MC$="[CYN]":PRINT "[CLR]"MC$ <6B
50 FOR I=1 TO S:M$(I)="MENU/"+CHR$(64 <F4
   +I):NEXT :GOTO 90
60 GET A$:IF A$="[DOWN]" THEN X=X+1:G <AC
   OTO 90
65 IF A$="[UP]" THEN X=X-1:GOTO 90 <C5
70 IF A$<>CHR$(13) THEN 60 <5B
80 PRINT HL$;:ON XGOTO 130,130,130,13 <AA
   0,130,130,130,130,130
90 PRINT "[HOME]":IF X>S THEN X=1 <0D
95 IF X<1 THEN X=S <D7
100 FOR I=1 TO S:IF I<>X THEN PRINT MC <4F
   $SP$M$(I):GOTO 120
110 PRINT HL$SP$M$(I)SP$ <AA
120 PRINT :NEXT :PRINT :GOTO 60 <F4
130 PRINT "EZT VALASZTOTTAD: "M$(X) <37

```

Fájl-csere

A lemezen lévő első program LOAD,"*",8-cal beolvasható, sőt PLUS/4-es gépen a SHIFT/RUN-STOP billentyűvel indítható is. Leggyakrabban használt programunk nem mindig kerül azonban a lemezkatalógus első helyére. Ezen segít ez a program. Megadjuk az első helyen álló program nevét, majd az első helyre kívánt program nevét, és ezek a program futása során felcserélődnek. A program C-64-es és PLUS/4-es gépeken egyaránt futtatható.

```

10 REM *** FILE CSERE *** <14
15 : <95
20 INPUT "JELENLEGI ELSO PROGRAM";F$ <FC
30 INPUT "ELSO HELYRE KIVANT PRG";P$ <C2
40 PRINT "[DOWN]VALIDET ES ";:OPEN 15 <FD
   ,8,15,"V0"
50 PRINT "FILE CSERE!":F1$=F$+" ":P1$ <5B
   =P$+" "
60 PRINT# 15,"C0:"+F1$+"=0:"+F$:PRINT <30
   # 15,"S0:"+F$
70 PRINT# 15,"C0:"+P1$+"=0:"+P$:PRINT <06
   # 15,"S0:"+P$
80 PRINT# 15,"R0:"+P$+"=0:"+P1$:PRINT <67
   # 15,"R0:"+F$+"=0:"+F1$
90 CLOSE 15:PRINT "[2DOWN]OK !" <8E

```


R&R reichholf & reichholf OHG
computer, peripherie – video, hifi

Új címünk:
A-1020 WIEN,
Taborstrasse 25.

Telefon:
00-43-222-35-93-37
00-43-222-35-93-38
Telex: 112099

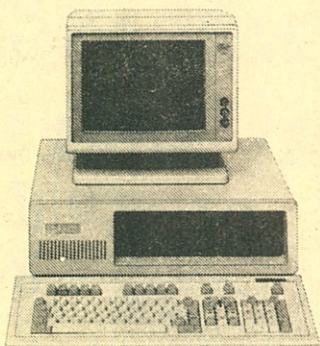
MINDEN A-tól Z-ig
Commodore 16-tól
az IBM kompatibilis AT-ig!

Személyi és professzionális számítógépek, perifériák,
bővítőkétyák, audio- és videoeszközök, autórádiók,
mágneslemezek, kazetták.

Commodore, Mitsubishi, IBM, Epson, Sharp, 3M,
Panasonic, Grundig, Philips, Hitachi, Fisher, JVC,
Technics

Azonnali Mehrwertsteuer-visszatérítés!

Minden videomagnetofon
PAL/SECAM képpel
és OIRT/CCIR hanggal!

Pillanatnyi ajánlatunk:

SAMSUNG videomagnetofon PAL/SECAM
képpel

és OIRT/CCIR hanggal 4600,- Schilling netto
Magyar nyelvű szaktanácsadás!

APIS
COMPUTER
Handelsgesellschaft m.b.H.

Tartozékait
miért nem →
nálunk szerzi be?

A-1070 Wien Lindengasse 2a
Tel. (0222) 93 82 92. 96 30 52

fimcoop

A „FIMCOOP” Finomkerámiaipari Közös Vállalat
Számítástechnikai Irodája
fejlesztési kapacitásának bővítésére
gyakorlattal rendelkező kisszámítógépes

**rendszer szervezőket és
programozókat keres.**

Jelentkezni és érdeklődni, rövid szakmai önéletrajzzal
telefonon illetve személyesen lehet Madarász Gézőnének.
1067 Budapest, Csengery utca 53. II. emelet 213.
Telefon: 321-339, 130-as mellék.

fimcoop

**ANGYALFÖLDI
ELEKTROMOS JAVÍTÓ
KARBANTARTÓ VÁLLALAT**
1133 Budapest, Váci út 82-84. Telefon: 499-170

MŰHOLDAS PROGRAMBŐVÍTÉS

Budapest XIII., Váci út 82-84.
Telefon: 499-170/159, 160, 161-es mellék.

Meglévő antennarendszerek MŰHOLDAS
PROGRAMMAL való bővítése.

Új PARABOLA antennák telepítése, szerelése.

Kábeltelevíziós rendszerek tervezése,
kivitelezése.

Egyedi és központi antennák szerelése, javítása.

Átalánydíjas karbantartás.

Audiovizuális oktatási rendszerek tervezése,
kivitelezése.

Zártláncú tévéhálózatok tervezése, kivitelezése.

MÁS SZOLGÁLTATÁSAINK:

SZÍNES TELEVÍZIÓ ÉS VIDEOMAGNÓ
JAVÍTÁSA, ÁTHANGOLÁSA

Budapest XIII., Tahi u. 70/A. 208-095, 408-550.

HŰTŐGÉPEK, AUTOMATA MOSÓGÉP,
CENTRIFUGA, BOJLER, HŐTÁROLÓS KÁLYHA
JAVÍTÁSA

Budapest XIII., Klapka u. 17-23. 402-574,
295-430, 207-748, 207-749, 409-794, 402-575.

HÍRADÁSTECHNIKAI BERENDEZÉS, RÁDIÓ,
MAGNETOFON, FEKETE-FEHÉR TV JAVÍTÁSA.

Budapest XIII., Gyöngyösi sétány, 299-273,
Szolgáltatóház.

IPARI ÉS KERESKEDELMI HŰTŐK,
KLÍMABERENDEZÉSEK JAVÍTÁSA

Budapest XIII., Thälmann u. 69. 408-550.

SZOLGÁLTATÁSAINKAT OTP-ügyintézővel is vállaljuk.

TUDOMÁNY

A világ vezető tudományos magazinja magyarul

A júniusi szám tartalmából:

Tömegvonzás és antianyag

— Egy antialma vajon pontosan ugyanúgy esne-e a földre, mint egy közönséges alma?

Katalitikus antitestek

— A kisszámú enzim mellett az antitestek is katalizátorként gyorsíthatják a szervezet reakcióit

Kövértség és termékenység

— A terhes nők vonzerejének biológiai okai is vannak: a termékenységet a zsírpárnák vastagsága befolyásolja

A jövő tranzisztorai

— A kvantummechanika különleges jelenségeit kihasználva újfajta félvezető eszközök tervezhetők

Egy virágzó római kori kikötő, Cosa

— Egyetlen család tagjai, a Sestiusok uralták ezt a virágzó ókori kolóniát a Tírrén-tenger partján

**Tudomány –
első kézből**

A
**SCIENTIFIC
AMERICAN**
MAGYAR KIADÁSA

KÖZÜLETEK, MAGÁNSZEMÉLYEK!

**3M LEMEZEK
nagy választékban,
amíg a készlet tart.**

DS, DD	2250 forint
DS, DD, RH	2300 forint
DS, DD, 96 Tpi	4725 forint
DS, HD, PC/AT	5400 forint

SZATELIT
KISSZÖVETKEZET

Budapest V., Királyi Pál utca 16. Telefon: 179-276
Budapest VI., Nagymező utca 8. Telefon: 220-962
Pécs, Komócsin Zoltán tér 10.
Soltvadkert, Kossuth Lajos utca 24.

Nyitva tartás: 9-től 17.30-ig
csütörtökön 9-től 18.30-ig
szombaton 9-től 13 óráig.

Hirdetésrendelő lap

- 1/3 (105x109,5 mm) – 12 000 forint 1/8 (85x56 mm) – 4 500 forint
 1/4 (85x109,5 mm) – 8 500 forint 1/16 (43,5x56 mm) – 2 500 forint
 1/6 (56x109,5 mm) – 6 500 forint

terjedelemben, illetve hirdetési díjért megrendeljük alábbi szövegű hirdetésünk megjelentetését a Mikrovilágban.

Anyagleadás megjelenés előtt 4 héttel.

A hirdetés szövege*:

mikrovilág

A hirdetés díját a megjelenés után küldött számlájuk alapján MNB/OTP számlánkról vagy a kiadó által a számlához csatolt postautalvánnyal egyenlítjük ki.

Név (intézmény) neve:

Cím:

Irányítószám:

Ügyintéző:

Telefon:

Dátum:

*Amennyiben ez a hely nem elegendő, a kívánt szöveg külön lapon is beküldhető.

Computerworld Informatika Kft.
1536 Budapest Postafiók 386.
Telex: 22-6307

.....
(cégszerű) aláírás

Kosir Attila imént idézett programja egyike azoknak a pályaműveknek, amelyek a KISZ Csongrád Városi Bizottságának, a Daloló Békeklubnak, valamint az Országos Béketanács Ifjúsági Bizottságának a felhívására érkeztek. A pályázat célja olyan – elsősorban számítógépes – játékok kidolgozásának és elterjesztésének a támogatása, amelyek az együttműködést, az alkotást, s nem pedig a rombolást, az agresszivitást, a háborúsdit szolgálják. A zsüri elnökének tisztét Hernádi Gyula töltötte be, akiről egyre inkább ismert, hogy írói és forgatókönyvírói munkássága mellett az utóbbi időben intenzíven foglalkozik intellektuális játékokkal (például Hetedik Mennysországgal).

Bár a kiírók között a Computerworld-Informatika Kft. nem szerepelt, mégis örömmel nyújtottunk szakmai segítséget. Hiszünk abban, hogy egy jó ügy születésénél bábkodhattunk.

Időfutás és társai

A pályázatot három kategóriában hirdették meg. Az elsőben kidolgozott játékprogramokat vártak, a másodikban megvalósításra váró ötleteket, forgatókönyveket. A harmadik kategória volt a legtágabb: bármilyen – nem csak számítógépes – játékkal lehetett pályázni, akár forgalomban lévővel is. Az egyetlen kíváncsi volt, hogy a játék humánus eszméket hirdessen.

Ma, amikor a klasszikus eszmények igen erősen devalválódtak, a legtöbb ember legalábbis szkeptikusan fogad olyan fogalmakat, mint a „békés játék”, „együttműködés”, „humánus eszme”. Ezért érthető, hogy mi is szorongással vegyes kíváncsisággal vártuk, hogy a pályázók mennyire fogékonyak ezekre a gondolatokra. Az egyik veszély a teljes érdektelenség, elutasítás, a másik a béke vulgáris értelmezése. A beküldött anyagok láttán azonban már bátrabban fogalmazhatunk: a pályázók a béke fogalmát igen tágra értelmezték. Láttunk ügyességfejlesztő, logikai, kombinációs, memorizáló játékokat. Sokszor elhangzik, hogy a

Miért van kereke a békegalambnak?

A kétfelé osztott képernyő jobb oldalán kuszaság; átellenben az ismert szimbólum, a csőrében olajágot tartó galamb. A Plus/4-re írt kirakós (puzzle) programban az összekevert elemekből kell elkészíteni a rajzot. „Jó, jó, de miért van kereke a békegalambnak?” – nézett Hernádi Gyula (aki ezúttal nem egy író-olvasó találkozó résztvevője) Iván Kornélra, az Országos Béketanács ifjúsági titkárára. A kézenfekvő válasz persze az, hogy a „kerék” a nukleáris háború elleni tiltakozás ismert jelvénye, de azonnal megindult a fantáziánk: lehet-e bonyolultabb szimbolikát tulajdonítani ennek a rajzocskának?

számítógépes játékkervezők csak a fiúk érdeklődését akarják kielégíteni. Nos, Kiss József székesfehérvári pályázó divatbemutató-programja bizonyára nagy érdeklődésre tarthat számot a lányok körében is. A budapesti Daniss Győző a teremkerékpár és a számítógép összekapcsolását javasolta, Fejes László karcagi pályázó pedig egy bonyolult „madáretető játékot” dolgozott ki. Érdekességgéppen lehet említeni, hogy a Nagyenyed utcai óvónőképző első évfolyamos hallgatói falra helyezhető filcjátékkal pályáztak, egy másik jelentkező pedig bibliai történeteket feldolgozó játékkal.

Az első kategória győztese (s megkockáztatható, hogy az egész pályázat legkiemelkedőbb munkájának szerzője), a szentesi Kúti Ferenc Commodore 64-re készítette el Időfutás című programját. A szép grafikával és kellemes kísérezéssel megírt játék egy hatemeletes házban játszódik, melyben szintenként két-két szoba található. Az emeletek között lifttel közlekedhetünk. Célunk, hogy egy intelligens robot segítségével nyolc különböző feladatot oldjunk meg. A számítógépes játékpiacon elterjedt küzdősportok és háborús játé-

kok után az Időfutás üdítő változatosságát jelent, elsősorban azért, mert itt a tennivalók kifejezetten „ember-szabásúak”: filmet kell előhívni, elromlott magnót megjavítani, virágokat locsolni, vacsorát főzni, asztalt teríteni. A játék legszimpatikusabb vonása, hogy a feladatok elvégzése nem igényel speciális ismeretet, ugyanakkor lépten-nyomon kiderül, hogy hajlamosak vagyunk fontos „apróságokról” megfeledkezni. Ennek illusztrálására érdemes röviden áttekinteni, milyen sok a teendőnk egy fénykép előhívásánál. Meg kell keresni a nagyítógépet; el kell vinni a fotólaborba; le kell kapcsolni a villanyt; el kell helyezni a nyers, fényérzékeny papírt a gépben; be kell kapcsolni a nagyítót; kikapcsolás után a papírt a fixírolatba tenni; s végül: fel kell kapcsolni a villanyt.

S. O. S. dolgozat!

A dolgozatírás a legtöbb emberben nyomasztó emlékeket idéz fel. Az S. O. S. dolgozat! szerzője, a szentesi ifj. Gulyás László azon törte a fejét, hogyan lehetne a vizsgadruk-

kot feloldani, s egy szellemes, mélyen gyerekbárat megoldást talált ki: lehet puskázni is! A képernyőn egy tanterem látszik. A feladatok adott témakörből hangzanak el. A padosrok között a tanár sétálgat. Ha akkor puskázunk, amikor a tanár a közelünkben van, lebukunk, s ez az értékelésben is megjelenik. Ha netán valaki a pedagógiai elvek megsértésére gondolna, arra kérjük, emlékezzék saját iskolai éveire, s azonnal megbocsátóbb lesz. S aki gyengének találná az érzelmi érveket, fontolja meg Szent-Györgyi Albert véleményét, mely szerint az ember feje nem arra való, hogy „szecskával” töltjük meg, hanem arra, hogy egy kérdésre megtaláljuk a megoldást.

We are the World

A második kategóriára (számítógépes játékok) nívós munkák se-rege érkezett be; olyannyira, hogy a

legjobbak pusztas felsorolása is túlnőne e cikk keretein. A gazdag kínálatból két munkát emelünk ki.

Igazán aktuális témát dolgozott fel a budapesti Intóffy Gábor – az éhező afrikaiak megsegítését. Lehet, hogy a rockzenészek és a sportolók akciója után egyszer a szoftverkészítők is összefognak a fekete kontinens támogatására? Az „Éhező Nigéria” című programban az a feladat, hogy végigkilincseljük az öt kontinens potenciális támogatóhelyeit, összeállítjuk és eljuttassuk a segélycsomagot a rászorultaknak. A játékosnak el kell utaznia Moszkvába, Sydney-be, Washingtonba, Rio de Janeiróba és Kairóba, gépkocsit bérelni, felkeresni különböző vállalatokat, alkudni az árból. Meg kell azonban fontolni, mire mennyi időt szánunk, hiszen minden elfecsérelt perc emberéletbe kerül. A játék végén gépünkkel el kell szállnunk Nigériába, ahol hatalmas ünneplő tömeg fogad a repülőtéren.

Nem ennyire a napi politikához, sokkal inkább Pasolini jó húsz évvel ezelőtt forgatott filmjéhez, a Napfivér-Holdnóvérhez kapcsolódik egy másik játékötlet.

A Hold a Naptól kapja a fényét. Ajándékot, szeretetet, kedvességet csak egy másik embertől kaphatunk.

A játék célja, hogy a Napfiú megkeresse kedvesét, és átadja neki a Hold Fényét. A küzdelem persze attól érdekes, hogy igen sok akadályt kell legyőzni. A ma divatos játékoktól eltérően a feladat nem az, hogy megsemmisítsük az idegeneket, ellenkezőleg: ajándékokkal szerezzünk örömet nekik. Kérdés, hogy minek örül a marcona ajtónálló, az alkimista, a szobalány, a keresztes vitéz, a tigris, a zsiráf, a kiséger vagy a denevér? Mivel tud segíteni az anyóka, vagy az a varázsló, aki fordítva éli az életét?

Szabó Szilárd

HABSELYEM JUNIOR

Számítástechnikai, Informatikai és Szervezési Leányvállalat

AJÁNLATUNK:

- Hosszú távú biztonság
- Kifogástalan minőség
- Maximális együttműködés

Ha Önnek minderre szüksége van, akkor — többek között — az alábbi szolgáltatásokkal állunk rendelkezésére:

HARDVER ÉS SZOFTVER

- AT-val kompatibilis hardver és szoftver értékesítése,
- vállalati ügyviteli szoftverrendszerek fejlesztése,
- lízing, szerviz,
- adatfeldolgozás, adatrögzítés, gépidőbérlet IBM- és PDP-kompatibilis gépeken.

MÁSOLÁS 5 SZÍN BEN

- iratok, szórólapok, dokumentációk másolása,
- prospektusok, gyártmányismertetők készítése.

Címünk: 1138 Budapest XIII., Váci út 177.
Telefon: 401-579, 490-575. Telex: 22-5243.

A SZÁMALK Oktatási Irodája ambiciózus programozókat keres.

A pályázókat több hónapos elméleti-gyakorlati képzés keretében szoftver-exportmunkára készítjük fel.

Jelentkezési feltételek:
Legalább 3 éves COBOL programozói gyakorlat, és középfokú német nyelvvizsga.

Előnyben részesülnek az OS- vagy DOS-környezetet és kötegelt üzemmódú adatbázis-kezelő rendszereket ismerők.

Jelentkezni Nagy Kálmánnál lehet,
a 853-111-es telefonszám 287-es mellék.

Hogyan sakkozunk a gép ellen?

Az ember-gép találkozó bõven szolgáltatnak példákat a sakkprogramok gyenge pontjaira. Persze a programozók sok fogást alkalmaznak kiküszöbölésükre – több-kevesebb sikerrel. A problémák abban az alapvetõ különbségben gyökereznek, amely az emberi gondolkodás és a gépi számítás között fennáll: az embernek tudása mellett megérzése is van, a gép pedig csak számít. Logikus következtetés: az olyan helyzetek, amelyekben számítással nehéz kiigazodni, az ember számára elõnyök. Lehetőleg ilyen helyzetek kialakítására célszerû törekedni, ha géppel szemben sakkozunk. Nézzük a konkrétumokat!

A játszmák megnyitása bizonyos mélységig be van táplálva a gép tárolójába. A gyakorlatban a „megnyitási könyvtár” 3–4 ezertõl 40–50 ezer lépésig terjed. Amíg a játszma olyan meredben folyik, amely benne van a könyvtárban, a gép azonnal lép, s ezzel idõt takarít meg. Elsõ jótanácsunk tehát: a megnyitásban célszerû minél hamarabb olyan lépést tenni, amely kibillenti a gépet az ismert és így feltehetően betáplált változatokból. Ez azonban ne legyen értelmetlen vagy éppenséggel hibás lépés. Bilek nagymester sikerrel alkalmazta legutóbbi szimultánján 1. e4 e5 2. d4 exd4 után a 3. c3 cselváltozatot. Az ilyesmi korai stádiumban már számításra készíti a gépet.

A programok egyik nagy problémája, milyen meredbe tereljék, hogyan folytassák a játékot abban a helyzetben, amikor kimerül a megnyitási könyvtár és

elkezdenek számítani. Ezt a nehézséget a sakkozó úgy használhatja ki, hogy olyan megnyitást választ, amely játéktípusának jól megfelel (támadó vagy pozíciójáték). A középjátékban azután a programozónak – amikor kialakítja az értékelõ függvényt, amely a gépnek a soron következõ lépésre vonatkozó döntésében alapvetõ szerepet játszik – számos tényezőre kell tekinteteltennie. A programok gyakori gyengeségei:

– Túlértékelik az anyagi erõt, elfogadnak minden áldozatot, hacsak az anyagi egyensúly nem billen azonnal helyre.

– Nem érzékelik, hogy bábjuk olyan mezõre kerül, ahol késõbb – tehát pillanatnyi számításain túl – védhetetlen támadás áldozatává válik. Vagy – ami még gyakoribb – csak gyaloggal lehet megvédeni, s azután a gyalogállás végzetesen meggyengül.

– Nem érzékelik a királyállásukat fenyegetõ veszélyt, hacsak a matt – vagy legalábbis egy veszélyes sakk – nincs a számítás körén belül.

– Nem méri fel helyesen, hogy mely helyzetekben erõsebb a futó a huszárnál vagy megfordítva. Fõként nem számítanak arra, hogyan alakul ez az erõviszony késõbb, a végjáték szakaszában.

– Gondosan ügyelnek az anyagi egyensúlyra, például, hogy egy tiszttal általában felér három gyalog, egy minõséggel két gyalog; de azt nehezen érzékelik, hogy ezek a „kompenzációs” gyalogok valójában milyen értéket képviselnek. Összekötöttek-e vagy el vannak szakítva, szabadok-e vagy

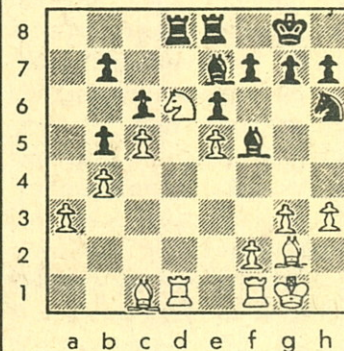
ellenséges gyalog ütõkõrébe kerülhetnek-e? Mindezek kiragadott példák.

A programok legnagyobb gyengeségei a végjátékban mutatkoznak meg, annál az egyszerű oknál fogva, hogy ebben a stádiumban kell a legmesszebbre számítani, vagyis a lehetséges elágazások száma exponenciálisan megnövekszik. Ha nem tudunk a középjátékban elõnyre szert tenni, tereljük a játszmát a végjátékba, így esélyeink megnövekednek.

Vizsgáljunk meg ebbõl a szempontból egy játszmát: hogyan használta ki a világos bábokat vezetõ holland mester napjaink egyik legkiválóbb sakk-számítógépének gyengeségeit a Tavasz Fesztivál nemzetközi versenyen.

Bottema – Mephisto Amsterdam (Budapest 1988). 1. Hf3 d5 2. g3 Hc6 (Ez az általában természetes, fejlõdõ lépés a vezérgyalogmegnyitásokban pozícióellenes, mert elállja a c gyalog útját. A program hibája, hogy ezt nem „tudja”.) 3. d4 Ff5 4. Fg2 e6 5. O–O Fe7 6. b3 Hf6 7. Fb2 O–O 8. Hbd2 Vd7 (c7-en vagy b6-on lenne a helye.) 9. He5 Hxe5 10. dxe5 Hg4 (Ha már nem léphet d7-re, He8 – ha passzívnak is tûnik – jobb, mert most h6-ra kerül, s onnan nincs hová lépnie. A sötét bábok természetellenesen állnak az említett okok miatt.) 11. h3 Hh6 12. e4! dxe4 13. Hxe4 Bad8 14. Ve2 a6 15. Bad1 Vb5 16. c4 Va5 17. a3 Vb6 (Most a vezér kényszerül céltalan lépésekre.) 18. b4 Bfe8 19. Fc1! (Kérdés, hogy ez a finom lépés, amely után felszakad a sötét királyszárny, egyáltalán szerepelt-e sötét számításában? Elhárítani

csak Kg8-cal és huszár g8-ra történõ visszavonulásával lehetett volna.) 19. – c6 20. c5 Vb5 (Az algoritmus tulajdonképpen helyesen diktál vezércserét, mert 20. – Vc7 esetén a világos vezér szembetûnõen aktívabb a sötétnél.) 21. Vxb5 axb5 22. Hd6

Elég egy pillantás a hadállásra: világos fölénye nyomasztó. 22. – Fc2 23. Fxh6 Fxd6 (Nyilvánvaló kényszer.) 24. Bxd6 gxh6 25. Bc1 Fb3 26. Bc3 Fd5 27. f4 Kg7 28. Kf2 Bf8 29. Fxd5! (E cserével világosnak az egyik szárnyon gyalogtöbblete keletkezik.) 29. – exd5 30. Ke3 h5? (Tipikusan olyan helyzet, amelyben a gép nem tud mihez kezdeni.) 31. Kd4 Bfe8 32. f5 Bg8 33. Bf3 Bge8 34. e6! Bxd6? (Súlyos hiba, nem számol odáig, hogy a d6 gyalogot saját királya néhány lépésen belül a 8. sorig támogatja. Kap rajta, hogy hirtelen lenyer egy gyalogot. Jó lépést azonban nehéz lenne ajánlani. 35. cxd6 fxe6 36. fxe6 Bxe6 (Jellegzetes esete a programok végjátékban tanúsított gyengeségének. Nyert egy gyalogot, csak a játszmát veszítette el.) 37. Kc5 Be8 38. d7 Bg8 39. Kb6 d4 40. Kc7 Kg6 41. d8V és világos nyert.

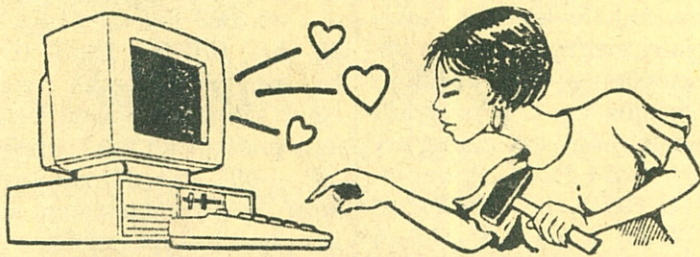
DLL

Érzelmi kötődés

Különös elemzés jelent meg a *Die Weltwoche* című lapban. Yvonne-Denise Köchli újságíró nem csupán a számítógép-programozók lelki világát tárja föl, hanem azt a különbséget is, amely a férfi és női számítógépkezelők között megmutatkozik. A férfi programozó megszemélyesíti számítógépét, emberi, sőt sokszor emberfeletti tulajdonságokkal ruházza föl. Az ő szemében a számítógép megvesztegethetetlen, és teljesen tárgyilagos. Amennyiben nem a várt adatokat kapja a művelet végén, inkább önmagában keresi a hibát, és a zavaró „emberi tényezőt” emlegeti. A *Die Weltwoche* szerint a férfiak himnemenek, valóságos „fegyvertársnak” tekintik a gépet. A nők viszont programozóként semmilyen érzelmi kapcsolatot nem tartanak vele. Vannak feladatok, velük, amelyeket

csak az ember, másokat meg csak a gép láthat el. A számítógépet csupán munkaeszköznek tekintik. S ha valami nem sikerül, a női programozó nem önmagában, hanem a masinában keresi a hibát.

Köchli kisasszony az NSZK-ban megjelent szociológiai tanulmányokra hivatkozik, amelyek a férfi és női programozók magatartását vizsgálják. A nők sokkal világosabban húzzák meg a választóvonalat az ember és a gép között. A vizsgálatok szerint nemcsak a programozóknál, hanem minden számítógépet használó nőnél észrevehető a fokozott elhatárolódás a számítógéptől. Ez a józanabb szemléletmód, az, hogy a nők tárgyilagosabban közellednek az új technikához, megerősíteni látszik a mélyen gyökerező férfielőítéletet: a nők tulajdonképpen félnek a számítógéptől.

Túlélési képesség

Ha az Egyesült Államokban egy bank számítógéprendszere meghibásodik, még két napig képesek folytatni a munkát. A kereskedelmi vállalatoknál „a túlélési képesség” meghaladja a három napot, az iparvállalatoknál pedig a negyet. A számítógépesödöt a biztosítótársaságok viselik el a legtovább, mert az adatok szerint csaknem hat napig dolgozhatnak még leállás után. Hiába, a technikai fejlettségnek is megvannak a maga gondjai. Ha nálunk elromlana egy számítógéppont, néhány iparvállalatnál talán hetekig észre sem vennék. Ezért nem is szorulóknak olyan szolgáltatásra, amelyet Hamburgban hirdetnek: a számítógéprendszer leállása esetén nyújt gyors segítséget, saját adattároló kapacitását ajánlván.

Szimulátorok

A pilóták képzésében évek óta használnak több millió dollár értékű szimulátorokat. A számítógépes berendezések és a szoftver árának csökkenésével ma már katonák, rendőrök, orvosok is szimulátorokkal gyakorolják a válsághelyzetekben tanúsítandó helyes magatartást. A DxTer nevű program például mentőorvosokat képez ki számítógép, videolemezjátszó és érintésre működő képernyő segítségével. Az egyik – hivatásos színészekkel főlve – jelenetben lőtt sebtől vérző férfi lép az elsősegélyhelyre. A nővér felvágja az ingét, s az orvoshoz fordul: „Mit tegyünk, doktor úr?” A képernyő egyik felén lista jelenik meg a lehetséges beavatkozásokról, a légszómetszéstől a körmeállapító vizsgálatokig. Amíg az orvos mérlegel, a képernyőn futnak a másodpercek. Ha nem cselekszik azonnal vagy rosszul dönt, a szerencsétlenül járt „meghal” a képernyőn.

A FATS-program valóságosnak ható látvány elé állítja a rendőrtiszt-jelölteket. Például egy üzletből kiabálás halatlatszik: „Rablók!”, majd két férfi rohan ki, s az egyik a rendőrré emeli fegyverét. Más esetben a bűnözőt üldöző eladó az, akinél a fegyver van. Ismét máskor a rendőrgépkocsit állít meg, és a női autóvezető jogosítvány helyett kis revolvert vesz elő retiküljéből. A tisztjelöltnek habozás nélkül kell döntenie a helyes magatartásról. Ha lőnie kell, akkor lézersugárral hagy nyomot a videoképen. Ilyenkor a program „befagyasztja” a jelenetet, értékeli a döntést és a lövés pontosságát.

Fújj és indíts!

A legújabb – gépkocsikba szerelt – amerikai találmány a részeg autósok megbüntetésére, illetve megriasztására szolgál. A műszer egy alkoholszondából és a hozzá tartozó kis adatelemző számítógépből áll, amelyet a gépkocsi indító szerkezetével kötnek össze. A vezető beül kocsijába, belefúj a szondába, a gép méricskél, s ha úgy találja, hogy a lehelet alkoholtartalma nagyobb a megengedettnél, elektromos úton megbénítja az indító szerkezetet. A vezető hiába forgatja a slusszkulcsot, hiába káromkodik. Gyújtás nincs, a motor nem berreg fel. Újabban az ittas vezetésért kirótt büntetés abból áll, hogy a találmány használatára kötelezik az elítéltet, sőt neki kell kifizetnie azt az 500 dollárt is, amibe a készülék kerül. Az új elektronikus büntetést eddig Kalifornia, Washington, Oregon, Michigan és Delaware államokban vezették be, törvényhozási úton. Más államokban a bíróságok vagy eltiltják a vezetéstől, az ittas vezetőt vagy kevésbé súlyos esetben csupán arra kötelezik, hogy szereltesse be a kocsijába az új találmányt.

Azt még nem tudni, hogy a csalást miként lehet kivédeni. Mert mi van például akkor, ha egy józan „segítő-társ” fúj és indít, majd az ittas vezető elhajt. De ha ilyen esetek előfordulnak, az elektronika bizonnyára majd erre is talál valamilyen ügyes megoldást.